

LATVIJAS UNIVERSITĀTES
VĒSTURES UN FILOZOFIJAS FAKULTĀTES
VĒSTURES KATEDRA

Vēstures bakalaura studiju programmas

3.kursa studente

Rita **Krūmiņa**

Stud. Apl. Nr. rk09014

**20.GS. 70.-90. GADU LATVIEŠU POPULĀRĀ MŪZIKA LAIKMETA
SOCIĀLI POLITISKAJĀ KONTEKSTĀ. IZPILDĪTĀJ-GRUPAS : LĪVI,
PĒRKONS, MENUETS, CREDO**

BAKALAURA DARBS

Darba zinātniskais vadītājs

Dr.his. profesors

Ilgvars Butulis

Rīga 2012

SATURS

IEVADS	5
IZMANTOTO AVOTU UN LITERATŪRAS APSKATS	8
1. ESTRĀDES MŪZIKA PADOMJU LATVIJĀ	13
1.1. Rokmūzika Padomju Latvijā	14
2. FESTIVĀLS „LIEPĀJAS DZINTARS”	18
2.1. Festivāla norise	19
2.2. Festivāla nozīme sabiedrībā un sabiedrības nozīme festivāla norisē	23
2.3. Festivāla apturēšana	24
2.4. Festivāla atsākšana	25
3. LATVIEŠU ROKGRUPAS	26
3.1. Grupa „Pērkons”	26
3.1.1. Juris Kulakovs – grupas dibinātājs	28
3.2. Grupa „Līvi”	29
3.3. Grupa „Credo”	29
3.4. Grupa „Menuets”	32
3.4.1. Grupas sadarbība ar Imantu Kalniņu	39
4. LATVIEŠU ROKGRUPU DZIESMU TEKSTU ANALĪZE	42
4.1. Grupas „Pērkons” dziesmu tekstu analīze	42
4.2. Grupas „Līvi” dziesmu tekstu analīze	47
4.3. Grupas „Credo” dziesmu tekstu analīze	48
4.4. Grupas „Menuets” dziesmu tekstu analīze	52
SECINĀJUMI	57
IZMANTOTĀS LITERATŪRAS UN AVOTU SARAKSTS	60
PIELIKUMI	63
1. Pielikums. Andžils Remess par „Liepājas dzintaru”	63
2. Pielikums. Intervija ar Baibu Sējāni par „Menuetā” pavadīto laiku	65
3. Pielikums. E-pasts no Valda Skujiņa, „Credo” dibinātāja par „Liepājas dzintaru”	67

4. Pielikums. R/A „Baltija” vokāli – instrumentālā ansambļa „Credo” dalībnieku saraksts	68
5. Pielikums. Kultūras nodaļas ziņojums par notikušajiem „Liepājas dzintars” festivāliem	69
6. Pielikums. Liepājas Pilsētas kultūras nodaļas lūgums, laikrakstam „Komunists” organizēt preses centra darbu festivālā	70
7. Pielikums. Vokāli-instrumentālā ansambļa „Līvi” apstiprinātā koncerta programma 1974.gadā	71
8. Pielikums. Telegramma, ko sūtījis ansamblis no Gruzijas par piedalīšanos 1969.gada piedalīšanos festivālā Liepājā	72
9. Pielikums. „Liepājas dzintara” 1974.gada apbalvojumu akts	73
10. Pielikums. Par Padomju estrādes mūzikas festivāla „Liepājas dzintars 87” organizēšanu	75

ANOTĀCIJA

Darbā tiek pētīta rokmūzikas attīstība Latvijā, estrādes mūzikas izpildītāj-grupu, tādu kā „Līvi”, „Pērkons”, „Menuets” un „Credo” darbība Padomju Latvijā, laika posmā no to darbības sākuma, līdz 20. gs. 90.gadiem. Par darba mērķi tiek izvirzīts noskaidrot, ar kādiem līdzekļiem grupas varēja paust savu attieksmi pret pastāvošo realitāti. Tiek analizēti grupu izpildīto dziesmu teksti, saistot tos ar valdošo situāciju sabiedrībā un valstī. Tāpat tiek vērtēta kāda bija šo grupu nozīme Latvijas sabiedrībā. Darbā iekļauta festivāla „Liepājas dzintars” izpēte, jo šis festivāls tiek saistīts ar daudzu latviešu estrādes mūziķu popularitātes sākumpunktu.

Secinājumi liecina, ka rokmūzika, Latvijas teritorijā ienākusi no Rietumiem, atdarinot elkus, kā arī tā bija sava veida attieksmes paušana par dzīvi Padomju Latvijā. Kā dzīvesveids un mūzikas stils tā tikusi ierobežota, pamatojoties uz to, ka šāds mūzikas stils var padarīt sabiedrību nekulturālu.

ANOTATION

The topic of the research is development of rock music in Latvia. The performer bands as „Līvi”, „Pērkonis”, „Menuets” and „Credo” activities in Soviet Latvia, from the establishment of the bands to 90ties of 20th century.

The main objective of the research is to find out how the performer bands were able to present their opinion about the situation in the country and the meaning of the bands for Latvian society. Also the lyrics are analyzed in relation with socio-political context. Work explores the festival „Liepājas dzintars” which had a big influence to many performer bands to start the career.

Conclusions – the rock music in Latvia came from the west, by imitating the idols. In some way, it was the aspect how to show their attitude about life in Soviet Latvia. As a life style it has been restricted from the government, for the reason that this style of music makes society uncultured.

IEVADS

Bakalaura darbā apskatītais laiks aptver laiku no 60.gadiem, kad, variējot šlāgertradīcijās ieturētos muzikālos gabalus, Latvijā sāka veidoties profesionāla estrādes mūzika. Neskatoties uz to, ka Padomju Savienībā oficiāli tika pieļauta šlāgermūzika, no Rietumiem lēnām pie mums ienāca rokmūzika. Iesākumā mūziķi paši centās atdarināt un kopēt angļu un amerikāņu mūziku. 70. gadi tiek uzskatīti par rokmūzikas attīstības laiku, šajā laika posmā rokmūzika bija kā viena no nevardarbīgās pretošanās formām pret toreizējo totalitāro Padomju iekārtu. Rokmūzikā tikai izpausta pretošanās, tomēr mūziķi mācējuši sevi parādīt un pierādīt.

Vienas no darbā apskatītajām grupām ir „Līvi” un „Credo”. Abas šīs grupas nāk no Liepājas, kas, kā zināms tiek uzskatīta par Latvijas rokmūzikas galvaspilsētu, un tur arī sākušas veidoties vienas no pirmajām Latviešu rokmūzikas grupām, kā arī darbā apskatītais festivāls „Liepājas dzintars”. Grupa „Credo” no pārējām apskatītajām grupām noteikti atšķiras ar pielāgošanos apskatāmā laika noteikumiem, tomēr ir uzskatāmi par Latvijas rokmūzikas celmlaužiem. Par trešo, tika izvēlēta grupa „Pērkons”, kas, salīdzinot ar „Līviem”, ir savādāka melodiskā ziņā- viņu dziesmās vairāk jūtama ironiska attieksme pret notiekošo sabiedrībā un valstī. „Menuets” darbā tika izvēlēts, jo viņi tiek uzskatīti par rokmūzikas ieviesējiem Latvijā.

Visas šīs grupas pauž noteiktu attieksmi pret sava laika realitāti un padomju režīmu. Lai arī oficiālā nostāja bija, ka rokmūzika ir jāizskauž no sabiedrības, jo tā piesārņo cilvēkus, padarot tos nekulturālus un liek uzvesties pretēji uzvedības normām, rokmūzikas kustība Latvijā neapstājās, un tika veidoti dažādi, lai gan, pagrīdes koncerti.

Bez grupu darbībām, tiks apskatīts arī festivāls „Liepājas dzintars”, kas bijis kā sākumpunkts daudzām estrādes mūzikas grupām, kā arī sākums izaugsmei iemantot Latvijas, un ne tikai Latvijas klausītāju uzmanību. Ar šo festivālu lielā mērā arī saistāmi darbā iekļauto grupu pirmie panākumi.

Šis ir laiks Latvijas vēsturē, kad tika noteiktas atļautās robežas un iespējas, kad bija nepieciešamo skaņu iekārtu (instrumentu un pastiprinātāju) trūkums, pirmsākumos notika aktīva "mājas amatniecība" (iekārtu būvniecība un pagrīdes sagāde caur nelegālām iespējām). Vispārējā mūzikas kontrole (tarifikāciju veidā) tika saglabāta līdz pat 1988. gadam. Taču neskatoties uz to, tika atrasti risinājumi, kā izpaust attieksmi un nostāju. Ir svarīgi izprast šā

laika cilvēku domāšanu un uzskatus sabiedrībā, saistībā ar grupu veidošanu, to ikdienas dzīvi, festivāla nozīmi. Izprast, kādēļ rokmūzika, bija nozīmīga sabiedrības aprindās, veidojoties par sava veida nepakļaušanos un protestu.

Par spīti Padomju laika uzspiestajām domāšanas un ideoloģijas normām, repertuāra izvēles kontrolei, cenzūrai, apskatītās grupas, ievērojot noteikumus, prata savā mūzikā piesaistīt klausītājus, tiecās pēc brīvības, un šo grupu darbība, tāpat kā „Liepājas dzintara” , norise, ir kā pretošanās uzliktajām normām, kas bija būtiski klausītājiem un skatītājiem.

Aktualitāte darbam ir tas, ka dziesmu un mūzikas dzīve atspoguļo sabiedrības dzīvi un parāda attieksmi par attiecīgo laika periodu. Konkrētā darbība grupām, kas atspoguļojas laika kontekstā.

Darba mērķis ir noskaidrot: ar kādiem līdzekļiem un kādā veidā minētās mūzikas grupas pauda savu attieksmi pret padomju realitāti un kā šīs populārās grupas vērtēja sabiedrība un oficiālā režīma pārstāvji. Tāpat arī noskaidrot, kāda nozīme bijusi festivālam laikā, kad sabiedrības attieksme pret nospiedošo situāciju valstī bija noraidoša.

Lai sasniegtu darba mērķi, autore ir izvirzījusi sekojošus uzdevumus:

1. Noskaidrot „Liepājas dzintara” rašanās mērķus un idejas, izvērtēt festivāla attīstību, gan repertuāra, gan popularitātes ziņā.
2. Analizēt mūzikas grupu „Līvi”, „Pērkons”, „Menuets” un „Credo” darbību,
3. Izanalizēt grupu dziesmu tekstus, akcentējot to sabiedrisko nozīmi,
4. Izmantojot avotu un literatūras sniegtās iespējas, sistematizēt sabiedrības un oficiālo aprindu attieksmes būtiskākos aspektus.

Galvenās darba metodes darbā ir ģenētiski vēsturiskā metode, salīdzinošā metode un tiek izmantoti kontentanalīzes metodes elementi.

Darbs sastāv no 4 nodaļām un 17 apakšnodaļām, secinājumiem, izmantoto avotu un literatūras apraksta, izmantotās literatūras un avotu saraksta un pielikuma.

Pirmajā nodaļā tiek apskatīta estrādes mūzika, tās aizsākums, sākot no 1960.gada, nodaļas apakšnodaļa veltīta rokmūzikas pirmsākumiem Latvijas teritorijā, kur tā sākusi attīstīties, ar kādiem mērķiem grupas mēģinājušas panākt savu darbības legalizāciju.

Otrā nodaļā apskatīts festivāls „Liepājas dzintars”, kā estrādes mūzikas viens no aizsācējiem. Apakšnodaļās ietverta informācija par festivāla norisēm gadu laikā, sākot no 1964.gada, kad aizsākās festivāla tradīcijas, festivāla nozīme sabiedrības dzīvē, tā apturēšanas iemesli un festivāla atkal atsākšana.

Trešā nodaļa veltīta latviešu rokgrupām „Pērkons”, „Līvi”, „Menuets”, un „Credo”, kur apakšnodaļās ietverta informācija par grupu darbību, dibinātājiem un grupas „Credo” sadarbība ar Raimonu Paulu un „Menueta” – ar Imantu Kalniņu.

Ceturtajā nodaļā, izmantojot kontentanalīzes metodes elementus, tiek analizēts grupu darbības laikā izdoto albumu : Līvi – „Kurzemei – saules ceļš”, „Iedomu pilsēta” un „Aprīļa pilieni”. Pērkons – „Labu vakar”, „Zibens pa dibenu”, „Mākslas darbi”, „Ballīte” un „Klusā daba par perspektīvu”. Credo – „Baltais ceļš” un „Melnais kļiedziens”. Menuetam – „dzeguzes balss”, dziesmu teksti, saistot tos ar situāciju valstī un sabiedrībā.

Pielikumā, pielikumā doti dziesmu teksti no attiecīgi analizētajām dziesmām, kas izdoti ierakstu albūmos.

IZMANTOTO AVOTU UN LITERATŪRAS APSKATS

Nepublicētie avoti :

Nepublicētos avotus sastāda materiāli, kas iegūti no Valsts Arhīva un no Liepājas Valsts Zonālā arhīva. Lielākoties nepublicētie avoti sastāda pielikuma materiālus, kas ietver aktus, paziņojumus un atļaujas par festivāla „Liepājas dzintara norisi”. Darbā izmantotie arhīva materiāli sniedz priekšstatu par apskatāmā laika repertuāra izvēli un vērtēšanas kritērijiem. No darbā iekļautajiem Liepājas VZA materiāliem sīki iegūstama informācija par estrādes darbību, kā arī savstarpējās sarakstes starp festivāla organizatoriem un viesiem. Liepājas VZA plaši ietverti grāmatvedības materiāli par festivāla „Liepājas dzintara” materiāliem izdevumiem. No Valsts zonālā arhīva Liepājā iegūti materiāli ir par Kultūras firmu „Pūt, vējiņi”. Darbā iekļauta informācija no VZA, kurā doti grupu iesniegumi, lūdzot atļauju koncertēt un ziņojumi par „Liepājas dzintara” norisi, izpētot atļaujas koncertēt, tiek gūts priekšstats par programmas aktualitātēm un atļauto repertuāru.

Publicētie avoti :

Prese

Visvairāk publicēto avotu ietver informāciju par „Liepājas dzintaru”. Lai iegūtu informāciju par festivāla notikumiem, pārsvarā izmantots laikraksts „Komunisms”. Par festivāla norisēm, koncertestrādes celtniecību, notikumiem ne tikai festivāla laikā. Izmantotas „Komunistā” ietvertās intervijas, kā arī recenzijas grupu muzikālo un skatuvisko līmeni, žūriju vērtējumi, atzinumi un ieteikumi, kuros apspriesti pašmāju ansambļi, un to salīdzinājumi ar viesiem. „Komunismā” bieži tika rakstīts par mūzikas dzīvi Liepājā, ne tikai saistībā ar festivālu bet arī ar ansambļu skatēm. Par „Credo” izmantots arī laikraksts „Padomju Jaunatne”, kur tika apskatīts ne tikai „Credo” notikumi, bet arī par festivāliem, kad rokmūzika jau bija ieņēmusi svarīgu lomu latviešu kultūras dzīvē. Apskatītajos laikrakstos nebija sastopama politiskā ievirze, līdz ar to, politiskais aspekts no preses materiāliem netika iegūts.

Citi publicētie avoti :

A.Troicka darbi „Back in the USSR” kā arī „Рок-музыка в СССР” sniedz vispārīgu informāciju par notiekošo rokmūzikas dzīvē Padomju Savienībā. Ietverta informācija par nozīmīgākajām grupām un koncertiem, visā Padomju Savienībā. Par grupu sasniegumiem šajos koncertos un ierakstiem. Troicka abi darbi tapuši laikā, par kuru pats autors arī raksta, tādēļ šie darbi pieskaitāmi pie publicētajiem avotiem. No Sergeja Kruka darba Par mūziku skaistu un melodisku. Padomju kultūras politika 1932.-1964, iegūta informācija, kā padomju laikā tika iedalīta mūzika – atļautajā- neatļautajā – vieglajā – nopietnajā. Aprakstīts par kultūras politiku, jēdzieniem, kā jāuztver attiecīgi mūzikas žanri. Lai gan Kruka darbs izdots tikai 2008.gadā, tas, pēc autores domām, var tikt uzskatīts par avotu, jo satur daudz protokolu un dokumentu par apskatāmā laika periodu. Tāpat arī par avotu var tikt uzskatīts Ulda Rudaka darbs „Rokupācija”, kurā tiek aprakstīta Latvijas rokmūzikas dzīve, sākot ar Padomju Latvijas mūzikas grupām, līdz pat mūsdienām. Pieskaitīts pie publicētajiem avotiem, jo pats autors raksta par notikumiem, kuros piedalījies. Raksta par savām atmiņām un piedzīvojumiem, aprakstījis situāciju, no sava skatu punkta veroties. Lielākoties šis avots deva tikai nelielu ieskatu Latvijas rokmūzikas dzīvē, ne tās attīstībā. Pie avotiem pieskaitāms Liepājas pilsētas izpildkomitejas kultūras nodaļas izdotā brošūra par Liepājas pilsētas kultūras un atpūtas parku un III vissavienības tautas daiļrades festivālu „Liepājas dzintars”. Avotā ietverta informācija par „Liepājas dzintaru”, festivāla rašanos un notikumiem, par mūziķu apbalvojumiem, sasniegumiem un žūrijas vērtējumiem. Darbā iekļautā informācija par festivālu „Liepājas dzintars” iegūta arī no Kultūras firmas „Pūt, vējiņi” izdotā darba „Dzintarā kaltā rokenrola katedrāle”. Šeit smalki aprakstīti notikumi, apmeklētāju un dalībnieku skaits, šī avota izpētē tika iegūta informācija par atsevišķiem notikumiem, laika gaitā, un tik daudz apskatāmā jautājuma risināšanā.

Literatūra :

Literatūra sastāda vislielāko daļu no izmantotajiem resursiem. Izmantoto literatūru var sistematizēt pēc apskatāmajām tēmām – vienā grupā ietilpst autoru darbi, kas saistīti ar informācijas iegūvi par apskatāmajām mūzikas grupām, bet otrajā – darbi, kas apraksta vispārējo situāciju.

Pie pirmās grupas literatūras pieskaitāma Tijas Auziņas grāmata Tikai tā! Bilde: mūzikas un mākslas festivāls 15 gados, kurā apkopota galvenā informācija par grupām, kas piedalījušās festivālā, darbā iekļautās grupas : Pērkons, Credo un Menuets. Auziņas darbs izmantots galvenokārt biogrāfijas īsam ieskatam, bez paplašinājumiem, jo darbs balstās uz citu autoru darbu informācijas bāzes. Tāpat bez Auziņas darba, par izpildītāj-grupām daudz izmantots Andras Alksnes darbs „CREDO” Veltījums leģendārajai Latvijas rokgrupai

„CREDO”, Liktenim un Laikam”. Šajā darbā sīki izskaidrota grupas biogrāfija no tās rašanās sākumiem līdz laikam, kad „Credo” beidz savu darbību. Par latviešu rokgrupas „Menuets” galveno informācijas avotu tika izmantota 2008. gadā izdotā „Piever acis un atkal kā toreiz” grāmata. Šajā literatūras resursā dots ieskats par „Menueta” darbībām, notikumiem, no ansambļa pastāvēšanas sākuma līdz pat mūsdienām. Darbs paspilgtināts ar dalībnieku foto attēliem no nozīmīgākajiem notikumiem grupas darbības laikā. Tāpat par „Menuetu” tiek izmantota Māra Čaklā darbs par Imantu Kalniņu: „ImKa. Imants Kalniņš laikā un telpā”. Šajā darbā gan vairāk tiek stāstīts par Imantu Kalniņu, viņa dzīvi un daiļradi, taču, sava daļa tiek atvēlēta arī „Menuetam” kā Kalniņa mūzikas izpildītājiem.

Par latviešu rokgrupas „Pērkons” informācijas avotu, galvenokārt tikai izmantots Māra Ruka darbs „No zemes un debesīm Pērkons”. Šajā darbā apkopota informācija par rokgrupas biogrāfiju no pastāvēšanas laika sākuma līdz pat laikam, kad ticis sarakstīts darbs. Pie „Pērkona” izpētes tika izmantota arī Ievas Akurāteres, Daigas Mazvērsītes un Amandas Aizpurietes grāmata „Manai tautai Ieva Akurātere”. Šis darbs gan lielākoties veltīts Ievas Akurāteres, kas arī ir „Pērkona” dalībniece, biogrāfijai, līdz ar to „Pērkonam” ir tikai pastarpināta nozīme. Iegūstot informāciju par grupu „Līvi”, lielākoties izmantots Klāsa Vāveres un Signes Neimanis darbs „Līvi”. Darbā tiek attēloti notikumi, saistībā ar grupu. Biogrāfija saistot to ar nozīmīgiem koncertiem. K. Vāvere aprakstījis, kā sākusies grupas darbība, kādu notikumu rezultātā no grupas aizgājuši un atnākuši jaunie dalībnieki. Tā kā šis darbs tapis laikā, kad „Līvi” vēl pastāvēja un koncertēja, šo vienību varētu pieskaitīt arī pie publicētajiem avotiem. Diemžēl šis darbs ir vispārīgs un apraksta tikai grupas biogrāfiju.

Pie otrās grupas pieskaitāmie darbi par vispārīgo kultūras un mūzikas situāciju, izmantots Eižena Valpētera „Nenocenzētie. Alternatīvā kultūra Latvijā XX gs. 60. tie un 70. tie gadi”. Šajā darbā runāts par hipiju kultūru Latvijā, par rokmūzikas pirmsākumiem, kā arī atmiņas no pirmā rokmūzikas grupas dibinātāja Valērija Saifudinova. Ingridas Zemzares un Gunāra Pupas darbā „Jauno mūzika pēc divdesmit gadiem” tika rasts priekšstats par estrādes mūzikas aizsākumiem Latvijā, kā arī par rokmūzikas dibināšanos, vēsturi un pastāvēšanas iespējām apskatāmā laika periodā. Tāpat par vispārīgo situāciju valstī tiek aprakstīts Ilgas Kreituses darbā „Pagājušo gadu Latvija, 1945.-1990. Kā dzīvojām, no kā iztikām, ko apsmējām, par ko priecājāmies, no šīs literatūras vienības var iegūt ieskatu Pagaidu Latvijas dzīvē. Pārsvārā iegūstama informācija par Padomju Latvijas sadzīvi, kultūras notikumiem piešķirta pastiprināta nozīme.

Interneta resursi :

Darbā izmantotie interneta resursi pārsvarā tika izmantoti vispārīgas biogrāfijas iegūšanai par apskatāmajām mūzikas grupām. Izmantotas gan grupu oficiālās mājas lapas, gan arī raksti no Latvijas mūzikas izdevēju mājas lapām. Par „Līviem” un „Pērkons” darbību informācija iegūta no Vāveres Klāsa un Mazvērītes Daigas rakstiem latviešu mūzikas izdevēju MicRec mājas lapā. Kā arī Vāveres izveidotajā lapā, kurā tiek aprakstīts latviešu roka sākums, pirmās grupas, citējot arī Trocki, kā Padomju rokmūzikas pētnieku.

1. ESTRĀDES MŪZIKA PADOMJU LATVIJĀ

Kopš sešdesmito gadu beigām Latvijā lielu popularitāti ieguva estrādes mūzika, kā arī tādi komponisti kā Imants Kalniņš, Zigmārs Liepiņš, Mārtiņš Brauns, Juris Kulakovs, Ēriks Ķīgelis, bet visatzītākais estrādes mūzikas komponists septiņdesmitajos gados un astoņdesmito gadu sākumā, neapšaubāmi, bija Raimonds Pauls. Tolaik jauniešu vidū populārākie dziedātāji bija Margarita Vilcāne, Ojārs Grīnbergs, Nora Bumbiere, Rodrigo Fomins un grupas „Menuets”, „Modo”, „Eolika”, „Līvi”, „Credo”, „Dālderī”, „Sīpoli” un „Pērkons”.

Māksla iespējams bija vienīgais ticamais informācijas kanāls par dzīvi aiz „dzelzs priekškara” vai par zaudēto brīvvalsti, kas pievilka neparasti lielu mākslas patērētāju slāni.¹

Kaut arī radošā brīvība Baltijas republikās bija lielāka nekā citur Padomju Savienībā, Tas nenozīmēja, ka tā bija neierobežota, tika sodīti pietiekami daudz cilvēku, kas pārkāpa normas. Piemēram, Padomju valdība centās kontrolēt jebkādas aktivitātes folkloras, novadpētniecības jomā. Vienīgais, kas sekmēja nacionālo pašapziņu un stiprināja vienotību, bija Dziesmu svētki.²

Padomju mūzika bija vērsta uz „zemo” paraugu izskaušanu no estrādes. Latviešu mūzikas masu veidoja galvenokārt ziņģes ar laikmetīgu sižetisko saturu. Politiskais saturs dažās estrādes dziesmās ir pausts implicīti. Arī šlāgeru dziedāšanai padomju laikā bija sociāli politiska nozīme, tika uzskatīts, ka šo kultūras mantojumu aizliedza politiskos nolūkos.³

PSRS mūzikas politika bija virzīta uz piedauzīguma un mietpilsoniskuma izskaušanu. Otrs estētikas uzbrukuma mērķis – no Rietumiem ienākušie jaunie mūzikas stili. „Estrādi” lieto kā nevēlēšanos asociēties ar Rietumu mūziku, sevišķi džezu.

Avīzes „Советское искусство” (1952.) kā atbildi uz neskaidri lietotajiem terminiem, kas visu vieglo mūziku padara par džezu rakstīts: „Mums nav „padomju komponistu džeza dziesmu”. Bet ir padomju masu un estrādes dziesmas. Un ja, dažās no tām ir jūtama džeza ietekme, tas nemaz neraksturo padomju dziesmu daiļradi, bet gan liecina par vēl nepārvarētiem trūkumiem dažu komponistu daiļradē.”

1951.gadā Latvijā rīkoja divus masu dziesmu konkursus, un 1952.gada pavasarī par šo žanru diskutēja Komponistu savienība. „Masu dziesma visiedarbīgāk var aptvert un mobilizēt

---

¹ Zemzare I., Pupa G., „Jauno mūzika pēc divdesmit gadiem” Rīga, Jumava 2000. 6.lpp

² Kultūras Latvijā pēc II Pasaules kara. Pieejams: <http://valoda.ailab.lv/kultura/vesture/kultura/latvija/peckara/teksts.htm> (sk.10.05.10.)

³ Kruks S. Par mūziku skaistu un melodisku! Padomju kultūras politika 1932.-1964. Rīga, Neputns 2008, 57.lpp

plašus tautas slāņus, tā apvieno aktuālās politiskās idejas dižo īstenību, kas iemiesota konkrētos tēlos, ar mūzikas iedarbības spēku, kas izpaužas melodijā”. Masu kultūra visbiežāk tika saprasta kā kordziedāšana.⁴

1.1. Rokmūzika Padomju Latvijā

Sešdesmito gadu jaunatne vēlēšanos, izteikties demokrātiskās izteiksmes formās, runāt par morālfilozofiskām tēmām, pauda ļoti plaši, cenšoties apsvērt arī pasaules uzskata jautājumus : kā dzīvot, un kādu mērķu vārdā. Parādās jaunā kultūra, kas orientējas uz mūziku – uz roka stilu, populāro mūziku pēc savas sociālās iezīmes.⁵

Latvijas rokmūzikā viss iesākās ar līderu atdarināšanu. Rīgā pirmās grupas veidojās sešdesmito gadu sākumā, taču visbiežāk palikdamas tikai īslaicīgs piedzīvojums dalībnieku mūžā. 1961.gadā Valērijs Saifudinovs (Seiskis) kopā ar Pitu Andersonu (īstajā vārdā Alfrēds Pēteris Andersons, kas pēc žurnālista Artēmija Troicka, grāmātas “Back In The USSR, The True Story Of Rock In Russia” autora pētījuma datiem, ir pirmais nopietni vērtējams rokeris visas bijušās Padomju Savienības teritorijā), dibināja grupu „Revengers”. Kā visas tā laika grupas, spēlējot dejās un tikai amerikāņu rokenrolu : Elvis Presley, Chuck Berry, Little Richard u.c.⁶

Valērijs Saifudinovs par Rīgu 60.-70.gados izteicies, ka „kā viens no vissvarīgākajiem pilsētas notikumiem man atmiņā palikuši vairāki pasākumi Mākslas akadēmijā. Uz turieni aicināja uzstāties vislabākās grupas – pārsvarā jau tās, kas spēlēja roku, blūzu, rokenrolu. Man vienmēr patika tur spēlēt. Ar katru reizi palika arvien vairāk to, kas vēlējās tur iekļūt, daudz jauniešu stāvēja uz ielas, klausoties mūziku, kas skanēja pa atvērtajiem logiem. Bieži rīkoja karnevālus, un jautrība nebeidzās līdz 5 rītā... mūsu vidē bija kaut kāds neaprakstāms notikums, kaut kas tāds, kas palīdzēja mums būt iekšēji brīviem un neatkarīgiem.”⁷

⁴ Kruks S. Par mūziku skaistu un melodisku! Padomju kultūras politika 1932.-1964. Rīga, Neputns 2008, 59., 63.lpp

⁵ Zemzare I., Pupa G., „Jauno mūzika pēc divdesmit gadiem” Rīga, Jumava 2000., 26.lpp

⁶ Troitsky A., Back in the USSR The true Story of Rock in Russia, London, Faber a. Faber, 1988., p36

⁷ Valpēters E., Nenocenzētie : alternatīvā kultūra Latvijā, XX gs. 60-tie un 70-tie gadi, Rīga : Latvijas Vēstnesis, 2010., 154.lpp

Pits Andersons stāsta, ka sākumā tās nebija nekādas ambīcijas, tikai viena no laika pavadīšanas formām, kas pārauga dzīves jēgā. Katra amerikāņu dziesma likās kā vesela pasaule.

Sākotnēji elku grupas spēlēja uz sešstīgu ģitārām, bet šeit pazīstamas bija tikai septiņstīgu, tas tikai pielāgots, pēdējo stīgu nemaz neizmantojot, taču lielākās problēmas sagādāja, ka šeit nekas vēl nebija dzirdējis par basģitārām, tās iemācījās izgatavot paši (Jānis Vanadziņš atceroties, ka tās veidoja no tualetes poda vākiem), izmantojot klavieru stīgas. Kopā visu turēja tikai un vienīgi milzu entuziasms.

Sākot ar „The Beatles” parādīšanos, visi kā viens klausījās „Radio Luxenbourg” un katru pirmdienu apsprieda iepriekšējās nakts „Top Twenty. Jaundibinātajās grupās latviešu bija maz, pārsvarā spēlēja krievi un ebreji un visi specializējās uz amerikāņu un angļu roku, kaut gan teksta jēga bieži palika neizdibināma.⁸

Klausoties aizrobežu pop-programmas pa radio, trūcīgos ierakstus uz rentgena lentām, likās, ka tā jau varētu būt eiforija, dzirdēt ārzemju hītus sešdesmitajos. Uz tāda fona spēlēt kaut ko savu likās nesaprotami. Taču atradās spītīgāki, un caurdūra sešdesmito un septiņdesmito priekšstatu par nelietderīgo roku.⁹

Sarežģīta situācija roka kustībai pienāca 1965.gadā pēc skandalozās manifestācijas pie Planetārija, „Melody Makers” aizliegtā koncerta dēļ. Lai roka kustību iegrozotu, tika ieviestas dažādas tarifkācijas skates, grupām obligāti bija jāreģistrējas Estrādes orķestru birojā, jāapstiprina repertuārs, kur 70 % jābūt padomju dziesmām, pārējās varēja būt sociālistisko valstu dziesmas. Mūzikas ansambļi nedrīkstēja spēlēt ārpus skolas. Par uzstāšanos bez atļaujas draudēja naudas sods, bet otrreizēja pieķeršana jau varēja nozīmēt aparatūras konfiskāciju un pat apsūdzība nelegālas organizācijas izveidošanā. Bet tas nespēja kavēt roka attīstību – joprojām radās grupas, kurām goda lieta bija nepakļauties šīm prasībām. Nereti tika spēlēti it kā dzimšanas dienas svinībās, kafejnīcās, vienmēr laba uzņemšana bija Mākslas akadēmijā.¹⁰

Šajā laikā jau populārākās grupas bija Seiska un Pita „Natural Product”, kas varēja būt labākā Rīgas rokgrupa, „Eolika”(kas bija vienīgā, kurā darbojās tikai konservatorijas studenti), „Vecā latviešu lokomotīve”, grupa, kurā savas mūziķa gaitas uzsāka Mārtiņš Brauns

⁸ Valpēters E. Nenocenzētie. Alternatīvā kultūra Latvijā XX gs. 60.tie un 70.tie gadi. Rīga 2010., 148.lpp

⁹ Троицкий А., К., Рок-музыка в СССР. Москва, Книга 1990., 173.lpp

¹⁰ Vāvere K., Latviešu roks. Sešdesmitie gadi, 1989. Pieejams: <http://www.hipiji.lv/content/view/599/376/> [aplūkots. 03.03.2012.]

– „Dzintara lelles”, grupa kurā piedalījās Ivars Godmanis „Felikss”, vienīgā grupa, kurai bija izdevies nokārtot visas tarifikācijas bija grupa „Sfinksi”.¹¹

Sešdesmito gadu roka beigas bija straujas un brutālas, pirms „Natural Product” koncerta, uz kuru bija savācies liels pūlis skatītāju, policija aplenca Vecrīgu un aizturēja gandrīz katru, kas tuvojās Politehniskajam institūtam, arī grupas dalībniekus. Turpmākajās dienās Vecrīgā ķēra „garmatīnos, džinsīnos un teniskurpīnos”.

„Natural Product” aizliedza uz visiem laikiem publiski koncertēt, piedraudot ar fizisku izrēķināšanos. Dažas vecās grupas vēl dažu brīdi pastāvēja, citas piemērojās laika prasībām. Tikai daļa atrada spēku turpināt aizsākto. Bet šajā laikā jau bija parādījušies daži, kas paši sacerēja dziesmas, no šī laika var sākt runāt par latviešu roku.¹²

Pat latviešu oriģinālroka pionieriem uzskatāmi Gunārs Šimkus un Vilnis Šmīdbergs, nodibinot grupu „Katedrāle”. Sākumā gan studējot „The Beatles” dziesmas. Taču drīz izveidoja arī paši savu koncertprogrammu. Sākās „Katedrāles” spožākais un vētrainākais posms.

1969.gadā pēc Liepājas izpildkomitejas kultūras nodaļas vadītāja iniciatīvas tika nodibināta grupa „2xBBM”, kā pilsētas ansamblis (Bizbizmārītes un Bigbīta Mācekļi). Grupas līderis bija Imants Kalniņš, repertuārā arī viņa dziesmas, un arī dažas „The Beatles” kompozīcijas. Grupai izdevās uzvarēt „Liepājas dzintarā 70”. Taču jau septembrī grupa tika nogādāta policijas iecirknī un visiem, izņemot Imantu Kalniņu, kas ticis respektēts, kā ansambļa vadītājs, piesprieda nogriezt matus un inkriminēja gandrīz valsts nodevību. Visas grupas dziesmas, lai gan savādākā aranžējumā skan kinofilmā „Elpojiet dziļi”, un arī „Menueta” platē „Dzeguzes balss”.¹³

Latviešu roks nedrīkstēja apsīkt un 1971.gadā uz starptautisko konkursu „Zelta rudens” Baku aizbrauca grupa „Menuets”, kļūstot par līderi, jo mācēja atainot savu stilu un savu personīgo pasauli, kurā līdzdalību ņēma vārdi, kas atainoja realitāti.

1970.gados par galveno rokmūzikas centru kļuva Liepāja, kas ir pietiekami liela, lai nepaliktu nemanāma, bet pietiekami maza, lai netiktu „salauzta”. Kā latviešu Liverpūle, deva daudz talantu operai, teātrim, simfoniskajiem orķestriem Rīgā, saglabājot sevī roku. Tieši

---

¹¹ Valpēters E. Nenocenzētie. Alternatīvā kultūra Latvijā XX gs. 60.tie un 70.tie gadi. Rīga, Vēstnesis 2010., 150.lpp

¹² Vāvere K., Latviešu roks. Sešdesmitie gadi, 1989. Pieejams: <http://www.hipiji.lv/content/view/599/376/> [aplūkots 3.03.2012.]

¹³ Valpēters E. Nenocenzētie. Alternatīvā kultūra Latvijā XX gs. 60.tie un 70.tie gadi. Rīga, Vēstnesis 2010., 151.lpp

Liepājā ar norisinās visi republikas festivālu fināli, un 1967.gadā norisinās starptautiskais festivāls „Liepājas dzintars”, pirmie augļi, kas iedzīvināja pilsētu sešdesmitajos un septiņdesmitajos gados.

Latvijā tika veidoti arī nelieli rok-klubi, Rīgas rok-klubs izveidojās 1983.gadā, pievēršoties smagajam rokam, klubs pievilināja lielu skaitu mūziķu, dēļ savas atmosfēras. No šejienes izveidojusies arī grupa „Zig-zag”. Latvijas valsts universitātes rok-kluba vadītājs bija Juris Prauliņš. Pirmā tajā iestājās smagā roka grupa „Salamandra”. Klubs rīkoja koncertus populārākajām grupām, folkmūzikas vakarus un lekcijas. Tomēr lielu skaitu darbojošos locekļu, savākt tolaik vēl neizdevās.¹⁴

Estrādes mūzikas sākumi Latvijā lielākoties saistāmi ar Raimonda Paula darbību Latvijā un viņa atbalstu mūziķiem. Padomju tipoloģijā pastāvēja „vieglā” un „nopietnā” mūzika. Vieglā nozīmēja pieejamību katram, tās bija estrādes dziesmas, jo darbs un sarežģītība neprasa speciālu sagatavotību. Termins gan neiekļauj „zemās” mūzikas paraugus: šansonetes, ziņģes par dzīves aktualitātēm, kā arī ārzemju deju mūziku. Savukārt „nopietnās” mūzikas saturs neļauj to klausīties kā fonu jebkurā ikdienišķā situācijā, termins ir rezervēts klasiskiem, akadēmiskiem skaņdarbiem. Rokmūzikas attīstībai liela nozīme ir Liepājai, kas arī šobrīd tiek uzskatīta par Latviešu roka galvaspilsētu. Tieši tur, 1964.gadā aizsākās festivāla „Liepājas dzintara” tradīcija, kas lielā mērā deva iespēju latviešu, un ne tikai latviešu grupām iesākt savu popularitātes augšupeju.

2. FESTIVĀLS „LIEPĀJAS DZINTARS”

---

¹⁴ Артемий Кирович Троицкий. Рок-музыка в СССР. Москва, Книга 1990. 173, 175.лpp

„Liepājas dzintars” bija latviešu tradīciju festivāls, kas norisinājās koncertestrādē „Pūt, vējiņi!”, sākot no 1964.gada augusta. Pirmajā festivālā piedalījās 14 grupas no 9 republikām. 1964.gadā jau varēja sākt domāt par plašāka mēroga mūzikas pasākumiem un Liepājā sanāca Baltijas republiku estrādes salidojums – „Kad satiekas draugi”, līdz 1967.gadā tas ieguva „Liepājas dzintara” nosaukumu.¹⁵

Muzikālā izpildījuma diapazons festivālā bija ļoti plašs – no krievu romancēm, tautas mūzikas, džeza, līdz rokam. Tas ir kā sākums pilsētas muzikālajām tradīcijām. Pirmie festivāla līderi bija 2xBBM un Imanta Kalniņa „Santa”.

Šajā laikā, kad norisinājās festivāls vēl bija biļešu deficīts, kas līdz ar to sekmēja simpātijas pret roku un notiekošo. Varbūt tieši tāpēc festivāls izrādījās „neērts” organizatoriem un tikai aizliegts no 1977.-1978. un 1981.-1986.gadam.

Par krāšņākajiem momentiem „Liepājas dzintarā” uzskatāmi „Zvaigznītes” uzstāšanās (1967.), „Ekranas” (Paņvežis, 1969.-1970.), „Oktava”(Kauņa, 1971.-1972.), „Menuets”(1974., 1976.), „Neptūns” (Liepāja, 1976.), „Credo” (Liepāja, 1979.), „Zodiaks” (1988.), „Līvi”(1987.-1988.), un „Sīpoli” (1988.)¹⁶ 1980.gadu sākumā sākās „Pērkona”, „Dzelteno pastnieku”, „Sīpolu” laiki. Astoņdesmito vidū atgriežas Imanta Kalniņa „Turaidas roze”, parādās „Jumprava”, „Remix”, „Zig-zag”.

Šķiet, ka nevienā citā Latvijas reģionā darba cilvēks nav tik ļoti pievērsies un saistīts ar rokmūzikas stilu, kā tas bija Liepājā. Lai gan šā reģiona cilvēkus pierasts uzskatīt par konservatīviem, kuriem mūzika vienmēr ir bijusi svarīga, taču liela daļa no kultūras atspoguļo mīlestību pret zemi.

Par „Liepājas dzintara” pamatlicēju var uzskatīt Rihardu Stankēviču, kurš iespaidojāies no Kauņā redzētā festivāla un gribēja ko tādu izveidot arī Liepājā, kopā ar Ināru Latvenu – no sākumā neizteiksmīgiem muzikāliem svētkiem izveidoja „Liepājas dzintaru”, kas savu slavu un kvalitāti nezaudēja visu tā pastāvēšanas laiku.¹⁷

2.1. Festivāla „Liepājas dzintars” norise

---

¹⁵ Kreituse I., Pagājušo gadu Latvija, 1945.-1990. Kā dzīvojam, no kā iztikām, ko apsmējam, par ko priecājamies. Rīga : Zvaigzne ABC, 2009, 147.lpp

¹⁶ Артемий Кирович Троицкий. Рок-музыка б ссср. Москва, , Книга 1990, 193.lpp

¹⁷ „Dzintarā kaltā rokenrola katedrāle” kultūras firma „Pūt vējiņi”, Liepājā, 1999.g. 5.lpp.

Daudzus pilsētas iedzīvotājus 1964.gadā pulcināja jūrmalas parka estrāde „Pūt vējiņi!”, kur notika mākslinieciskās pašdarbības skates noslēguma koncerts. Reizē tas bija arī pasākumu cikls, kas aizsāka Jaunatnes nedēļu, Baltijas republiku estrādes kolektīvu salidojumu, kurā piedalījās kolektīvi no Latvijas, Lietuvas un Krievijas.¹⁸ Lai gan šim salidojumam nebija izteiktas festivāla iezīmes, taču pirmais liela vēriena salidojums estrādes mūzikā, Liepājā, bija noticis.

Bija pienācis laiks, kad bija jāpopularizē latviešu komponistu dziesmas, un Rihards Stankevičs, mēģināja izveidot festivālu arī Latvijā. Šajā laikā festivāla nosaukums bija „Kad satiekas draugi”, nevis „Liepājas dzintars” un debitantu pulks nebija liels. Bet svarīgākais visā bija tas, ka festivāls vispār notika un tas pierādīja savas tiesības pastāvēt, kā arī atklāja jaunu talantus.¹⁹

1967. gadā piedalījās 7 kolektīvi no 4 republikām un ir 2300 klausītāju. Pieteikumus piedalīties bija atsūtījuši moldāvi, igauņi, lietuvieši, Latviju pārstāvēs Baltijas republiku estrādes festivāla laureāti „Zvaigznītes”.²⁰ Šajā gadā festivāls tika rīkots par godu Lielās Oktobra revolūcijas 50.gadadienai, lai sekmētu mākslinieciskās pašdarbības kolektīvu augstvērtīgu sagatavošanos Lielās Oktobra revolūcijas 50.gadadienas repertuāra izveidi ar idejiski un mākslinieciski kvalitatīviem darbiem.²¹ Trīs dienas simtiem klausītāju un 10 žūrijas komisijas locekļu vērtēja, kam piešķirt balvas. Arī Liepāja tika pārstāvēta ar mūsu pilsētas komponista Imanta Kalniņa dziesmām un Māra Čaklā vārdiem. Kas bija lieliska debija estrādes laukā.²² Festivālam bija divas virsotnes – Tallinas instrumentālais kvartets, kas izcēlās ar to, ka viņiem pirmajiem festivālā bija savs komponists – Uldis Stabulnieks. Otrā – Liepājas mūzikas vidusskolas pasniedzēja Imanta Kalniņa un Māra Čaklā dziesma „Viņi dejoja vienu vasaru”, „Dzeguzes balss” un „4 balti krekli”.

1968.gads. (13.-15.sept.) Festivāls bija pakāpies klausītāju un dalībnieku skaitā (kopā jau 3428), piedalījās 8 ansambļi no 4 republikām – Gruzijas, Igaunijas, Lietuvas un Latvijas. Rīkots ar mērķi, aktivizēt estrādes žanra kolektīvu darbu, stiprināt draudzību republiku un kolektīvu starpā.²³ Šajā gadā festivāls bija nokļuvis radio un televīzijas uzmanības lokā. Šie

---

¹⁸ Komunists Nr.123. (5193), 1964.g.21.jūn.

¹⁹ Liepājas pilsētas izpildkomitejas kultūras nodaļa. Liepājas pilsētas kultūras un atpūtas parks III vissavienības tautas daiļrades festivāls „Liepājas dzintars”, Liepāja, 1988.gads. 3.-4.lpp

²⁰ Komunists Nr. 165.(6006). 1976.gads, 24.aug.

²¹ Liepājas VZA Liepājas pilsētas kultūras un atpūtas parks 743.f, 1.apraksts, 31.lieta, 1., 8.lpp

²² „Komunists” Nr.168.(6009). 1967.g. 29.aug. 1.-3.lpp

²³ Liepājas VZA Liepājas pilsētas kultūras un atpūtas parks 743.f, 1.apraksts, 35.lieta, 1., 3.lpp

svētki ieguva arvien lielāku nozīmi arī liepājnieku vidū.²⁴ Šoreiz „Liepājas dzintars” pagāja bez spožiem varoņiem, kas citus atstāj ēnā. Un tas nozīmē, ka vispārējais līmenis bija audzis.²⁵

1969.gada festivālā (norisinājās no 22. līdz 24.augustam), piedalās jau 10 kolektīvi no 5 republikām – Latvijas, Lietuvas, Ukrainas, Baltkrievijas un Gruzijas.²⁶ Šis bija ļoti raibs festivāls muzikālajā ziņā, kur mijās Gruzijas tautas dziesmas ar Raimonda Paula melodijām. Pirmo reizi noteikta arī obligātā programma – latviešu tautasdziesmu apdare, tautas dziesmai „Pūt, vējiņi”, kā arī pirmo reizi tika pasniegta Lielā balva.

1970.gadā (20.-23.aug.) savu dalību pieteikuši bija 15 kolektīvi no 5 republikām. Pirmo reizi festivālā piedalījās Imanta Kalniņa „2xBBM” un ansamblis no Armēnijas, Ukrainas, Baltkrievijas. Klausītāju skaits sasniedzis jau 7157.²⁷ Šī bija sestā mūziķu kopā sanāksšanas reize, kurā koncerti turpinājās 20 stundas un bija jau sācies biļešu deficīts, tādēļ daudziem nācās koncertu vērot parkā uz soliņiem.

1971.gads, 18.-22.augusts. „Liepājas dzintarā” piedalās 19 kolektīvi no 7 republikām – Latvijas, Baltkrievijas, Moldāvijas, Ukrainas, Gruzijas, un Armēnijas. Klausītāju skaits sasniedzis 12 000. Kā obligātā dziesma festivālā bija katra ansambļa aranžējumā latviešu tautas dziesma „Tumša nakte, zaļa zāle”.²⁸ Šajā gadā arī rodas festivāla emblēma – viļņos traucošs burinieks, kuru varēja iegādāties arī kā programmiņas un emblēmas. Laikrakstā „Komunists” ir ievietota bilde, kurā rādīja garo cilvēku rindu pie estrādes ieejas un mierinājumu, kurā tika mierināti lasītāji, ka laureātu koncerts tikšot atkārtots. „Liepājas dzintars” ieguva arī vissavienības atzīšanu, ko veicināja atmosfēra un dažādo stilu sajaukšanās- kad bija beigušies vakara koncerti, uz skatuves nāca jaukts mūziķu sastāvs no Latvijas, Ukrainas, Gruzijas, Lietuvas un Armēnijas, viņi spēlēja līdz pat rītam.²⁹

1972.gadā (14.-20.aug.), piedalās jau 24 kolektīvi no 8 republikām – Latvijas, Lietuvas, Igaunijas, Krievijas Padomju federatīvā Sociālistiskā Republikas (turpmāk tekstā KPSFR), Gruzijas, Armēnijas, Moldovas un Baltkrievijas. Festivāls tika veltīts PSRS izveidošanas

---

²⁴ Liepājas pilsētas izpildkomitejas kultūras nodaļa. Liepājas pilsētas kultūras un atpūtas parks III vissavienības tautas daiļrades festivāls „Liepājas dzintars”, Liepāja, 1988.gads. 5.-6.lpp

²⁵ „Komunists” Nr.179.(6278), 1968.gads, 13.sept.

²⁶ Liepājas VZA Liepājas pilsētas kultūras un atpūtas parks 743.f., 1.apraksts, 38.lieta, 1.lpp

²⁷ Liepājas VZA Liepājas pilsētas kultūras un atpūtas parks 743.f., 1.apr., 42.lieta, 1.lpp

²⁸ Liepājas VZA Liepājas pilsētas kultūras un atpūtas parks 743.F., 2.apr. 47.lieta, 1.lpp

²⁹ Liepājas pilsētas izpildkomitejas kultūras nodaļa. Liepājas pilsētas kultūras un atpūtas parks III vissavienības tautas daiļrades festivāls „Liepājas dzintars”, Liepāja, 1988.gads. 8.lpp

50.gadadienai.³⁰ Šis festivāls bija kā savdabīgs pretstats samērā miermīlīgajai estrādes dzīvei Rīgā. Studenti uzskatīja par goda pienākumu braukt uz Liepāju.³¹ 1972.gads bija arī kulminācijas gads- pēc biļetēm bija jāstāv arī panākti un pa pilsētu klīda dažādu tautību „puķu bērni” . Tāpat bija kāpis mākslinieciskais līmenis, ko arī atzīmēja žūrijas priekšsēdētājs Raimonds Pauls.³²

Festivāls 1974.gadā norisinājās no 19.-25.augustam. Par tā rīkošanas mērķi tika uzstādīts estrādes mākslas popularizēšana un attīstība, padomju komponistu dziesmu un skaņdarbu popularizēšana, kā arī lai organizētu darbaļaužu, un sevišķi jaunatnes kulturālo un internacionālo audzināšanu.³³ Nozīmīgi bija tas, ka mūziķi centās veidot savus skaņdarbus – debitēja arī liepājnieki - Valdis Skujiņš un Juris Pavītols.³⁴

1976.gadā festivāls norisinās no 26. Līdz 29. augustam. „Pūt vējiņi” estrādē sacenšas ansambļi Latvijas, Lietuvas, Igaunijas un arī Ļeņingradas mūziķi par draudzības koncertu „Liepāja 76” balvām. Grupa „Neptūns” , kas muzicēja meistarīgi un profesionāli, iegūst mazāku skatītāju atbalstu, jo klausītāju lielākā daļa bija noskaņojušies uz viena – roka viņa.³⁵ Šajā laikā nākas atteikties no festivāla nosaukuma un festivālu nosaukt par draudzības koncertiem. Līdz ar to, arī samazinājās klausītāju skaits, taču kolektīvu izpildījuma līmenis bija augsts un tas neliecināja par festivāla drīzo galu.

1977.gadā „Liepājas dzintars” tikai atcelts, jo pirms nedēļas „Pūt’ vējiņi” estrādē bija noticis Igaunijas ansambļa „Polifons” koncerts, pēc kura bija notikušas lielas nekārtības pilsētā. Līdz ar to, pēkšņi tika pieņemts lēmums, koncertu apturēt. Pamatojot to, ka tas darīts, lai nākamgad tiktu sasniegts augstāks līmenis.³⁶

1979.gada komjaunatnes 60.gadadienai veltītais festivāls norisinājās no 15. -19. augustam, un tajā piedalījās 17 kolektīvi no Latvijas, KPFSR, Lietuvas, Moldāvijas un Armēnijas, ar mērķi, lai vairotu patriotismu, dzimtenes mīlestību un tās nozīmīgumu komunisma

---

³⁰ Liepājas VZA Liepājas pilsētas kultūras un atpūtas parks 743.f., 1.apraksts, 53.lieta 3., 40.lpp

³¹ Kreituse I., pagājušo gadu Latvija, 1945.-1990. Kā dzīvojām, no kā iztikām, ko apsmējām, par ko priecājāmies. Rīga : Zvaigzne ABC, 2009., 147.lpp

³² Liepājas pilsētas izpilddomnieka kultūras nodaļa. Liepājas pilsētas kultūras un atpūtas parks III vissavienības tautas daiļrades festivāls „Liepājas dzintars” , Liepāja, 1988.gads. 10.lpp

³³ Liepājas VZA Liepājas pilsētas kultūras un atpūtas parks 743.F, 1.apraksts, 63. Lieta, 1.lpp

³⁴ Liepājas pilsētas izpilddomnieka kultūras nodaļa. Liepājas pilsētas kultūras un atpūtas parks III vissavienības tautas daiļrades festivāls „Liepājas dzintars” , Liepāja, 1988.gads.10.lpp

³⁵ Bērziņš J. Mūzikas skaņu varā. Padomju Jaunatne 1976.g. 8.sept.

³⁶ Liepājas pilsētas izpilddomnieka kultūras nodaļa. Liepājas pilsētas kultūras un atpūtas parks III vissavienības tautas daiļrades festivāls „Liepājas dzintars” , Liepāja, 1988.gads. 12.lpp

celtniecībā. Sekmēt idejiskā līmeņa celšanu, pastiprināt kultūru sakarus, kā arī veidot darbaļaužu un jaunatnes atpūtu.³⁷ Par vienu no galvenajiem notikumiem festivālā kļuva grupas „Credo” uzstāšanās un šī kolektīva uzvara.³⁸

1980.gadā, festivālā piedalās 12 kolektīvi no Latvijas, Lietuvas un Igaunijas. Festivāls veltīts 40.gadadienai kopš padomju varas atjaunošanas Latvijā. Atkal tika pasniegta Lielā balva. Un līdzās grupai „Credo”, uz skatuves nostājās „Līvi” – Jura Pavītola vadībā.³⁹

Īpaši jāatzīmē būtu 1986.gada smagā roka stils ar „Līvu” parādīšanos, arī „Opus pro” un „Neptūns”. Desmitgades beigās sevi piesaka grupa „Liepājas kvartets”, kuri izpilda džezu, klasiku, tautas dziesmas. Īpašas harmonijas jūtamas grupās „K. Remonts”, „Menuets”, un „Vārds”.⁴⁰

1987.gadā (13.-16. augusts) piedalījās 14.kolektīvi no Latvijas un Lietuvas. Lai arī nebija ļoti izteiktu festivālam piemērotu mūziķu, bet galvenais bija tas, ka festivāls atkal notika pēc 7 gadu pauzes un aizpildīja to vietu, ko citi mūzikas svētki nevarēja ieņemt.⁴¹ Andžils Remess laikrakstā „Komunisti” raksta, ka varbūt arī vajadzētu rīkot konkursu ik pēc pāris gadiem, nevis katru gadu, bet tas savukārt nozīmētu, ka viss ieguldītais darbs jāsāk no jauna.⁴²

1988.gadā festivāls, kopš estrādes paplašināšanas bija spējīgs uzņemt jau 3,5 tūkstošu klausītāju un ieguva vērtējumu, ka labāka festivāla Latvijā pagaidām nav. Tas bija arī spilgts sabiedrības noskaņojuma paudējs – tika tirgoti sarkanbaltsarkanie auseklīši. Šis bija pārmaiņu laiks, kurā aizliegtais tapa atļauts – sākās vēl nepieredzēti nakts šovi un koncerti. Kad uz skatuves kāpa Ieva Akurātere ar dziesmu „Palīdzi, Dievs, visai latviešu tautai”, tas bija neaizmirstams mirklis, kuram līdzīga vairs nebija. Festivāls bija kļuvis par kopābūšanas simbolu, līdz pat nākamajam gadam.

1989.gadā notika pirmā īsto ārzemnieku kāpšana uz festivāla skatuves – Polijas „Free Blues Band”, Somijas „Celebration Day”, līdz ar to, kāpa arī festivāla prestižs. Festivāls 1989.gadā tiek rīkots ar mērķi, lai sekmētu Latvijas un citu republiku kolektīvu

---

³⁷ Liepājas VZA Liepājas pilsētas Kultūras nodaļa 293.f., 1.apr., 700.lieta, 1.lpp

³⁸ Liepājas pilsētas izpildkomitejas kultūras nodaļa. Liepājas pilsētas kultūras un atpūtas parks III vissavienības tautas daiļrades festivāls „Liepājas dzintars”, Liepāja, 1988.gads (13.lpp.)

³⁹ Liepājas pilsētas izpildkomitejas kultūras nodaļa. Liepājas pilsētas kultūras un atpūtas parks III vissavienības tautas daiļrades festivāls „Liepājas dzintars”, Liepāja, 1988.gads.(14. lpp.)

⁴⁰ Артемий Кирович Троицкий. Рок-музыка в СССР. Москва, Книга 1990. 174.lpp

⁴¹ Артемий Кирович Троицкий. Рок-музыка в СССР. Москва, Книга 1990. 15.lpp

⁴² Remess A., Ovācijas izskanējušas. Un kā tad nu tālāk? Komunisti 1987.g., 20.aug.

mākslinieciskā līmeņa izaugsmi. Popularizēt stilu daudzveidību un draudzības attīstību. Festivālā piedalās 15 kolektīvi, un klausītāju skaits sasniedz vairāk kā 16 tūkstošus. „Līvi” festivālā iegūst gan skatītāju balvu, gan arī pirmo vietu, kā arī Aivars Brīze saņem labākā vokālista atzinību.⁴³

Festivāla mērķis 1989.gadā, pēc tā nolikuma, bija sekmēt Latvijas un citu republiku estrādes kolektīvu māksliniecisko izaugsmi, popularizēt estrādes stila daudzveidību, veicināt tautu sadraudzības attīstību. Katram kolektīvam bija jāuzstājas ar 30 minūšu garu programmu, kurā vēlams atskaņot latviešu tautas dziesmu apdares, izmantojot jau iepriekš izsūtītas notis un tekstus.⁴⁴

Interesanti, ka „Liepājas dzintaru” nekad nav bijis iespējams rīkot gados, kas beidzas ar skaitli 5 – 1965., 1975., 1985., 1995., un 2005. gadā prestižais mūzikas pasākums nenotika. Līdz ar to, „Liepājas dzintars 30” tika svinēts 2006.gadā.⁴⁵

2.2. Festivāla nozīme sabiedrībā un sabiedrības nozīme festivāla norisē

Pirmo reizi vēsturē 1970.gadā uz koncertu biļetes bija izpirktas pilnībā, ka daļai klausītāju nācās palikt parkā uz soliņiem un no turienes vērot koncertu. Nākamajā gadā jau iepriekš bija dzirdami dažādās mēlēs runājoši ”puķu bērni” un pie biļešu kasēm, cilvēki stāvēja jau no iepriekšējā vakara. Puikas sapņoja par iespēju kādreiz pašiem kāpt uz „Liepājas dzintara” skatuves.

Nākamajā gadā šos „puķu bērnus” sāka vajāt un tos, kam tomēr izdevās tikt līdz Liepājai, sēdināja autobusā un piekodināja Liepājā nerādīties. Tas tika darīts, lai viņi „neievazātu” padomju cilvēkam tik nepieņemamo ideoloģiju, jo arī, to redzējuši, Liepājas puikas plēsa savas bikses un šuva virsū ielāpus. Ar to aizsākās „Liepājas dzintara” tautā iziešana kā kopīga republiku vienošana, kam vārtus atvēra modinošā atmosfēra. Tā bija uzdrīkstēšanās jaunatni neielikt rāmjos, ļaut tai, lai lauž savu ceļu. Liepājas dzintars bija kā dažādu virzienu mūziķu saskarsme – svētku izjūta, un ne tikai lauru plūkšanas iespēja.⁴⁶Tieši

---

⁴³ „Dzintarā kaltā rokenrola katedrāle” kultūras firma „Pūt vējiņi”, Liepājā, 1999.g 43.,47., 49.lpp

⁴⁴ Liepājas VZA Liepājas pilsētas Kultūras nodaļa 293.f., 1.apraksts, 1046.lieta 8.lpp

⁴⁵ Liepājas Dzintara spožums un posts. Pieejams: <http://kllproject.lv/2008/09/20/liepajas-dzintara-spozums-un-posts/> [aplūkots 12.04.12.]

⁴⁶ „Dzintarā kaltā rokenrola katedrāle” Kultūras firma „Pūt vējiņi”, Liepājā, 1999.g. 14., 17. Lpp.

sākot ar „Liepājas dzintaru” aizsākās mūziķu, piemēram, M.Zīveres, O. Grīnberga, Žorža Siksnas u.c. mūziķu plaša atzīšana.

„Liepājas dzintars” nebija ikdienišķs mūzikas sarīkojums. Mūziķiem piedalīties tajā bija kļuvis par goda lietu, bet klausītājiem iekļūt koncertos bija prestiža jautājums. Rokmūzikas gardēži no Rīgas uzskatīja – ja neesi bijis „Liepājas dzintarā”, neesi bijis nekur. Par vajadzīgākajiem cilvēkiem Liepājā kļuva tie, kuriem bija iespēja pagādāt biļetes uz koncertiem. Galvenais, kas lika mūziķiem kāpt uz festivāla skatuves un skatītājiem apmeklēt pasākumus, bija tikai šim festivālam raksturīgā mūzikas svētku izjūta – kā klausītājiem, tā izpildītājiem. Tas bija „Liepājas dzintara” spožums, kas sešdesmito un septiņdesmito gadu mijā to pacēla popularitātes virsotnē, un tas vēlāk kļuva par festivāla postu. Savējo saprašanās gaisotne draudēja ievazāt svešas, padomju cilvēkam nepieņemamas ideoloģijas domas, un, tiklīdz radās iegansts tam pārvilkt svīturu, tas arī tika darīts.⁴⁷

2.3. Festivāla apturēšana

Pirmo reizi festivāls apklusā 1973.gadā, kad tā gatavošanās bija jau izdarīta, pieteikušies jau 36 dalībnieki, kas būtu bijis rekordliels skaits, taču festivālu atcēla ar pamatojumu, lai nākamajā gadā tas sasniegtu augstākas virsotnes. Taču par īsto iemeslu jāmin pēc 1972.gada notikumi, kurā jaunieši jūrmalas parkā pēc koncerta dzīvoja veselu nedēļu, un šīs bažas bija pamatotas, jo emocijas, kas risinātos šī gada estrādē, varētu pārkāpt pastāvošās sistēmas rāmjus. „Partijas funkcionāli baidījās no savas ēnas un tajā vasarā bija jānotiek 100. jubileja dziesmu svētkiem un man skaidri pateica, ka būtu labāk, ja festivāls nenotiktu. Teica, ka labāk būtu, ja festivāls notiktu reizi divos gados” Tā Ausma Groduma – Kultūras un atpūtas parka direktora no 1971.- 1975.g.⁴⁸

2.4. Festivāla atsākšana

Kad tikai atklāts 1979.gada dzintars, tad vairs nevaldīja tā aina, kas 70. gadu sākumā, daudz stingrāk tika izvērtēti dalībnieki un repertuārā drīkstēja būt tikai, vai nu pašu, vai arī padomju komponistu darbi, programmā nedrīkstēja būt otrpus „dzelzs priekšvara” tapušās melodijas, kas bieži uzlādēja publiku.⁴⁹

---

⁴⁷ <http://www.kurzemes-vards.lv/print.php?doc=47837> [aplūkots 16.05.2010.]

⁴⁸ „Dzintarā kaltā rokenrola katedrāle” kultūras firma „Pūt vējiņi”, Liepājā, 1999.g. 23.lpp.

⁴⁹ „Dzintarā kaltā rokenrola katedrāle” Kultūras firma „Pūt vējiņi”, Liepājā, 1999.g. 25. 29.lpp

Tomēr arī šādā veidā festivāls nebija pa prātam sistēmai, kurai likās, ka lielu masu vairāku dienu pulcēšanās nav mērķtiecīga un kvalitāte ir apšaubāma un tāpēc nevēlama.⁵⁰

Kaut arī „Liepājas dzintars” atjaunošana saistāma ar atmodas procesiem, nevar apgalvot, ka tas radies tikai ar vēlēšanos pēc valstiskās brīvības un neatkarības ideāliem. Vaļīgāki kļuva cenzūras un aizlieguma žņaugi, ļaujot ieplūst arī brīvdomībai. Un „Liepājas dzintars”, kas nebija noticis no 1976.gada bija veids, lai atgūtu rokenrola galvaspilsētas statusu.⁵¹ Laikā, kad atdzima „Liepājas dzintars”, tas cēla vēl lielāku nacionālo pašapziņu, kad uz skatuves kāpa „Līvi”, ar Nīcas vīru kori izpildot dziesmu „Zvani”, un kopā būšanas prieku palielināja Pita Andersona rokenrols.⁵²

Festivāla „Liepājas dzintars” Mērķis bija īstēni starptautisks festivāls un, spītīgi ejot cauri padomju birokrātijas un piesardzības mūrim, uzskatīja, ka vienam tādām jābūt Baltijas republikās. Kaut arī šie mēģinājumi bija neveiksmīgi (tas, ka šim festivālam jābūt izteikti starptautiskam), jo pirmo reizi mūziķi no „dzelzs priekškara” kāpa uz „Liepāja dzintara” skatuves tikai 1989.gadā, kad katrs mūzikas cienošs iedzīvotājs par svarīgāko notikumu uzskatīja festivālu „Liepājas dzintars”.

Lai gan festivāls tā pastāvēšanas laikā ticis apturēts, tas nekad nav zaudējis savu nozīmi sabiedrības vidū un estrādē „Pūt, vējiņi”, katru vasaru norisinājušies koncerti. Pēdējos gados festivāls bija iezīmējies par izteiktu sabiedrības saliedētības pasākumu, kas arvien vairāk lika rosināt domas par neatkarību.

3. LATVIEŠU ROKGRUPAS

3.1. Grupa „Pērkons”

Pērkons bija viena no 1980. gadu populārākajām un skandalozākajām grupām Latvijā. Sākotnējais sastāvs grupai bija Juris Kulakovs – taustiņi, Juris Sējāns – bass, balss un Leons Sējāns – ģitāra, Ieva Akuratere – balss, Raimonds Bartaševics – balss, Dainis Strazdiņš – bungas.

---

⁵⁰ Turpat 30.32.lpp.

⁵¹ Turpat 37.39.lpp.

⁵² „Dzintarā kaltā rokenrola katedrāle” kultūras firma „Pūt vējiņi”, Liepājā, 1999.g. 41.lpp

Tieši Ieva Akurātere esot izdomājusi grupas „Pērkons” nosaukumu: „...kādā naktī man pēkšņi atnāca vārds Pērkons. Es sapratu, ka tas ietver visu mūsu muzikālajai brīvībai vajadzīgo: Latviešu galvenā dieva apzīmējumu, grandiozu dabas parādību, pērkonkrusta ugunīgo zīmi un skaistu, lepnu vārdu. Un vēlāk Juris to apstiprināja sakot, ka „pērkons, tas skan lepni”.⁵³

Lielākoties viņi izpildīja Jura Kulakova dziesmas. Un kopš sava pirmā koncerta, gadu vēlāk pēc grupas izveidošanas, „Pērkons” kļūst par Latvijas studentu vienu no iecienītākajām grupām. Sākotnēji koncertu pirmajā daļā skan instrumentālās klasikas (Grīgs, Hačaturjans, Musorgskis u.c.) apdares Kulakova agrākās grupas „Arka” garā, otrajā – mežonīgs, vienkāršs rokenrols ar noslieci uz hārdroku, kas „Pērkonam” sagādā vislielāko slavu un gaviles.⁵⁴ No pasaules plašumiem raugoties, tas nav nekas jauns un neparasts, taču Latvijā „Pērkonam” ir nepārvērtējama nozīme, viņi bija kā vietējo mūziķu publikas sociālais atpestītājs – gari mati, dabiski brīva uzstāšanās, agresīvs, skaļš rokenrols kā nevienam. Galvenais – „Pērkons” bija vienīgā tāda grupa ar tik konsekventu tekstu mūzikai, pārsvarā tie bija Māra Melgava teksti, kuros nepārprotami atklājas jaunības maksimālisms, cinisms, jūtīgums, kas latviešu rokmūzikā vēl līdz šim nebija dzirdēts.⁵⁵

1982.gada 9.novembrī laikrakstā „Padomju jaunatne” publicēta sašutuma pilna vēstule, kurā tiek izteiktas sūdzības par grupas „Pērkons” koncerta norisi. Pieminēta svilpšana, kliegšana un lēkšana uz krēsliem, bet pats šausmīgākais – ka lielākā daļa publikas koncerta laikā esot piedzērusies. 1983. Gadā seko turpinājums tajā pašā avīzē, kur tādas pašas pretenzijas izsaka kāds G. Bērziņš. Vēstuli komentē komponists B. Reznīks, labi saprotot, cik maz tas ir atkarīgs no pašiem mūziķiem, uzsverot, ka 90% no dauzoņām ir atnākuši uz koncertu nevis lai klausītos, bet lai parādītu sevi.⁵⁶

Grupās darbība padomju laikā tika divreiz aizliegta. Pirmoreiz Pērkonas darbību aizliedz 1983. Gadā. Pirmajā aizliegumā kultūras ministrs bija skaidri un gaiši paziņojis Kulakovam : „Cirks ir beidzies!” viņš pārliecināti manifestēja: „Solidaritātes laiki ir beigušies! Padomju valsts nekad nav bijusi tik stipra kā tagad!” Ar ko viņš lika saprast, klātesošajiem, ka visi šie huligāni, kuri savākušies Pērkonā un tie kaut kādi dekadenti – Klāvs

---

⁵³ Akurātere I., Mazvērsīte D., Aizpuriete A., Manai tautai Ieva Akurātere. Rīga: Pētergailis, 2007. 64 lpp

⁵⁴ Артемий Кирович Троицкий. Рок-музыка в СССР. Москва, Книга 1990. 269.lpp

⁵⁵ Auziņa T., tikai tā! : Bilde : mūzikas un mākslas festivāls 15 gados, Rīga, Remix Mūzikas menedžments 2000. 283.-283.lpp

⁵⁶ Akurātere I., Mazvērsīte D., Aizpuriete A., Manai tautai Ieva Akurātere. Rīga, Pētergailis 2007. 65. lpp

Elsbergs, Māris Melgalvs, un visi tie, kuru dzejas idejas tiek paustas caur Kulakova mūziku – ir apšaubāmi un aizliedzami pretvalstiski elementi.⁵⁷ Pirmais „Pērkona” aizliegums bija tikpat teatrāls, cik dramatisks. Koncerta dienā pie kultūras nama piebrauca smagā mašīna ar armijas bataljonu, no tās izkāpa armijnieki un iesoļoja ēkā. Tā viņi tur nostāvēja visu koncertu. Pēc tam, kultūras ministram bija rakstīts, ka Pērkonom koncertā dalībniekiem esot bijušas nevienādas kurpes, dziedātājam ap pieri apsieta melna bantīte, kas droši vien nesot kādu dziļu, tumšu un nepārvaramu dziņu, šausmīga dziņa un viss koncerts esot viena vienīga provokācija.⁵⁸ Taču grupa nepadevās un Ievas Akurāteres mātes, teātra zinātnieces Līvijas Akurāteres, mājā ieraksta divus pirmos albumus - "Mākslas darbi" un "Zibens pa dibenu", kas magnetofona lentēs nelegāli izplatās visā Latvijā, kas tiek uzskatīti par latviešu roka zelta klasiku.⁵⁹ Un jau 1984. gadā grupas darbība tiek atjaunota, un „Pērkons” sagatavo Imanta Kalniņa rokoperu "Ei, jūs tur!" ar Vika tekstu, kuru izpilda kopā ar kamerkori "Ave Sol", tajā galvenās lomas atveido Ieva Akurātere un Raimonds Bartaševičs, tēlojot puisi un meiteni, kas grib izlauzties no pelēkā cauruma un nokļūt Sanfrancisko.⁶⁰

1985. gadā, kad pēc bēdīgi slavenā koncerta Ogres estrādē grupas fani izdemolē vilciena vagonus, grupas darbību atkal aizliedz. Ieva uz neilgu laiku pievienojas grupai "K. Remonts", savukārt Kulakovs studē kompozīciju Latvijas Valsts konservatorijā un sniedz koncertprogrammas kopā ar Edgaru Liepiņu.⁶¹

1987. gadā "Pērkons" atkal spēlē, tiesa, no sākuma tas tiek pieteikts kā "Jura Kulakova grupa" no Tukuma kolhoza „Selga”.⁶² Ansamblis kļūst par atjaunotā festivāla "Liepājas dzintars '87" laureātiem un gada beigās dziesma "Gandrīz tautasdziesma" iegūst 3. vietu "Mikrofona" aptaujā. Atkal atļautais Pērkons atkal bauda fanu mīlestību, kļūdamas par vienu no slavenākajām astoņdesmito gadu nogales grupām. Jaunās dziesmas vairs nav tik smagas un agresīvas kā sākuma gados - Kulakova kompozīcijas studijas, pieaugošā elektronikas loma aranžējumos, ironiskie dziesmu teksti savieno mākslu ar kiču un rokenrola dinamismu ar lirismu, kuru izceļ gan Ievas balss, kā arī abi vīriešu kārtas solisti.

---

⁵⁷ Turpat. 64 lpp

⁵⁸ Turpat. 65 lpp

⁵⁹ Rudaks U. Rokupācija, Rīga, Dienas Grāmata 2008., 465.lpp

⁶⁰ Akurātere I., Mazvērsīte D., Aizpuriete A., Manai tautai Ieva Akurātere. Rīga, Pētergailis 2007. 66 lpp

⁶¹ Turpat. 65.lpp

⁶² Auziņa T., tikai tā! : Bilde: mūzikas un mākslas festivāls 15 gados, Rīga, Remix Mūzikas Menedžments 2000. 283.-283.lpp

Un 1989. gadā grupa "Melodijas" studijā beidzot ieraksta savu pirmo legālo albumu "Ballīte", un dziesma "Mēs pārtiekam viens no otra" uzvar "Mikrofona" aptaujā. Grupa šajā gadā dodas turnejā pa ASV latviešu centriem. Šī paša gada sākumā "Pērkons" piedalās Barikāžu notikumos, spēlēdams Vecrīgas sargiem. Un gada beigās dziesma "Krāsaini tērpi, puķes un lūpas" iekļūst "Mikrofona" aptaujas desmitniekā. Gadu vēlāk grupa piedalās Nacionālā teātra izrādē "Bagātību sala", taču tad grupas darbība pamazām apsīkst.⁶³

3.1.1. Juris Kulakovs – Grupas dibinātājs.

Juris Kulakovs - dzimis 1958.gadā Līvānos. Sākumā mūzikas skolā mācījies akordeona spēli, vēlāk LVK apguvis estrādes un pūtēju orķestra un diriģenta specialitāti. Bijis konsekvents brokeris jau no laikiem, kad sit bungas skolas ansablī. Vēlāk bungas nomaina pret taustiņiem, kļūdamas par vienu no pirmajiem elektronikas apoloģētajiem latvju rokā, pirmā sintezatora īpašnieku.

Mācoties Mediņu skolā, Juris Kulakovs tika uzaicināts par taustiņinstrumentālistu tā laika nozīmīgākajā grupā „Menuets”. Un vēl „Menueta” laikā viņš izveido savu muzikālo apvienību „Arka”, kur gūst atzinību kā jauns klaviervirtuozs un komponists. Nozīmīgākais tā laika darbs viņam ir Rick Wakeman stilā veidotas „Gadalaiki”, ko vēlāk izpilda arī „Pērkons”.

Ar „Pērkona” darbības sākšanās laiku, sākas J. Kulakova vētrainākais biogrāfijas posms – bohēmas pilna ikdiens ar daudziem trakulīgiem koncertiem. Tajos skan tikai viņa sacerēta mūzika – Latvijā nedzirdēta - tieši un asi uzbrūkošs rokenrols ar Māra Melgalva vārdiem, kas ātri vien „Pērkonu” pārvērš par studējošās un radošās jaunatnes vismīlētākajiem un kultūrbirokrātijas nīstākajām grupām. Liels troksnis atbalsojas varas iestādēs un grupu aizliedz. Kulakovam uz gadu tiek aizliegta diplomdarba aizstāvēšana konservatorijā, nosūtot labošanas darbos uz Jelgavas kultūras nama tautu deju ansambli par kapelmeistaru, taču Pērkona darbība neapsīkst un tiek strādāts pie jauniem skaņdarbiem un viņš arī uzsāk sadarbību ar aktieri Edgaru Liepiņu. Juris Kulakovs, koncertējot ar „Pērkonu”, papildus raksta mūziku arī Edgaram Liepiņam un arī mūziku vairākām teātra izrādēm, arī dažas kamerdziesmas.⁶⁴

1986. gadā Kulakovs atkal kļūst par konservatorijas studentu Pētera Plakida kompozīcijas klasē un 1987.gadā grupa „Pērkons” piedzīvo savu otro atdzimšanu. Mūzikā

---

⁶³ Mazvērsīte D., Vāvere K., Pērkons <http://www.micrec.lv/artists/latvian/?id=398571&offset=60> [aplūkots 12.04.201]

⁶⁴ Juhņevičs R., Kulakovs J. Pieejams: http://www.home.lv/raymond/kulakovs_juris.html [aplūkots 05.04.2012.]

grupa saglabājusi savu agrāko enerģiju, bet tā kļuvusi sarežģītāka, melodiskāka un plašākai publikai pieejamāka. Būdams pārliecināts šovmenis, Kulakovs Pērkonā mūzikā saglabā teatrālu ārišķīgumu, sociālgrotesku ironiju un muzikālo pārdzīvojumu.⁶⁵

3.2. Grupa „Līvi”

„Laikā, kad norma bija vīterošana un dūdošana, viņi ķērcā par sāpēm, slāpēm, cēla kājās pūlus ar savu himnu latviešu tautai – „akmenim, mālam un smiltij!” Daudziem tas bija ūdens malks tuksnesī, daudziem – nepatīkams un skaļš troksnis. Bet svarīgi bija visiem, jo „Līvi” bija tie, kas atgādināja, ka gaisā virmo nevis plānu pārpildīšana, nākotnes celšana un apbalvojumu pelnīšana, bet dzīve, kurā cilvēki dzer, priecājas, un cīnās. Un nevis par mieru, bet gan par izdzīvošanu. Līvi nekad nav bijuši revolucionāri, arī īsti rokenrola ģēniji ne, bet viņi bija „Līvi”. Tā ir misija, kas viņus atšķīra no citiem, kas nāca pēc tam.” (Klāss Vāvere)

„Līvi” ir grupa, kuras vārds ir gan latviešu roka sinonīms, gan tā simbols, un kas savos 30 pastāvēšanas gados kļuvusi par latviešu roka leģendu. Grupa izveidojās 1976. Gadā Pavītolam iepazīstoties ar Ēriku Ķīģeli, un abi bija apņēmības pilni izveidot īstu latviešu roku. Grupu dibināja jaunatvērtajā Metalurgu kultūras pilī, un pirmajos gados repertuārā ietilpst Pavītola rakstītas un izpildītas dziesmas, kā arī dažas Ērika Ķīģeļa dziesmas.⁶⁶ Pats nosaukums gan nebija jauns. Jo 1974.gadā J. Pavītols savu vadīto grupu jau bija tā nosaucis. Tajā spēlēja arī „Credo” dibinātājs Valdis Skujiņš, gan arī citi pazīstami mūziķi. Arī 1.vidusskolā atradās ansamblis ar šādu nosaukumu, kurā piedalījās Jānis Lūsēns, Maija Lūsēna, Jānis Šīpkēvics un Valdis Alviķis, taču viņu nosaukums nebija oficiāli apstiprināts un viņi piekāpās tolaik respektējamākā Jura Pavītola priekšā.⁶⁷

Tieši pēc Ērika Ķīģeļa ierosmes spēlēt Līvos tiek uzaicināts Jānis Grodums, kurš tobrīd mācījās Emīla Melngaiļa Liepājas mūzikas vidusskolas kordiriģentu klasē. Kolektīvam pievienojās arī bijušās Imanta Kalniņa grupas „2xBBM” bundzinieks Andris Krūziņš. Un jau novembrī „Līviem” notika pirmā uzstāšanās Metalurgu kultūras pilī, ar ansambļa pirmo sastāvu, kas ir Juris Pavītols (ģitāra, balss), Ingrīda Liepiņa (vēlāk – Pavītola un Gūtmane, balss), Raimonds Gabaliņš (sitamie instrumenti) un Tālis Marhilēvičs (taustiņinstrumenti).⁶⁸

⁶⁵ Троицкий А. К., Рок-музыка в СССР. Москва, Книга 1990. 269.lpp

⁶⁶ Vāvere K., Neimane S., . Līvi, Rīga, Tandemas – A, 1997. 19.lpp

⁶⁷ Vāvere K., Neimane S., . Līvi, Rīga, Tandemas – A, 1997. 12.lpp

⁶⁸ Vāvere K., Neimane S., . Līvi, Rīga, Tandemas – A, 1997. 9.lpp

Pavasārī ansamblis piedalās Liepājas pilsētas skatē un iegūst 1. vietu. Un Juris Pavītols debitē kā jaunais komponists, jo visas skatē dziedātās dziesmas bija viņa rakstītas. Šajā reizē pirmo reizi publiski tika spēlēta dziesma „Vairogi” ar Vitauta Ļūdēna vārdiem un pēc koncerta klausītāji mājup ejot dziedājuši: "Ir latviešu tauta – akmens, māls un smilts...".⁶⁹

1978.gadā Ēriks Ķīgelis atstāj „Līvus” un nodibina grupu „Corpus”. Viņa vietā pieņem ģitāristu Modri Šternu, taču grupas augšupeja sākās tikai 1980.gadā, kad grupā ienāk satiekas dziedātāju Igo Fomins, bundzinieks Vilnis Krieviņš un darbu sāk skaņu režisors Juris Jakovļevs.⁷⁰ Šajā gadā arī Līvi piedalās arī Imanta Kalniņa rokoperas „Ei, jūs tur!” pirmiestudējumā Liepājas teātrī.⁷¹

Koncertā Jelgavā, dienā, kad notiek preču cenu paaugstināšana, Juris Pavītols, jokojot starpbrīdī, noteicis: "Cigaretēs kļuvušas dārgākas, smēķēsim īsāk." Šis viņa teiciens kļuva par iemeslu skandālam, par valdības politikas apspriešanu, līdz ar to, „Līviem” uz gadu aizliedza koncertēt. Līdz ar aizliegumu koncertēt, viņiem liegta iespēja piedalīties arī pirmajā padomju rokmužikas festivālā Erevānā, uz kuru viņi bija uzaicināti.

Konfliktu dēļ, 1982.gadā grupu pamet tās dibinātājs J. Pavītols, un par grupas līderi pamazām izvirzās Ķīgelis. Šis ir arī gads, kad notiek pirmie profesionālie ieraksti ierakstu studijā un par pieprasītāko dziesmu kļūst Ē. Ķīgeļa „Zīlīte”, kas šo grupu paceļ tādos augstumos, ka ar viņiem vairs nevar nerēķināties.

Turpmāk, Līvi ar regulāriem hītiem („Laika dziesmiņa, „Lai vainagā”, „Aprīļa pilieni”, „Elektriskā zivs”, „Uz lietiem”, „Ledus zieds”) nodrošina publikas lielu atsaucību 1984.gadā, republikas skatē paliekot otrie aiz tā laika virsotnē esošajiem „Sīpoliem”, taču Igo atzīts par labāko vokālistu un Krieviņš – par labāko bundzinieku.⁷² Vēl arī 1984.gadā „Līvi” piedalās Latvijas televīzijas uzvedumā Aprīļa pilieni, un izpilda desmit dziesmas. Kaut arī Aprīļa pilieni ir it kā nevainīgs bērnu raidījums, "nesaķemmētā" mūzika un pašu Līvu piedalīšanās uzvedumā, izraisa skandālu LPSR Valsts televīzijas un radio komitejā. Tālaika televīzijas vadībai tas viss kopā ar Māra Čaklā dziesmu tekstiem rada ideoloģiski slimīgas asociācijas un no darba spiesta aiziet televīzijas redaktore Lilita Eglīte. Tomēr dziesmas, „Aprīļa pilieni” un „Elektriskā zivs”, paklusām tika spēlētas radio un kļūst populāras.

---

⁶⁹ Līvi, Pieejams : <http://www.livi.lv/livi.html> [aplūkots 19.03.2011.]

⁷⁰ Vāvere K., Neimane S., . Līvi, Rīga, Tandemas – A, 1997, 19.lpp

⁷¹ Juhņevičs R., Līvi (1976. Pieejams:)<http://www.home.lv/raymond/livi.html> [aplūkots 2.05.2012.]

⁷² Vāvere K., Neimane S., . Līvi, Rīga, Tandemas – A, 1997, 32.lpp

1985.gada rudenī pēc nospēlēta koncerta, notiek liels trieciens ansamblim, jo bojā iet Ēriks Ķīgelis, viņam tiek meklēti aizvietotāji un šis ir laiks, kad grupā savu darbību sāk Ainars Virga. Ķīgeļa. Pirmā dziesma, ko Ainars Virga uzraksta Līviem ir „Dzimtā valoda” ar moldāvu dzejnieka Grigore Vieru tekstu Imanta Ziedoņa atdzejojumā. Šajā pašā, 1985.gadā, Līvi pabeidz darbu pie savas pirmās lielās skaņuplates „Iedomu pilsēta”.⁷³ Laika periodā no 1977. līdz 1985. gada “Līvu” mūzika bija ļoti dažāda - sākot no popa un beidzot ar smago roku. Taču viena lieta nemainījās nekad - pretpadomju dziesmu teksti, patriotisms un monumentālisms. Iespējams, ka „Smokie” ietekmē, „Līvi” novirzās uz estrādes vieglo mūziku, bet vēlāk, 1980.gados viņi atgūst savu veco elpu, pat aicinot Juri Kulakovu kā iedvesmotāju un vadītāju.⁷⁴

Līdz 1988.gadam, grupas sastāvs ir nostabilizējies. Gada sākumā firmā „Melodija” tiek ierakstīta Līvu otrā lielā skaņuplate „Līvi”, kurā iekļauts Ērika Ķīgeļa dziesmu cikls „Kurzemei – saules ceļš” un Jānim Rudzutakam veltītais dziesmu cikls⁷⁵ Kopš šī brīža „Līvi” vairs nav vienkārši rokgrupa, nu jau tā bija smagā roka grupa, kas smagi strādāja un smagi spēlēja. Tas bija tieši tas, kas siltumnīcas tipa skolās turētajiem pusaudžiem bija vajadzīgs.⁷⁶

3.3. Grupa „Credo”

„Credo”, tiek nodibināts, kad 1974.gadā Valdis Skujiņš pamet „Līvus” pēc „Liepājas Dzintara”. Tā V. Skujiņš: „Tas bija spītības gājiens pret Juri Pavītolu. Viņš apgalvoja, ka es neko neprotu, ka man nekas nesanāks! Nu , tu man, brālīt, redzēsi! Un aiz spīta uztaisīju „Credo”!⁷⁷ 1974.gada rudenī, kopā ar Ginu Burkēvici, Verneru Bokumu, Aivaru Liepiņu un Valēriju Kosmiņinu, Valdis Skujiņš sāka pirmos muzikālos mēģinājumus. Tas gan vēl nav „Credo”, jo nosaukums taps apstiprināts 1979.gadā pēc brauciena uz Baikāla-Amūras Maģistrāli.⁷⁸

---

⁷³ Juhņevičs R., Līvi (1976.) <http://www.home.lv/raymond/livi.html> [aplūkots.2.05.2012.]

⁷⁴ Māris Ruks „No zemes un debesīm Pērkons”, Rīga, Antava 2006. 45.lpp

⁷⁵ Vāvere K., Neimane S., . Līvi, Rīga, Tandemas – A, 1997, 48.lpp

⁷⁶ Turpat, 20.lpp

⁷⁷ Alksne a., „CREDO” Veltījums leģendārajai Latvijas rokgrupai „CREDO”, Liktenim un Laikam. Rīga poligrāfijas infocentrs 2008. 11.lpp

⁷⁸ Turpat 7.-8.lpp

Kas esot līcis mūziķiem kāpt uz skatuves? Viennozīmīgi, notiekošie padomju estrādes mūzikas festivāli Liepājā. Tas arī vēlāk bijis lielākais gandarījums grupai– uzvaras Liepājas festivālos.⁷⁹ Ilgus gadus grupa spēlēja V. Skujiņa, J. Pavītola un A. Hermaņa, kā arī krievu padomju komponistu un ārzemju grupu kompozīcijas pašu aranžējumā.

Ansambļa sākuma gados, „Credo” nonāk Ainas Grodumas, „Pūt, Vējiņi” direktores aprūpē. Vasarās spēlējot ballēs, kurās neatņemama sastāvdaļa ir dzīvā mūzika, taču ziemās panākta vienošanās par aparatūras izmantošanu. Trīs vasaras Valda Skujiņa ansamblis ir vienīgais, kas estrādē spēlēja dejas, ziemās atgriezoties kluba „Baltija” telpās, un turpinot mēģinājumus. 1976.gadā, kad Līviem tiek iegūti pirmie instrumenti, arī „Credo” vēlas jaunus instrumentus, un klubs „Baltija, Imanta Vismina vadībā tos sagādā.⁸⁰ Šis ir laiks, kad „Credo” savus mēģinājumus uzsāk kokapstrādes uzņēmumā „Baltija” un no Maskavas tiek atvesta pirmā aparatūra. Un 1976.gada festivālam (kas nu jau ir nosaukts par Draudzības festivālu, jo valdība aizliegusi rīkot „Liepājas Dzintaru”) gatavojas jau Baltijas kokapstrādes ansamblis Valda Skujiņa vadībā, taču žūrija uzskata uzstāšanos par neveiksmīgu, jo programma ciešot no vienveidības. Tomēr tiek atzīts, ka „varot veidoties labs kolektīvs, iegūstot lielāku atbalstu no Liepājas organizācijām”⁸¹

Līdz pat deviņdesmito gadu sākumam ikviena koncertējoša grupa varēja pastāvēt kāda kolhoza vai uzņēmuma paspārnē. Taču par privilēģiju amata nosaukumā varēja uzskatīt ierakstu „mūziķis”. Bieži vien ansambļu dalībnieki bija pierakstīti zem „krāvējs, šoferis”, vai kāds cits profesijas pārstāvis. Taču „Credo” šajā ziņā bija izredzēto kārtā, viņi bija ražošanas apvienības „Baltija” arodbiedrības vokāli instrumentālais ansamblis, un štata nosaukumi arī atbilda patiesībai: ansambļa vadītājs, kas arī ir ansambļa vadītājs, mūziķi- ansambļa mākslinieki, gaismotāji, tehniķi, administratori.⁸²

Par nosaukuma noteikumiem, grupa bija nolēmusi, ka tam jābūt īsam, bet skanīgam. Sākuma varianti gana komiski- Elfi, Gnomi, bet tad arī Credo. Taču dot nosaukumu tajā laikā nemaz nebija tik viegli, ansamblim ir jābūt koncertējušam divus gadus un arī tad var domāt par vārda došanu. Valdis Skujiņš, dodoties pie Martas Mūrnieces, kas tolaik ir Liepājas pilsētas Izpildu komitejas vadītājas ar paskaidrojumu, ka viņu credo ir sasniegt muzikālās virsotnes. Tāpēc viņi ir „Credo” – viņi darīs, lai sasniegtu visaugstāko. Taču Liepājas

---

⁷⁹ Zvaigzne, 1981.g., Nr. 9. Anžils Remess

⁸⁰ Auziņa T., tikai tā! : Bilde : mūzikas un mākslas festivāls 15 gados, Rīga, Remix mūzikas Menedžments 2000. 24.lpp

⁸¹ Bērziņš J. Mūzikas skaņu varā. Padomju Jaunatne 1976.g. 8.sept.

⁸² VZA 293.F, 1.A., 703.lieta, 26.lpp

izpildkomitejai tas šķiet, pārāk pašpārliecināti, bez tam vārs „credo” tiek saistīts ar baznīcu, tādu nosaukumu apstiprināt nedrīkst.

1978.gads ir nozīmīgs grupas vēsturē un attīstībā, jo pēc skates, grupas dalībnieki iepazīstas ar Raimonu Paulu, un „Credo” tiek piešķirtas divas R.Paula kompozīcijas ar Vizmas Belševicas vārdiem – „Saules ritmi” un „Dziesmiņa lietainā naktī”.⁸³ Atceras V. Skujiņš: Raimonds Pauls uzkāpa pie mums augšā. Bez nekāda „labdien”, savā stiliņā noteicānu, ko, dabūj’ pa mizu, ja? Mēs bijām mēmi, jo gaidījām, ka nāks un teiks: Nu, ko tad jūs gribat? Bet tas bija tik draudzīgi”. Pauls, vēlāk atzinies, ka kaut ko tik labu ilgi neesot dzirdējis: „Sākums ļoti interesants, varbūt pat mazliet smieklīgs, pat komisks. Sākas viss ar sērkokociņiem!” Sērkokociņi padomju laikā bija deficīts, „Credo” darbojās sērkokociņu fabrikas „Baltija” klubā. Viņi sāka kontaktēties ar mani, lūdzot atļauju izmantot manas dziesma, tās iekļaujot savā repertuārā, arī aranžējot, par uzstāšanos man vienmēr dāvināja sērkokociņus tādās milzīgās pakās, kā honorārs par dziesmām.”⁸⁴ „Credo” popularitātes veidošanos bieži saista ar Raimonu Paulu, taču neskatoties uz to, ka R.Pauls grupai rakstījis savas dziesmas, grupa centās pieturēties pie pašu rakstītajām dziesmām, kā tas bija pirms Raimonda Paula, un centās to arī turpināt.⁸⁵ Bet diez vai pēc biļetēm uz koncertiem stāvētu jau 4 no rīta, ja viņiem savu uzmanību nebūtu pievērsis Raimonds Pauls. Kas tad Paulam esot licis izvēlēties tieši „Credo”? Pauls min, ka viņš jau sen esot ievērojis viņu azartisko spēlēt gribu, un viņam nekad nav bijuši iebildumi pret viņu aranžējumiem dziesmām un viņu nopietnais darbs. Jo ansambļa pamatā esot pamatīgs darbs un kolektīva izjūta.⁸⁶

1979.gada pavasarī „Credo” sāk plānot došanos uz galvaspilsētas pusi, Latvijas Valsts universitātes rīkoto politiskās dziesmas festivālu. Viņi ļoti nopietni gatavoja programmai, ar jaunām dziesmām „Lai jau” un „Par stāvus zemē ieraktiem lielgabaliem pie Zviedru vārtiem”. Pēc šī festivāla viņu koncerti notiek arvien straujāk - Kuldīgā, Alsungā, Skrundā. Ieguldītā darba rezultātā valsts vīri viņus ir pamanījuši, ka puiši zinot, ko gribot sasniegt, tāpēc jau gribot nosaukumu „Credo”. Nosaukums tiek iedots, un tas ļauj doties uz „Komsomoļskaja Pravda” aģitācijas vilcienu 20 dienas koncertēt Habarovskas novada Baikāla-Amūras

---

⁸³ Andra Alksne „CREDO” Veltījums leģendārajai Latvijas rokgrupai „CREDO”, Liktenim un Laikam. Rīga poligrāfijas infocentrs 2008., 36.- 37.lpp

⁸⁴ Turpat 33.lpp

⁸⁵ Remess A., Credo no zāļu, pļavu un zirņu ielām. Dzimtenes balss 1981.. Nr.12

⁸⁶ Remess A., Zvaigzne 1981.g. Nr.9

maģistrāles celtniekiem.⁸⁷ Šis brauciens tiek piedāvāts no Centrālās komitejas puses, jo valdība bija sapratusi, ka „Credo” prot aizraut skatītājus un klausītājus, un ieplāno viņiem vislielāko koncertu skaitu. Šī brauciena laikā „Credo” kontā ir 17 koncerti un 10 000 skatītāju.⁸⁸ Arī 1979.gada rīkotajā „Padomju estrādes mūzikas festivālā”, kas šoreiz veltīts Latvijas komjaunatnes 60.gadadienai. „Credo” pārsteidz ar savu temperamentu, jauneklīgumu un skatuviskajiem priekšnesumiem, un pirmā vieta vokāli instrumentālo ansambļu vidū bija pelnīta. Par festivāla labāko elektroērgelnieku tiek atzīts „Credo” Aldis Langbaums. Uzvara šajā festivālā, kā vēlāk atzīst dalībnieki esot bijis viens no nozīmīgākajiem un spilgtākajiem pārdzīvojumiem. Raimonds Pauls pēc festivāla par grupu izteicies, ka no visiem latviešu ansambļiem, „Credo” izceļas ar skatuvisko izturēšanos, atbrīvotību”. „Credo” ir mūsdienīgs. Vājākais punkts esot vokālā meistarība, kas visvairāk attiecas uz abām dziedātājām.⁸⁹

1980.gads nāca kā liels notikums grupai. Tika paziņots, ka jābrauc uz Maskavu, piedalīties kultūras programmā Maskavas olimpiskajās spēlēs. Šajā laikā liepājnieki nospēlējuši 10 koncertus, tomēr lielākā atšķirība, kas tiek ievērota ir tā, ka ja Latvijas publika koncertu klausās mierīgi sēžot savos, solos, kamēr klausītāji tur savu sajūsmu nebaidās izteikt dziedot līdzī un dejojot. Šajā pašā gadā norisinās Padomju estrādes mūzikas festivāls, veltīts Padomju Savienības 40.gadadienai, tajā 1.vietu daļa „Credo” un „Līvi”. Lai gan Juris Pavītols par to vēl ilgi izteicās, ka „Credo” varēja nospēlēt arī sliktāk, taču vienalga būtu ieguvuši piemēro vietu, jo aiz viņiem stāvējis Pauls: „tiklīdz viņiem bija Pauls, viņi bija gan radio, gan televīzijā. Kurš tad mūs tur aicinās? Skaidrs, ka mums bija dusmas, ka viņiem labi iet. Bet mums gāja kā pa celmiem. Ķīģelis mocīja ģitāru, nevarējām saspēlēties, bet tad, „Credo” parādās televīzijā – smuki puiši, sasukātiem matiem, smuki ieraksti”.⁹⁰ Astoņdesmito gadu sākums ir īsts „credomānijas” laiks. Koncerti un prese ir pārpildīti, nemitīgi skan grupas hīti un „Credo” kļūst par populārāko latviešu grupu.⁹¹ Tomēr šajā laikā izpausties bija salīdzinoši grūti, katru dziesmu, ko gribēja spēlēt, jāapstiprina Rīgas Kultūras ministrijas pakļautībā esošajā E.Melngaiļa Republikāniskajā Tautas mākslas un kultūrizglītības darba zinātniski metodiskajā centrā (Melngaiļa Tautas namā). Ierobežoja visu, dažas dziesmas nedrīkstēja

---

⁸⁷ Alksne A., „CREDO” Veltījums leģendārajai Latvijas rokgrupai „CREDO”, Liktenim un Laikam. Rīga poligrāfijas infocentrs 2008. 39.lpp

⁸⁸ Turpat 4.lpp

⁸⁹ Turpat 49.-50.lpp

⁹⁰ Alksne A., „CREDO” Veltījums leģendārajai Latvijas rokgrupai „CREDO”, Liktenim un Laikam. Rīga poligrāfijas infocentrs 2008 59.-60.lpp

⁹¹ Auziņa T., tikai tā! : Bilde : mūzikas un mākslas festivāls 15 gados, Rīga, Remix mūzikas Menedžments 2000 241.-242.lpp

atskaņot, jo vārdi nepatika, citai noslēgums protestantisks. Komisija bieži vien laboja un lika savus vārdus vietā. Zemtekstus meklēja aiz katra vārda (Guntis Veits atklāj, ka dziesmā Neko nevar skaidri zināt” vārdos- četras meitenes kailas, peldēties brien, komisijas locekļi skaidrojušies – „kāpēc četras, kāpēc kailas? Mums te viss ir zināms – ceļā uz komunismu!” Vai „Rotaļu laukumā ar tekstu – It nekas te nav pa jokam, viss ir liels un viss ir īsts, Ei, tu, neticīgais nokāp, Zirgs jau tevi nenesīs – Guntim Veitam esot jautāts – „kas te nav pa jokam? Kas te netic? Mēs visi ticam vienam – komunismam!”.

Un vēl tikai ar dziesmu apstiprināšanu nepietika, arī programmas bija jāapstiprina, tika rīkotas ansambļu skates, lai zinātu, vai ļaus spēlēt koncertus Latvijā. Bieži vien skatēs tika spēlētas padomju autoru dziesmas, lai nokārtotu tarifkāciju, taču vēlāk no repertuārā izņemtas. aizliegumi nebija tikai repertuāra izvēlē, tāpat tikai aizliegts kāpt uz skatuves ar gariem matiem, vaļīgi gērbušiem. Iespējams, ka viss būtu izvērties citādāk, ja padomju cenzūra būtu ļāvusi ielūkoties, kā tas notiek citur pasaulē, kā izskatās citas ārzemju grupas un izpildītāji. Taču bailes no kapitālisma un pārliecība par padomju vērtībām darīja savu, un cilvēki tika turēti neziņā.⁹²

Svarīgs notikums grupas dalībniekiem bija, kad 1982.gadā viņi bija vienīgā grupa, kurai ļauts noteikt savas biļešu cenas, tā iepriekšējā 1 rubļa vietā, viņi varēja prasīt 2 rubļus. Šāda atļauja esot dota tikai izņēmuma kārtā.⁹³ grupas augšupeja turpinās un 1983.gadā Atestācijas Komisija, kas lemj par to, kuri ansambļi var spēlēt koncertos, nolemj, ka „Credo” varētu izmantot Latvijas Valsts Filharmonijas koncertdarbībai republikas teritorijā. Šis lēmums ļāva „Credo” spēlēt 45 koncertus mēnesī. Tāpat „Credo” ir arī vienīgā no filharmonijai ieteiktajiem kolektīviem, kuriem jau ir sava plate ar piecām Raimonda Paula dziesmām – „Odu romance”, „Kad nekas nav palicis tevī”, Gunta Veita „Rotaļu laukumā” un Armanda Alkšņa „Atrbilde”. Taču ne visi pie tās var tikt, Rīgā to izpērk ļoti ātri.⁹⁴ Taču citu grupu mūziķiem par to ir dalītas jūtas, tā Jānis Grodums izteicies, ka pateicoties Skujiņa caursišanas spējai, „Credo” ātrāk kļuva populāri Latvijā, nekā „Līvi” . tā jau tas arī bija, ka viņi uzpeldēja kopā ar Paulu. Mēs gājām pilnīgi savu ceļu, drīzāk lecot priekšniecībai acīs, nevis ejot pie viņiem lūgties. Mēs bijām tie sliktie zēni, „Credo”, tie labie.. ne jau viņi bija

---

⁹² Alksne A., „CREDO” Veltījums leģendārajai Latvijas rokgrupai „CREDO”, Liktenim un Laikam. Rīga poligrāfijas infocentrs 2008. 75.-79.lpp

⁹³ Turpat ., 141.lpp

⁹⁴ Alksne A., „CREDO” Veltījums leģendārajai Latvijas rokgrupai „CREDO”, Liktenim un Laikam. Rīga poligrāfijas infocentrs 2008 109.-111.lpp

diži labi un mēs slikti, vienkārši tā tas izskatījās attiecībās ar „partiju un valdību”. Līdz ar to, viņiem bija vieglāks ceļš uz augšu, jo vismaz vāros viņi pareizi izprata valdības politiku”.⁹⁵

Astoņdesmitajos gados, „Credo” ir paspējuši pabūt Āfrikā, lai aizstāvētu dzimteni PSRS dienās Kongo, notiek koncerti Ļeņingradā un tiek ierakstītas arvien jaunas dziesmas. Tāpat arī 1984.gads ir „Credo” 10 gadu jubilejas gads, kas tiek nosvinēts Liepājas teātrī. Šajos desmit gados grupa nospēlējusi vairāk kā 1000 koncertu. Šis ir laiks, kad, iespējams, neviena no Latvijas estrādes mūziķiem nebija tik bieži redzams TV ekrānos kā „Credo”. Taču nu bija pienācis laiks, lai apstātos savos straujajos tempos, lai tas nekļūtu par traucēkli grupas attīstībai.⁹⁶ Jo pamazām visus „Credo” dalībnieku sāk aicināt pievienoties citām grupām – Jāni Kalēju uz Rīgu ar „Modo”, Aldi Langbaumu gan uz „Līviem”, gan „Tip-Top”. Tāpat arī Imants Kalniņš viņu aicina uz „Turaidas rozi”. Armands Alksnis saņem piedāvājumu pievienoties „Neptūns”, kurā spēlē Igo Fomins, tomēr ilgstoša sadarbība neizdodas.⁹⁷ Latvijas publika ir iemīlējusi „Remix” un „Zodiaks”, un „Credo” palicis otrajā plānā, arī uz koncertiem nāk arvien mazāk cilvēku. „Credo” dodas uz Lietuvu un tur, 1988.gadā nospēlē 50 grandiozus koncertus. Taču Lietuvā gūtie panākumi ir mierinoši tikai uz laiku. Atgriežoties mājās notiek tikai daži koncerti „Jūrmalas ritmi” Dzintaru koncertzālē, kurā „Credo” uzstājas kopā ar Kauņas kolektīvu „Horoskops” un Tallinas „P 3”⁹⁸ Šajā gadā notika arī pēdējā ansambļu skate, kurā „Credo” guva panākumus, taču savu dalību tajā neņēma ne „Pērkons”, ne „Zodiaks”, līdz ar to, uzvara netika līdz galam novērtēta. Tāpat arī „Credo” puīši saņēma arvien asāku apkārtējo kritiku par to, ka „Credo” jau kādu laiku stāv uz vietas, bez jebkādas attīstības.⁹⁹

Cilvēkus arvien mazāk sāka interesēt vokāli instrumentālā mūzika, apmeklētāju skaists strauji saruka. Arvien biežāk dalībniekos parādījās domas, ka kopdarbībai jāliek punkts. Guntars Brečs bija jau uzsācis savu biznesu, tāpat arī bašģitārists Eduards Glotovs turpinot karjeras izaugsmi, aiziet spēlēt pie „Remix”. Pirmais aiziet Guntars, tad Armands, vēlāk arī Eduards. Viņa vietā pie bungām nāk Edijs Cionelis, Armanda vietu ieņem Aivars Rakovskis

---

⁹⁵ Turpat 117.lpp

⁹⁶ Papēdis M., Cik ilgi „Credo” Padomju Jaunatne? 1982.g. 31.janv.

⁹⁷ Alksne A., „CREDO” Veltījums leģendārajai Latvijas rokgrupai „CREDO”, Liktenim un Laikam. Rīga poligrāfijas infocentrs 2008., 191.lpp

⁹⁸ Latvijas Republikas Kultūras ministrijas Latvijas Filharmonija. LV LVA F 413LVA 413.F, 7.apr. 856.l., 34. 7.lpp

⁹⁹ Alksne A., „CREDO” Veltījums leģendārajai Latvijas rokgrupai „CREDO”, Liktenim un Laikam. Rīga poligrāfijas infocentrs 2008. 195.-205.lpp

un Norlands Millers.¹⁰⁰ Grupas darbība pamazām sāka izsīkt, lai gan ik pa reizei kāds no dalībniekiem vēl paspēlēja kādos krodziņos vai pasākumos. Par esošajām baumām, ka „Credo” esot iestājusies krīze, Valdis Skujiņš uz to atbild, ka tas, ka koncertu klausītāji ir izauguši kopā ar „Credo”, kas nozīmē, ka palikuši nopietnāka, līdz ar to, nav tik skaļi koncertos.¹⁰¹

3.4. Grupa „Menuets”

„Menueta” repertuāra nemainīgums, ir fenomenāla parādība tik mainīgajā un pakļautajā populārajā mūzikā un arī rokā. Varbūt tas ir arī Latvijas fenomens, kad mainās paaudzes, bet nemainīga paliek mīlestība pret dziesmām, kas tik dīvainā kārtā neapnīk. „Menueta” gadījumā ir runa par fenomenu.” (Daiga Mazvērsīte)¹⁰²

Par „Menueta” iedvesmas avotiem var uzskatīt „The Beatles”, un netālu esošā, koncertējošo grupu „Katedrāle”, pirmā grupa, kas veidoja savas rokmūzikas konstrukcijas latviešu valodā.¹⁰³

Menueta dibināšana notika Jūrmalas 4.vidusskolā. 1968.gadā, kā Baiba Sējāne intervijā min, toreiz tā veidojās kā īsta „garāžas grupa” no pašu taisītiem instrumentiem. Visa sākumā mēģinādami spēlēt tautas dziesmu apdares. Jānis Sējāns : „uztvērām pa radio dažas pirātiskas raidstacijas, piemēram , radio „Luxembourg”. Tās raidīja foršas dziesmas. Šeit visu bija nosmacējis šļāgeru vilnis, bet mēs gribējām ko citādāku”¹⁰⁴

Pirmo reizi grupa uz skatuves uzkāpa Andra Kronberga vidusskolas izlaidumā, tad arī pirmo reizi tikai atskaņota Adriana Kukuvasa „Krīt visbaltākie sniegi”, kas tiek sacerēta pēc Adriana Kukuvasa tēva nāves. Popularitāti grupa ieguva tieši no spēlēšanas izlaidumos, ballēs un koncertos.¹⁰⁵ Ansambļa repertuārā, tā pastāvēšanas sākumā ir jau no Rietumu radoraidījumiem nokopētās bītlu dziesmas, tautasdziesmu „Pūt, vējiņi!” „Stādīju ieviņu” apdares, bet arī jau pašu – Adriana Kukuvasa un Jura Sējāna dziesmas.¹⁰⁶ Un grupai bija

---

¹⁰⁰ Turpat 214.lpp

¹⁰¹ Remess A., Mēs Liepājai, bet kā tad Liepāja mums? Komunists 1988.g., 4.jūn.

¹⁰² Kukuvasa A., Interviju autore Una Griškevica „Menuets. Piever acis un atkal kā toreiz”. Rīga : Poligrāfijas Infocentrs, 2008., 105.lpp.

¹⁰³ Turpat . 22.-23.lpp

¹⁰⁴ Čaklais M., „ImKa Imants Kalniņš laikā un telpā. Jumava 1998. 110.lpp

¹⁰⁵ Kukuvasa A., Interviju autore Una Griškevica „Menuets. Piever acis un atkal kā toreiz”. Rīga : Poligrāfijas Infocentrs, 2008. 15.lpp

¹⁰⁶ Čaklais M., „ImKa Imants Kalniņš laikā un telpā. Jumava 1998., 114.lpp

vajadzīgs nosaukums. Taču tas neradās uzreiz. 1968.gadā tika izmēģināti daudzi iespējamie varianti grupas nosaukumam. Tas radās nejauši, Slokas universālveikala skatlogā Raimonds Bartaševics ar Adrianu Kukuvasu ieraudzīja smaržas, uz kurām bija rakstīts „Menuets”.¹⁰⁷

1969.gadā „Menuets” piedalās TV muzikālajā konkursā skolu audzēkņiem, „Ko, tu, proti”. Sākot ar šo konkursu, „Menuets” ir pieteicis sevi Latvijas kultūras dzīvei, un ilgus gadus viņi arī ir vadošā vokāli instrumentālā grupa Latvijā, kas kļuva par Imanta Kalniņa dziesmu pirmatskaņotāju. Konkursa laikā, grupu pamana Jānis Blūms, kas vēlāk kļuva par grupas māksliniecisko vadītāju.¹⁰⁸ Jānis Blūms vēlāk viņiem visiem bija ideologs, vokālais pedagogs, žanra un stila skolotājs. Neapšaubāmi šajā cilvēkā bija neparasti liels enerģijas lādiņš. Jānis Blūms neapšaubāmi ir tas cilvēks, kas šo „Menueta” fenomenu uzstādīja. Viņš bija tas, kas izvilka „Menuetu publiskajā telpā, jo zināja tā laika vajadzības un iespējas. Viņš padarīja „Menuetu” par legālu grupu, lai gan Baiba Sējāne atzīst, ka pie tā bija jāstrādā ļoti smagi, viņš bija prasīgs, jo zināja, ko vēlas iegūt.

Nozīmīgs grupas periods ir 1971.gadā „2X BBM” izformēšana, kad dzejas dienas pasākumā jāskan Imanta Kalniņa dziesmām ar Māra Čaklā tekstiem un Imants Kalniņš piedāvā „Menuetam” līdzdalību koncertā. Turpmāk Kalniņa dziesmas un „Menuets” ir kā nedalāma savienība, kas nodrošina uzticīgu pielūdzēju pulku.¹⁰⁹

1974.gadā pēc lieliskas uzstāšanās „Liepājas dzintarā” grupa dodas koncertēt uz Somiju, šī paša gada nogalē tika veidota filma „Zelta sietiņš”, kurā Imants Kalniņš mūzikas izpildīšanu bija uzticējis tieši „Menuetam”.¹¹⁰ Šajā laikā „Menueta” mūzikai raksturīgs baroka mūzikas iezīmes, kas savijas ar tautas mūzikas melodiskumu un smagnēju roka pieskaņu, īpašo skanējuma garšu piešķir Pabēzras un Kukuvasa duets uz pārējo balsu fona, tāpat arī flautas un obojas izmantojumi.¹¹¹ taču, 1976.gada „Liepājas dzintarā” žūrija atzina, ka „Balādes par Matisonu” nepārlicināja, jo pietrūcis emocionālais spriegums un vienkāršības dziedājumā.¹¹²

---

¹⁰⁷ Kukuvas A., Interviju autore Una Griškevica „Menuets. Piever acis un atkal kā toreiz”. Rīga : Poligrāfijas Infocentrs, 2008, 8.lpp

¹⁰⁸ Turpat , 22.-23.lpp

¹⁰⁹ Auziņa T., Tikai tā! : Bilde : mūzikas un mākslas festivāls 15 gadus, Rīga, Remix mūzikas Menedžments 2000, 273.lpp

¹¹⁰ Pabērza I. „Menuets. Savējiem – kas bija, ir un būs” Rīga, 1998. 34.lpp

¹¹¹ Auziņa T., tikai tā! : Bilde : mūzikas un mākslas festivāls 15 gadus, Rīga, Remix mūzikas Menedžments 2000 273.lpp

¹¹² Ziemeļis M., Skanīgās dienas vērtējot. Komunisti, 1976.g., 4. Sept.

1977.gadā, ansamblis dodas uz Kijevu, lai uzstātos vissavienības pašdarbības mākslas festivālā. Līdzīgi tiek vestas „Balādes par Matisonu”, lai popularizētu Imanta Kalniņa mūziku. Tiek iegūta pirmā vieta un žūrijas vērtējums, ka tieši šādām būtu jābūt mūsdienu patriotiskai mūzikai.¹¹³

„Menuets” bieži spēlēja Imanta Kalniņa dziesmas, uzstājoties Planetārijā (tagadējā Pareizticīgo Kristus dzimšanas Rīgas katedrāle), Operetes teātrī, Vecajā Ģildē, Sporta pilī. Tie vairāk bija aizliegti koncerti, jo tas, ko Imants Kalniņš ar Māri Čaklo rakstīja, dažām aprindām nelikās patīkami.¹¹⁴

3.4.1. Grupas sadarbība ar Imantu Kalniņu

Imants Kalniņš : „Neraugoties uz cenzūru, „Menuets” pietiekoši veiksmīgi visus šos gadus pastāvēja, spēlēja un dziedāja – bija. Tajā pat laikā tādām grupām kā „Katedrāle” šajā laikā pat nebija iespējas pastāvēt. Tāpat arī Pita Andersona trio pie auditorijas vispār netika”.¹¹⁵

Ar Imantu Kalniņu, grupa iepazinās sešdesmito gadu beigās, kad Māris Čaklais rīkoja savu dzejas vakaru un „Menuets” bija uzaicināts nospēlēt dažas dziesmas ar Čaklā vārdiem. Sākumā I. Kalniņš gan nesaskatīja viņos potenciālos savas mūzikas spēlētājus, taču „Menuets” jau spēlēja dažas dziesmas no filmas „Četri balti krekli”. Tā arī nākamās dziesmas automātiski nonāca pie „Menueta”. Līdz brīdim, kamēr Imants Kalniņš nenodibināja savu grupu „Turaidas roze” 1985.gadam, „Menuets” bija visu Kalniņa žanru izpildītāji.¹¹⁶

„Menuets” ar Imanta Kalniņa mūziku ir unikāls veidojums tāpēc, ka vienmēr ir izvirzījis sev ideālus, mērķus un profesionālismu, atsakoties no komerciālas darbības un peļņas gūšanas. Nav svarīga nauda, toties būtiska ir ideja, mīlestība, bezgalīgais augšanas process, kas „Menuetu” ir padarījis tik stipru.¹¹⁷

Oficiālajām aprindām Imanta Kalniņa dziesmas ir par stiprām, tādēļ, piemēram, dziesmas no 1967. Gadā aizliegtās filmas „Četri balti krekli” ilgi klīda puslegālos amatieru

---

¹¹³ Pabērza I. „Menuets. Savējiem – kas bija, ir un būs” Rīga, 1998. 34.lpp

¹¹⁴ Kuvass A., Interviju autore Una Griškevica „Menuets. Piever acis un atkal kā toreiz”. Rīga : Poligrāfijas Infocentrs, 2008 15., 18.-19.lpp

¹¹⁵ Čaklais M., „ImKa Imants Kalniņš laikā un telpā. Rīga, Jumava 1998., 114.lpp

¹¹⁶ Čaklais M., „ImKa Imants Kalniņš laikā un telpā. Rīga Jumava 1998., 114.lpp

¹¹⁷ Kuvass A., Interviju autore Una Griškevica „Menuets. Piever acis un atkal kā toreiz”. Rīga : Poligrāfijas Infocentrs, 2008., 99.lpp.

magnetofonu ierakstos un tām neatradās vieta radio un televīzijā, par koncertiem nemaz nerunājot. Taču tās tiek izplatītas, iemīļotas un dziedātas jaunatnes pulcēšanās reizēs.

1976.gada draudzības festivālā „Liepāja’76”, atzīts, ka „Menuetam” esot savādāka mūzika, savādāki principi, bet efekts nemainīgs un vienlīdz spēcīgs. Šajā festivālā, Jāņa Blūma vadītais ansamblis, iepazīstināja savu pirmatskaņojumu – Imanta Kalniņa „Balādes par Matisonu”. Ar teicamu aranžējumu, augstu meistarību, kā arī viņiem piemītošo labo vokālo sniegumu un dziļo tekstu saturu. Ne velti viņiem tika piešķirta balva par labāko darbu patriotisko dziesmu jomā.¹¹⁸

1978.gadā „Menuets” nospēlēja savu 10 gadu jubilejas koncertu Muzikālajā teātrī. Pārsteidzoši, ka tad, kad viņi sāka spēlēt „Dziesma, ar ko tu sācies”, publika cēlās kājās, tajā laikā sociāli politiskais aspekts papildināja sajūtas kādas klausītājiem radās dziesmas laikā. Klāss Vāvere par „Menuetu”: „...pirmo reizi viņus dzirdēju 1978.gadā kultūras namā „Rītausma”. Viņi spēlēja „Balādes par Matisonu”, šķita traki sarežģīta un nopietna mūzika, roku tad vēl neklausījos. Taču lielāku iespaidu uz mani atstāja viņi paši kā cilvēki – zēni džinsos, gariem matiem, meitenes kā meitenes, nevis tantes no televizora. Kaut kāda agrāk nesajusta attieksme.. šķita savādāki nekā pārējie mūziķi, ko visapkārt varēja dzirdēt..”¹¹⁹

Mikrofona aptaujā, 1979.gadā „Menuets” ieguva otro vietu, par ko gan nākamajā dienā pēc aptaujas noslēguma koncerta "Mikrofons" saņēma vēstuli no LKP CK ar prasību sniegt paskaidrojumus par aptaujas otrās vietas ieguvēju, Imanta Kalniņa un Vika dziesmu "Dziesma ar ko tu sācies". Acīmredzami, cilvēki viņus mīlēja, taču ne oficiālā vara.¹²⁰

1982.gadā notiek „Menuets” tiek diskvalificēts, jo dzied „pārāk skaļi un nepareizi”, tieši šī ir grupa, kas ar savu „Dziesma, ar ko tu sācies”, liek celties tūkstošiem kājās un dziedāt līdzī, jo kurš gan cits, ja ne „Menuets” ir šī „garmatino anarhistu banda”. „Menuets” saprotot, to, ka viņu liktenis jau ir izlemts, nospēlē žūrijai savā izaicinošajā manierē savas satīriskās dziesmas no TV pārraides „Malēnijas ziņas” un noklausās komisijas runas: ka Kulakovs „Pērkona” idejas pielipinājis „Menuetam” un grupai nav tiesību uzstāties ārpus sava kultūras nama.¹²¹

---

¹¹⁸ Bērziņš J. Mūzikas skaņu varā. Padomju Jaunatne 1976.g. 8.sept

¹¹⁹ Kuvass A., Interviju autore Una Griškevica „Menuets. Piever acis un atkal kā toreiz”. Rīga : Poligrāfijas Infocentrs, 2008. 77.lpp

¹²⁰ Kuvass A., Interviju autore Una Griškevica „Menuets. Piever acis un atkal kā toreiz”. Rīga : Poligrāfijas Infocentrs, 2008. 46.-47.lpp

¹²¹ Auziņa T., tikai tā! : Bilde : mūzikas un mākslas festivāls 15 gados, Rīga, Remix mūzikas Menedžments 2000, 273.lpp

Imants Kalniņš: „Pret vārdiem zvaigzne, fenomens, iztuos ar ļoti lielu piesardzību. Taču „Menueta” gadījumā droši varētu lietot vārdu unikalitāte”. Ar savu stilu un daudz balsīgo vokālu viņi vienmēr izcēlušies starp citiem, tā saucamiem, vieglā žanra pārstāvjiem.”¹²²

Slavenākās no pirmajām Latvijas rokgrupām bija „Atlantic” un „Melody Makers”, kas ir Revengers turpinājums ar Pitu Andersonu. Atlantic spēlēja vieglāku un maigāku rokmūziku, par piemēru ņemot „The Beatles” vai „Hollie”. Melody Makers – smagākus, raupjākas ievirzes blūzus un rokenrolu. Vēl citas tā laika grupas bija „Juniors”, „Dreamers”, „Jokers”. Grupas pārsvarā uzstājās skolu un augstskolu sarīkojumos, tehnikumos, retāk – klubos.¹²³

Sākoties sešdesmito gadu otrajai pusei, Latvijā parādās rokgrupas kā „Credo”, „Menuets”, „Pērkons” un „Līvi”. Šīs grupas ievērojamas ar to, ka neskatoties uz aizliegumiem, viņu darbības laikā, šie vokāli-instrumentālie ansambļi savu darbību nav apturējuši.

4. LATVIEŠU ROKGRUPU DZIESMU TEKSTU ANALĪZE

4.1. Grupas „Pērkons” dziesmu tekstu analīze

Lai analizētu grupas „Pērkons” dziesmas, autore izmanto attiecīgā laika posmā ierakstītajās dziesmās izmantotus Klāva Elsberga, Māra Melgalva, Kārļa Krūzes, Jāņa Gaiļa, Eduarda Veidenbauma, Kārļa Skalbes, Vika, Andra Žebers, Anšlava Eglīša, Rūdolfa Blaumaņa, Ulda Bērziņa dzejoļus. Dominējošais pārsvars dziesmu tekstos ir Mārim Melgalvam, šeit sastopami 17 viņa sarakstīti dzejoļi, kas izmantoti „Pērkona” dziesmās. Desmit dziesmās sastopami K. Elsberga sarakstītie dzejoļi, trīs dziesmās tiek izmantoti U. Bērziņa dzeja, divi dzejoļi ir A. Eglīša un R. Blaumaņa sarakstīti, taču no pārējiem

---

¹²² Kuvass A., Interviju autore Una Griškevica „Menuets. Piever acis un atkal kā toreiz”. Rīga : Poligrāfijas Infocentrs, 2008, 30.-31.lpp

¹²³ Valpēters E. Nenocenzētie. Alternatīvā kultūra Latvijā XX gs. 60.tie un 70.tie gadi. Rīga Vēstnesis 2010., 148.lpp

dzejniekiem – K. Krūzes, J. Gaiļa, E. Veidenbauma, K. Skalbes, Vika, R. Blaumaņa, aizgūts viens dzejolis.

„Pērkona” dziesmās iespējams saskatīt trīs galvenās idejas :

1. liktenis, tā veidošana, tā apzināšanās un dzīves dzīvošana;
2. protests pret notiekošo situāciju, pret pastāvošo iekārtu;
3. cilvēku savstarpējās attiecības – mīlestība, draudzība.

Pirmajā iedalījumā ievietojamas šādas dziesmas : „Neatvadīsimies”, kurā izmantots K. Elsberga teksts, tajā tiek stāstīts par to, ka dzīve ir skaista, tā jābauda „Nevajag, zaķi, nesteigsimies”.¹²⁴ Kā dzejnieka nojauta par likteni, šī dziesma tapusi laikā, kad 1986.gadā bojā iet pats tās autors Klāvs Elsbergs, dziesma tapusi uz viņa bērēm.

Dziesma „Labu vakar” ar Māra Melgalva vārdiem- Ka mums jāiet pretvējā, nevis pa vējam. „Lai pretvējš izskaista mums ribas/Pēc tam, kur gribēs varēs kost” Viss ir palicis nīcīgs, viss beidzies, viss ir relatīvs. Izeju var meklēt sapņos, aicinājums palikt tiem uzticīgiem. „Jūs esat dzīvi, dzīvi, /Jums tikai vaļā nepalaist”.¹²⁵ Tāpat arī dziesmā „No naktssargu būšanām” ar Klāva Elsberga tekstu, tiek stāstīts par trolejbusu, kas ir kā ikdienišķība, lai vērstos pret to, mīlestība, kā zāles pret ikdienu. Bet diemžēl, atkal notiek vilšanās. Arī „Mana dienišķā dziesma” ar M. Melgalva vārdiem atainots trolejbuss, kā ikdienas darbs - „Un grūžu viņu kārās mutēs, vien savu dziesmu dienišķo”¹²⁶ — ikdienas darbs – kā labākais līdzeklis pret apnikumu, neticību. Galvenais ir saglabāt sevi un savu dvēseli, neļaut ikdienai sevi nomākt. Jāatrod kaut kas, dēļ, kā nepadoties, nepieļaut „dvēseles izputēšanu”. „Vidus laiks” (U. Bērziņš) –dziesma, kurā prasās pēc tīrības „ziepju vajag, utis man”.¹²⁷ Kā savas dzīves iztīršana. Vidus laiki salīdzinājumā ar padomju laikiem.

Dziesmā ar E. Veidenbauma vārdiem „Iedzer brāli!” stāsta par to kā notrulināt sajūtas tā, lai ir vienalga. Ietverts skepticisms, ka dzīvei nav pārāk lielas jēgas. Tāpat agrāk vai vēlāk visus gaida nāve. „ Iedzer, brāli, Mūža dienas projām steidz!”. Ja sāk ar prātu domāt – tikai likstas, tādēļ tas ir kā alternatīva. „Iedzer, mazāk sāpes jūti, Jaunu dzīvi alus bur”.¹²⁸ Arī Klāva Elsberga dziesmā „Atmoda” meklēts risinājums, kā var nonākt tik tālu, ka ir tik

¹²⁴ Latviešu dziesmu serveris. K. Elsbergs, <http://www.dziesmas.lv/Song/Print?songId=7619> [aplūkots 06.04.2011.]

¹²⁵ Melgalvs M. Labu vakar. Rīga Liesma, 1984. 3.lpp

¹²⁶ Melgalvs M., Melodijās iešana . Rīga Liesma 1980., 54.lpp

¹²⁷ Latviešu dziesmu serveris, U. Bērziņš, <http://www.dziesmas.lv/Song/Print?songId=7907> [aplūkots 6.04.2011.]

¹²⁸ Latviešu dziesmu serveris E. Veidenbaums, <http://www.dziesmas.lv/Song/Print?songId=34> [aplūkots 6.04.2011.]

neapskaužama situācija apkārt. Tāpat kā iepriekš, tiek atgādināts par dzīves īsumu un atbildību par savu rīcību, ka jāpamostas un jāsāk dzīvot pa īstam. Meklēt dzīves jēgu Melgalvs aicina dziesmā „Gājēja naktsdziesmiņa”, kurā ar nozaudēto pogu būtu jāmeklē pašam sevi tāpat kā jēgu savai dzīvei.

Dzīves iespējas izmantot aicina K. Skalbe savā dzejolī „Cik pulkstens”, ka izdevība jāizmanto, kamēr tāda tiek dota, citādi dzīve velnišķīgi ātri aizrit. Tāpat arī šīs iespējas varētu tikt domātas dziesmā „Kam pieder šis actiņas” (K. Elsbergs), jo katram ir sava galva uz pleciem un iespēja atvērt jaunas durvis, lai piepildītu sapņus. Nespēja izšķirties par kādu ceļu, rast komunikāciju ar cilvēku, jo pats nespēj tikt galā ar savu dzīvi „sava dzīve man plecos/ Kā divdurvju skapis”¹²⁹ arī dziesmā „Eksotiskā sala” (K. Elsbergs), atklājas ilgas pēc nespēta, pēc romantikas, bet reizē arī apziņa, ka gaišā pils ir laba, bet jāpaliek tepat pie zemes. Simboli – alus, krabis, kas lodā pa zemi, kā mēs abi. Arī kā nespēja atbrīvoties no ikdienas.

„Ballīte” (A. Eglītis)– parādīta pirmskara Latvijas ballīte, bet reizē tekstā ir slavas dziesma aizrautīgam un vienkāršam priekam. „E, ku jauki bija, likšu grīdai putēt”¹³⁰. Kā viena iespēja – daudz nedomāt, bet dzīvot šodienai un šodienas priekam. Dziesmā „Dzied dzejnieks dziesmu” M. Melgalvs atklāj, ka ja kas ir pateikts, tad var daudz panākt. Atrauties no ķēdēm un dzīvot un sākt rīkoties. Atbildība par pagātņi. Neskaidrība un neizskaidroti pagātnes notikumi. To slogs uz šodienu.

„Lai es lējējam” ar A. Eglīša vārdiem stāstīts, ka katrs pats savas laimes lējējs, jāsēžas pie dzīves ratiem un jāvada kā var. „Sēsties pie mūža dižākās spēles”¹³¹. Sasniegt laimi, protams, var no lielas bagātības, bet labāk jālej no skanošā tēraudā ārdētās gribas (sasniegt laimi ar cīņu un darbu), atdot, koncentrēt gribu, lai sasniegtu iecerēto. Tāpat arī dziesmā „Mākoņstūmējs” ar M. Melgalva vārdiem tie runāts, ka var sasniegt ko grib, bet vienmēr uzrodas kāds, kas kavē. Centieni glabāt savu brīvību. Likteņa nozīme, pats autors neziņā un jautā nevienu nenosodot, kāpēc tam iznāk allaž paklupt?

„Dziesmiņā par zelta blusu” arī ar Melgalva vārdiem stāsta par to, ka „aizrāvi ar kaķa lāstu, nenokēru zelta blusu”.¹³² Domājot par lielām lietām, mazās, bet svarīgās tiek palaistas garām, pat nepamanītas. Nevajag palaist tādas garām un katram jāatrod sava „zelta

---

¹²⁹ Klāvs Elsbergs Neatvadīsimies <http://www.skolenam.lv/lv/darbi/literatura/latviesu-autoru-dzeja-un-dzejoli/8> [aplūkots 6.04.2011.]

¹³⁰ Latviešu dziesmu serveris. Eglītis Anšlavs <http://www.dziesmas.lv/Song/Print?songId=7712> [aplūkots 6.04.2011.]

¹³¹ Latviešu dziesmu serveris. Eglītis, Anšlavs. <http://www.dziesmas.lv/Song/Print?songId=7713> [aplūkots 6.04.2012.]

¹³² Latviešu dziesmu serveris. M.Melgalvs <http://dziesmas.lv/Song/Print?songId=33> [aplūkots 6.04.2011.]

blusa". Autors ironizē par mērķi (šajā gadījumā zelta blusa). Nekas nav pārāk svarīgs, viss ir relatīvs. Tāpat „Mums pietiks gaidīt kaut ko lielu” (A. Žebers) atklājas, ka jānāk sagaidīt to „kaut ko”, kas agri vai vēlu tāpat atnāks. Mazliet neticība un arī ironija, par to, ko piedāvā oficiālā apkārtnē, oficiālā ideoloģija, jo to sagaidīs ar vīnu un siera šķēlēm, lai ir ar ko pacienāt. Nepadoties aicina dziesma „Piemineklis kazai” ar U. Bērziņa vārdiem. Ka lai ko panāktu, jāatceras, ka nedrīkst nepadoties grūtībām „cik reizes nogrūda, tik kaza kāpa atpakaļ”¹³³. Vai arī ar Latvijas brīvību kaza salīdzināta, ka jācenšas. Domāta arī intelektuāļu kafejnīca „Kaza”.

„Gandrīz tautasdziesma”- M. Melngalvs – modernā pasaule ar tautas elementiem – krauklīts, čūska – betonmūri. Vārdi caurvij tautas mūzikas intonācijām radniecīgas instrumentālas iespēles. Dziesmas pirmajā pantā – „Melnā čūska vidū jūras, Samaļ manu zelta tiltu”¹³⁴ – pieminēti trīs ar folkloru saistīti objekti. Pretstatīti. Samaļ cilvēku, te velti ir meklēt kādu tikumību, skaidrību. Pašironija.

Arī dziesmā „Mākslas darbi rodas mokās” (M. Melngails) attēlota pašironija par mākslinieku, mākslinieku dzīves izpausmēm. „Mākslas darbi rodas mokās, Vai kā mākslu mīl mans prāts”.¹³⁵ dziesmā „Tā gribējās man saules lēkta” (M. Melngalvs) ietverta pašironija par slinkumu, savu dzīves veidu, bet reizē arī ironija par tiem, kas ir čakli, vienmēr steidzas – „tu skrēji tā kā aptaurēta.”¹³⁶ Viss ir relatīvs.

Otrajā no tēmām, kas ietver protestu, autore izmanto attiecīgās dziesmas :

Baletomānija (K. Elsbergs) „mana sēta” kā pasaule. Kurā šie kretīni dejo pēc visām stabulēm. Cilvēku apmierināšanās ar ikdienu, ikdienas mietpilsonība, patērētāju psiholoģija (masu kultūra, kas robežojas ar kolektīvu kretinismu). Dari kā visi! Šī tendence kļūst arvien stiprāka. Bet ir tādi, kas par to smejas. Apkārtējās sabiedrības kritika. Arī „Dziesmiņā par perspektīvu” (M. Melgalvs) kurā mazā baltā apakšveļā ir domāti cilvēki, ka ja grib, tad var, un jādara. Jābļauj balsī skaļā – jādara kā visi dara. Mēs zaudējam savu balto savdabību, pārņemot vispārējos standartus, kļūstam ikdienišķi. „Pelēkā pilsēta” (A. Žebers) vēsta mums par to, ka beidzot jāpārtrauc savas pelēkās ikdienas, it kā ieslēdzot krāsaino televizoru, kā modernā cilvēka ironija. Neļauties ikdienai sevi nomākt, jāsauglabā gaišums. Neaizmirstiet ieslēgt televizoru. , pelēks televizors. M. Melgalvs dziesmā „Šeiks pie loga” runā, kā nežēloties par

¹³³ Latviešu dziesmu serveris, U. Bērziņš, <http://www.dziesmas.lv/Song/Print?songId=30> [aplūkots 4.04.2011.]

¹³⁴ Melgalvs M., „Labu vakar. Rīga Liesma 1984., 59.lpp

¹³⁵ Melgalvs M., . Melodijās iešana . Rīga Liesma 1980. , 10.lpp

¹³⁶ Melgalvs M., . Melodijās iešana . Rīga Liesma 1980, 16.lpp

to, ka zaudēts laiks, bet darboties, cīnīties, spirināties. Jo tikai ar darbībām mēs varam cerēt uz savu un savas tautas labāko nākotni. Tāda pati doma uztverama dziesmā „Iepūt un paklausies kā skan” (M. Melngalvs) dzejolis saprotams, kā aicinājums uz savu domu, savu viedokļu paušanu. Nebaidīties no grūtībām. Zaudēts laiks. Nekrietni ir gaidīt, lai kāds celtu trauksmi manā vietā. Jau tā pārāk vēlu esam sākuši mosties. „Jo agri esmu pamodies, bet pārāk vēlu cēlies.”¹³⁷ Un velti mani mierināt, ka vēl nav nokavēts.

Dziesma „Pērkons” ar R. Blaumaņa tekstu atklāj „Pērkona” uzvedumu. Pats dziesmas nosaukums jau ar grupas nosaukumu ir saistīts. Ietverts pērkona uzdevums – „pērkons dārd, tam atbalss rodas, tūkstoškārtām viņa graužas, Manu sirdi jūsmas pilda, redzot kā pa dabas ēku, iet, kas mūžam tīk un cilda, daiļums savienots ar spēku.”¹³⁸

Dziesmā „Kukurūza” ar K. Elsberga tekstu, notiek vēršanās pret iesīkstējušām tradīcijām (Kārlis Krūze – zaļā krūze.) Pret ideoloģiskiem štampiem, dogmām. Brigadieris, stalts traktorists, vēsma glāsta, mēs ejam, kur sirds sauc.

Dziesmā „Būvlaukuma romance” ar K. Elsberga vārdiem stāsta, ka pāļu dzinējs, dzen tik uz priekšu. Padomju dzīve kā būvlaukums. Nepieņemt padomju dzīvi, tā ir kā izgāztuve, bet cilvēki sāk pierast un uzskatīt par savām mājām šo nejēdzību. Jāizvairās no pāļu dzinēja, kas varētu būt nejēdzīgi likumi, tāpat kā no šķembām, kā pienākumiem.

Trešajā daļā, kurā ietverta doma par cilvēku savstarpējām attiecībām autore ierindo attiecīgās dziesmas :

„Pie baltas lapas” dziesma K. Elsberga aicinājums ticēt domu spēkam, aicinājums uz smalkumu, taktu savstarpējās attiecībās. Nevainot citus, aicinājums uz maigumu un iejūtību. Glāsts, lietus lāses pieskāriens- lirika. Dziesmā „Lampas un zvaigznes”(K. Elsbergs) kur tiek meklēts miers un apskaidrība pie mīļotā cilvēka. „naktī var dzirdēt kā kauc manas klintis, kā bremzes, kā rīkles kā hiacintes”¹³⁹, jo naktis vientulībā ir briesmīgas. Taču bieži vien šī kopā būšana var būt arī kā šķietamība, un glābiņu nevar rast tikai mīļotā rokās. Vika dzejolī „Mēs pārtiekam viens no otra” stāstīts par to, kā pārtikt no mīlestības – moderna cilvēka slavas dziesma mīlestībai, mīlestība aizēno visu, mīlestība ir ikdienišķās maizes vietā. Ticība mīlestības spēkam- mūžība pār mums nolīs. Arī dziesmā „Par sapumpuroto zaru” ar M.

---

¹³⁷ Melgalvs M., . Melodijās iešana . Rīga Liesma 1980, 39.lpp

¹³⁸ Blaumanis, R. Pērkons. Kopoti raksti. Rīga: Latvijas valsts izdevniecība, 1959. 6.sēj.17.lpp.

¹³⁹Latviešu dziesmu serveris, K. Elsbergs, <http://www.dziesmas.lv/Song/Print?songId=7618> [aplūkots 6.04.2011.]

Melngalva tekstu, zars ir kā aicinājums uz atvērtību, talanta dāsnumu, devīgumu. Nenoslēgties sevī „galvenais lai tevi pašā uzplaukst sapumpurots zars”.¹⁴⁰

Šeit parādās arī dziesmas, kas stāsta par nelaimīgu mīlestību - „Satiksmes traucējums” (M. Melngalvs) – nokavētais vilciens kā iespēja, nokavēts, jo nevarēja un to, kas palaists, vairs nevar dabūt atpakaļ. Sliežu remonts – divu cilvēku sirdis. Divu cilvēku savstarpējās attiecības. Norādījums uz sarežģījumiem šajās attiecībās, uz to vieglo ievainojamību, ka siržu saskaņa un saprašānās ir smalka lieta. To ātri vien un uz mūžu var pazaudēt. Tāda pati dziesma ir „Slidotava” (K. Krūze, kurā apdziedāta nelaimīga mīlestība. Runāts par neuzdrīkstēšanos. Taču, arī nelaimīgā mīlestība ir mīlestība. „Melnbaltā dziesma”, M. Melngalvs, atklāj ka „melna zeme, baltas puķes baltas peras. Smaga dzīve”¹⁴¹ - alkohols – bet gaišums viens ir baltā puķe – skaista, uzticīga meitene. Bet dzērājs redz, ka tā neglābjami no viņa novērsīsies (pērsies balta). It kā viņš to saprot, bet reizē tas kremt. Dzejolis par mīlas sāpēm, pašironija par atkal kaut ko nepiepildītu.

Dziesmā „Zibens gaismā tavas acis” ar J. Gaiļa testu jūtama moderna cilvēka ironija par mīlas likstām un skumjām. Ironija par mīlestību, šajā gadījumā vientuļa cilvēka ilgas pēc saprotošas sirds, pēc meitenes saskatāma dziesmā „Klusā daba par akācijām” (K. Elsbergs). Arī „Lapas birzt”, kas ir M. Melgalva dzejolis, ir moderna cilvēka pašironija par mīlas nepastāvību, mīlas sāpēm un ciešanām.

„Lakstu gailis” (M. Melngalvs) jūtama ironija par mīlas dziesmām, mīlestību un arī bailes no mīlestības prozaiskajām sekām. Bailes no mīlestības kā pienākuma. „Tu labi zini, ka šāds brīdis pienāks un ne piparkūku nepārspīlē”. Šādas mīlestības lētums un ikdienišķība.¹⁴²

4.2. Grupas „Līvi” dziesmu tekstu analīze

Grupas „Līvi” dziesmu tekstu analīze notiek pēc Guntara Rača, Valda Grēviņa, Māra Čaklā, Olafa Gūtmaņa, Imanta Ziedoņa, Aivara Neibarta, Maijas Bārbales, Cecīlijas Dineres un Jāņa Plotnieka dzejoļiem.

---

¹⁴⁰ Melgavs M., Melodijās iešana . Rīga Liesma 1980., 54.lpp

¹⁴¹ Melgalvs, M. Melodijās iešana. Rīga, Liesma 1980. 29.lpp.

¹⁴² Melgalvs M. Melodijās iešana . Rīga Liesma 1980., 25.lpp

Šīs grupas dziesmu teksti sastāv no pieciem G. Rača un pieciem M. Čaklā dzejoļiem. Divi dzejoļi tiek ņemti no O. Gūtmaņa un V. Grēviņa, un viens no I. Ziedoņa, A. Neibarta, M. Bārbales, C. Dineres un J. Plotnieka.

„Līvu” izpildītajās dziesmās saskatāmas trīs galvenās idejas :

1. Nepadošanās, lai netiktu kas nokavēts;
2. Tēvzemes mīlestība, ciešanas par pāri nodarījumiem, cenšanās labot notiekošo, cīņa par savu Latviju, savu zemi.
3. Brīvības iespējas, kas katram ir dotas, lai katrs savu dzīvi varētu veidot tādu, kādu to grib.

Pie pirmās grupas pieskaitāmas dziesmas : „Aiziet garām” ar Guntara Rača vārdiem. Dziesmas teksti mudina uz neatlaidību, uz to, ka nedrīkst padoties, gan katra indivīda ganījumā, gan arī tautas nozīmē. Lai nenokavētu neko, kas aiziet garām, savādāk arī Tu pats aiziesi garām, ja uz vietas paliksi. „Ne mirkli atelpas, un ne mirkli apstājas.”¹⁴³. Olafs Gūtmanis dzejolī „Deviņvīru spēks” stāsta par to, ka vajag vairāk tādus deviņvīru spēkus, kas šajā gadījumā varētu būt domāts kā tāds, kas uzdrošinās ko darīt, ka katrs no šādiem ir vērts savas tautas liktenim. Ticība savai tautai, savas tautas spēkam. Kā aicinājums būt stipriem.

Dziesma „Straume” (I. Ziedonis) aicina nepadoties, kaut zinot, cik daudz būs jāiztur, bet ir jāapsola pašiem sev un saulei debesīs, ka nedrīkst pieļaut, lai kāds regulē mūsu likteņa ratus. Paliks tie, kas izturēs – „Apsolies saulei debesīs, ka neatdosim vairs ne mata.”¹⁴⁴ Nekad neatdot vairāk. Palikt pie sevis, savas zemes, savas pārliecības. Arī dziesma „Zvani” (O. Gūtmanis) min to, ka viss it kā pieklusis, bet šis miers neļauj zvaniem zvanīt, ir cerība uz mieru. Jābūt kādam, un ir kāds, kas mēģina iezvanīt. „savus zvanītājus gaidot”. Aicina atcerēties pagātnes tradīcijas. Atkal aicina skandināt zvanus. Netiešs aicinājums uz cīņu, darbošanos. Zvana mēle – zvanītāji, pieminekļi.

Dziesma „Pārāk maz” ar A. Neibarta „man uz pleca kā dzeguzēns dim” kā mēģinājums izdzīvot to, kas darīts pārāk maz. Dzeguze kūko- kā laiks, tā ritējums. Dzeguzēns atgādina cik maz laika atlicis, kā padarītais un nepadarītais. Lai saprastu, ka īstais dzīves ceļš

---

¹⁴³ Latviešu dziesmu serveris Aiziet garām <http://www.dziesmas.lv/d/218?showSend=False&textSize=14&pageSinger=3&pageComposer=0&pageWriter=0> [aplūkots 6.04.2011.]

¹⁴⁴ Ziedonis I., <http://www.skolenam.lv/lv/darbi/literatura/latviesu-autoru-dzeja-un-dzejoli/3> [aplūkots 6.05.2011.]

meklējums uz izeju nav jāmeklē apreibinoties, „Līvi” dzied dziesmu ar M. Čaklā vārdiem, „Jānītis pīpē!”.

Par to kā kaut ko jaunu gaidīt, un sagaidīt tiek stāstīts dziesmā ar M. Čaklā vārdiem „Aprīļa pilieni”. Aprīlis kā pavasara sākums. Aprīlis kā modinātājs, ka jāstrādā nākamām dienām. It kā pa jokam, it kā nenopietni, bet tieši tāds varētu būt pavasara uzdevums. „Aprīlim, aprīlim, pilieni nav kā līdz šim”¹⁴⁵ – kaut kam jānotiek savādāk. Ticēt kam jaunam, savādākam liek arī dzejolis „Saulgriežu rīts” (M. Bārbale), jo kad būs beidzies konkrēts laiks, tad sāksies šis saulgriežu rīts, kā svētku rīts. Šī stunda nāk arvien tuvāk, tas var sākties jau tikai kā doma. Reabilitē Ziemassvētkiem – tikai ar citu vārdu. Aicina uz mieru uz zemes un cilvēkiem labs prāts. Aicina uz pārmaiņām, konkrēti iezīmējas cits laiks – saulgriežu rīts.

Pie otrās domas pieminamas dziesmas : Sabrukusī pils ar Guntara Rača vārdiem, kur ugunī deg sabrukusī pils, zeme, sakarsētā deg. „Ugunī vēji raud, zeme deg, zeme deg”. Šajā tekstā cietusī zeme – Latvija, tās likteņi. Neatkarība kā sabrukusī pils, sakarsētā smilts. Mūsu brīvība, kas it kā tiek sadedzināta, tai ir pienācis gals „Caur gadiem, gadsimtiem kalst ,ik lietus lāsei, kas nokrīt savā vietā ir jāņem gals”.¹⁴⁶ Tiek parādītas ciešanas, kas atkal dod spēku, ne tikai indivīdam, bet arī tautai. Jādomā, kā lai šo sabrukušo pili augšā ceļ. Tas ir spēks, kas ugunī rūdījies.

Dzimtenes mīlestība attēlota Māra Čaklā dzejolī „Saldus saule” atkārtotie vārdi biežākie ir šī saule, kas kā bērniība, gan arī dzimtā vieta - Saldus. konkrētas norādes - Kalnsēta, koki, gan arī pati saule atkal, kā Latvija tik pat labi. Kad saule kā zelta kontrabanda, kā kabatas baterija - dzimtā vieta, kas vienmēr nāk līdzī, ko nevar atņemt un ko nevar pazaudēt „sauli, ko vienreiz var iegūt, sauli ko nevar vairs zaudēt”.¹⁴⁷

Sabiedrības liekulīgums Latvijā tiek attēlots „Zušu dziesmiņā” ar J. Plotnieka vārdiem, ka latviešu sabiedrībā ir cilvēki kā zuši -kas lokas, pakļaujas visam/visiem līdzī. Kas vēlēšies labāku dzīvi, darīt kā liek, „lai gan zušu sugu nīst, tiksīm siltās ugunīs” Jo tas, kas lokās, netiek sodīts, lamāts, tāds variants, vienkārši ir vieglāks, vieglāka dzīve tā. „Mugurkaulu suņiem dosim, zelta ādu iemantosī, savu laimi satiksīm, visām mutēm patiksīm”.¹⁴⁸ Vieglāk

¹⁴⁵ Čaklais M., Aprīļa pilieni <http://www.mariscaklais.lv/teksti/aprila.html> [aplūkots 6.04.2011.]

¹⁴⁶ Latviešu dziesmu serveris: [http://www.dziesmas.lv/d/Sabrukusi_pils - Livi - T-Kleins - G-Racs/224](http://www.dziesmas.lv/d/Sabrukusi_pils_-_Livi_-_T-Kleins_-_G-Racs/224) [aplūkots 6.04.2011.]

¹⁴⁷ Čaklais M. Četri balti krekli. Izlase 1961.-1989. Rīga, Liesma 1991. 184.lpp

¹⁴⁸ Latviešu dziesmu serveris [http://www.dziesmas.lv/d/Zusu_dziesmina - Livi - E-Kigelis - J-Plotnieks/4290](http://www.dziesmas.lv/d/Zusu_dziesmina_-_Livi_-_E-Kigelis_-_J-Plotnieks/4290) [aplūkots 6.04.2011.]

locīties līdzī nekā paciest un būt taisnam savā apziņā. Un arī dziesmā „Elektriskā zivs” (M. Čaklais) ka visur apkārt dzīvo šīs „elektriskās zivis”. Un vai tikai paši mēs, ik pa laikam tādi neesam savā ikdienā? „Bet vai tikai ūdeņos, šādi mošķi mīt”¹⁴⁹ Elektriskā zivs – pret noteiktām negācijām, cilvēku savstarpējās attiecībās.

„Dzelzsgriezējs” ar V. Grēviņa vārdiem mudina uz to, ka jāmaina tas, kas šobrīd notiek ar sabiedrībā, kas notiek mums apkārt, tas jāsgriež. „Mēs visi milzu kapos rakti, vējš sausas smiltis acīs sviež, ej vecais, dzelzsgriezēj, šo nakti – šī pasaule mums jāsgriež”¹⁵⁰. Jābeidz dzīvot pasaulē, kas spiež mūs pie zemes. Atkal parādās metālu daudzveidība. „Karogi” (V. Grēviņš) atgādina, ka nav cīņas bez upuriem, uzvaras vienmēr ir saistītas ar zaudējumiem. Dzīve ir kā nemitīga kustība, kā cīņa. Bulta – kaujas asmens. Laika nenovēršamā gaita. Tāpat, kā dzelzs, kas ir izturīgs, „Metāla sirds” – (Guntars Račs) arī tāda var būt. Jau paši „Līvi” ir rokgrupa, kam raksturīga stingrība un noteiktība, stils. Tā arī pats metāls kā materiāls – izturīgs.

Pie trešās grupas dziesmām par sevis veidošanu, savas brīvības vēlēšanos autore pieskaita šādas dziesmas: „Vai tu vari” - G. Račs. Minēts, ka patiešām brīvs un dzīvs var būt tas, kas var atļauties darīt to, ko grib, it kā pierastās, ikdienišķās lietās saskatīt svarīgo. Ka it kā ierasti sīkumi var atļaut dzīvot. „Jo tad tu esi cilvēks no visa brīvs, tad tu esi cilvēks un pavisam brīvs”¹⁵¹. Vienīgais, brīvība jāmeklē savā sirdī. Domas par to, kas ir brīvība, kas jādara, lai šajā sabiedrībā būtu brīvs. Par savas dzīves veidošanu G. Račs raksta arī dzejolī „Man vienalga”. Katrs sevi veido tādu, kā grib, neskatoties uz to, ko citi domā vai saka par to. Katram savs ceļš pašam jāatrod. Visi ir vienādi – ķīnietis vai beduīns, arī dzejolis vērsts pret oficiālo ideoloģiju. Vienalga – pašam.

Arī dzejolī „Durvis” (M. Čaklais) tiek runāts par to, ka mēs katrs varam būt viens no šiem burvjiem, kas uzbur sev tādu pasauli un tādu dzīvi, kādu vēlas. Katram jāuzbur to, ko grib sagaidīt: „Viens no viņiem, viens no burvjiem, esi tu pats”, un jāmāk atvērt durvis, lai to spētu izdarīt. Aicinājums uz patstāvību, aicinājums, ka katrs mēs spējam darīt lielas lietas.

„Iedomu pilsēta” (C. Dintere) šī iedomu pilsēta, kur viss ir tā kā varētu gribēt. Prom no ikdienas. Mūsu pilsētās ir viss – veikali, baložu bari, tur neviens vairs nedzīvo. Šeit visi var būt laimīgi. Nožēla par to, ka daudz kas labs ir neatgriezeniski neatsaucami ir palicis pagātnē.

---

¹⁴⁹ Čaklais M. Uzraksti uz sētas. Rīga, Liesma 1999. 46.lpp

¹⁵⁰ Dzīvā dzeja, Jānim Grodumam http://www.dzeja.info/?raxtsid=34263&autors_lid=818039&autors_id=sekspiirs_5 [aplūkots 5.04.2011.]

¹⁵¹ Latviešu dziesmu serveris http://www.dziesmas.lv/d/Vai_tu_vari_-_Livi_-_A-Virga_-_G-Racs/216 [aplūkots 6.05.2012.]

4.3. Grupas „Credo” dziesmu tekstu analīze

Analizējot grupas „Credo” dziesmu teksti, tika izmantotas dziesmas no ierakstītajiem albūmiem „Credo” „Baltais ceļš” un „Melnais klieziens” (1986.g.)

Darbā izmantotās „Credo” dziesmas iespējams iedalīt 2 galvenajās grupās, kas sevī iever tēmas par:

1. Savas dzīves veidošana, mudinājumi to veidot labāku,
2. Dziesmas par dzīves sākšiem, par pāri darījumiem, šajā grupā ietilpst Gunāra Kroļļa dzeja, kas veltīta Hirosimas katastrofai.

Tāpat „Credo” repertuārā ir dziesmas par sapņiem par labāku dzīvi, mudinājumi sapņot un arī uzdrošināšanos to darīt. Dziesmas par jauninājumiem dzīvē, kā arī par dzimtenes mīlestību.

Pie pirmās grupas pieskaitāma „Credo” dziesma ar Rimanta Ziedoņa tekstu „Ko tu dungo savā kabatā” stāsta, lai neturam pie sevis savu sapni, mums tas jārunā uz āru. Latvieši ir kā dziedātājtauta, caur dziesmām aicinājums rīkoties un darīt! Nestāvēt malā, vestīt un dalīties. Jārīkojas kopā, un vajag izteikt visiem, lai sāktu veidot dzīvi tādu, kādu katrs grib. Kopībā ir spēks, taču tajā pašā laikā bez liekas sapņošanas – nedomāt neiespējamo „par sniegu vasarā”¹⁵². Tāpat arī dziesmā „Kad nekas nav palicis tevī” ar Leona Brieža vārdiem stāstīts par nedēļu, kad mēs katrs varam būt laimīgi katru dienu (pa septiņiem vārtiem var ienākt cilvēkā prieks¹⁵³), par to, ka mums jāveido laimīgas dienas un nedēļas pašiem. Ir daudz veidu kā būt apmierinātiem savā dzīvē, kas mums pašiem ir jāsameklē. Dziesma par to, kā iegūt prieku, tikai jāatrod tas pareizais ceļš, lai šis prieks nesāktu kļūt par apgrūtinājumu mums pašiem. Kad nav vairs kur tverties, katram vienmēr paliek sapni, vīzijas, prieks. „Tad tu smejiies jo tā laikam ir labāk, nekā vaimanām nelaimē” - varbūt labāk, ka ir šādi sapni katram no mums, jo bez tiem mēs esam neinteresanti. Arī Aleksandra Čaka dzejolis „Ielu spuldzei” ar A. Alkšņa mūziku runā par to, ka uzrunājot spuldzi – tas ir, cilvēkus, mēs katrs varam nedaudz mainīt savas domas, domu gājieni. Ielu spuldze darbojas kā apkārtējie cilvēki mūsu ikdienā, kas iet garām viens otram, tik ļoti pārņemti ar rūfīnu, ka nepamana „cik baigs ir viņu skats”. Šāda spuldze rāda, kādi cilvēki ir noguruši, bet vajag rādīt skaisto – Sen tava vieta uz

¹⁵² Latviešu dziesmu serveris Dziesmas.lv, pieejams : http://www.dziesmas.lv/d/Ko_tu_dungo_sava_kabata_-_Credo_-_Guntis_Veits_-_Rimants_Ziedonis/13405 [aplūkots 1.05.2012.]

¹⁵³ Latviešu dziesmu serveris Dziesmas.lv, pieejams : http://www.dziesmas.lv/d/Kad_nekas_nav_palicis_tevi_-_R-Pauls/3972 {aplūkots 1.05.2012.]

greznām ielām, kur valda tukšums un prieks- Neskatoties uz esošo un drūmo ār pasaules tumsību, kas valda visapkārt, vismaz sevī jāglabā gaišās domas, kas ir šī gaišā spuldze.

Ironiskā veidā par dzīves mainīšanu stāstīts dziesmā „Ūsainā puķe” ar Leona Brieža vārdiem. Dzeja liek it kā pa jokam noprast, ka mēs katrs varam mainīt dzīvi (Runcim gribas būt par puķi), mainīt iespējams uz kaut ko pavisam līdz šim neiespējamo. Bet taču tas viss nāks ar grūtībām, kuras ir jāpārvar, un nedrīkst padoties. (Runcis sadzirdējis to, pateica vai zināt ko..žvikts un krūmos iekšā¹⁵⁴). Lai sasniegtu, ko grib ir jāspēj saskarties ar grūtībām. Ne vienmēr ceļš ir viegls, taču, ejot pa vieglāko ceļu mēs nemainīsimies un nekas nenotiks.

„Credo” arī ierakstījis albūmu, kas veltīts Hirosimas atomkatastrofai 1945.gadā. „Melnais klieziens”. Šis dzejoļu krājums piepildīts ar sāpju un ciešanām pilniem tekstiem. Tā dziesma ” Epilogs” vēsta par to, ka nogaidīsim, kad noklusīs vētras, nāks kaut kas jauns un skaists, jāgaida līdz tam. „noklust brāzmas, norimst nemiers, dzimst no jauna rīta smarža”. Katrs rīts kā jauna, cerību pilna dzīve nāk. Gunāra Kroļļa dzeja „Uguns bulta”, rosina domas par globālām tēmām, ka katastrofa nodara milzīgu ļaunumu un ne tikai videi, bet arī cilvēku atmiņām, jo tās nevar izdzēst, paliek skumjas par nodarīto un notikušo. Uguns bulta dzejā izmantota kā simbols, kas sagrauj kārtību un mieru (uguns bulta – indes bulta cirta sāpi atmiņai). Minētā dzērvju zeme dzejolī ir kā Japāna, taču tas nav izteikts vārdos, bet liek nojaust, kas tajā pašā laikā var būt liktenis citām tālām tautām. Tāpat par pāri darījumiem stāstīts dziesmā „Sāpes” par to, kas nodarīts, atmiņas, kas sāp, tās nepāriet „ēna kopā ar mani”. Caur sāpēm un ciešanām cilvēks paliek stiprāks „un arī briedums kopā ar pelniem”. Bet paliek šie pelni – skumjās atmiņas. Cilvēki paliek stiprāki, taču domās vienmēr paliek skumjas un atmiņas. Taču, tās ir jāizsāp, to nevar atlikt malā.

It kā pa jokam, „Credo” izpildītais Dagnijas Dreikas- Matules dzejolis „Disnejlenda” stāsta par moderno ārvalstu lietu ienākšanu mūsu kultūrā, par miegu to sauc, jo iespējams vēl nav līdz galam izprasts. Miega peles vietā tagad Mikimausis, kas ir citas tautas simbols. „Un kad vakars pienāk, saule jūra krīt, Mikimausis atnāk, mani noglāstīt”¹⁵⁵. Par jauno, kas ienāk mūsu dzīvēs, ko mēs paši ienesam un radām, par to, ko esam iedomājuši un ar ko pašiem jātiek galā („Es jau tas pats burvis..sarežģīta pasaules pašam jāizšķir).

Māju un dzimtenes mīlestība izpaužas Leona Brieža dziesmā „Smaidas”. Domātas kā tēva vai mātes mājas, kas ir mūžīgā miera osta „Noplūkt nātres, kas uz sliekšņa zied”,

¹⁵⁴ Latviešu dziesmu serveris .dziesmas.lv. pieejams http://www.dziesmas.lv/d/Usaina_puke/13575, [aplūkots 1.05.2012.]

¹⁵⁵ Latviešu dziesmu serveris. Dzesmas.lv. pieejams: http://www.dziesmas.lv/d/Disnejlenda_-_Credo_-_Dagnija_Dreika-Matule_-_Guntis_Veits/7440 [aplūkots 1.05.2012.]

jānovērš grūtības, šķēršļus, kas ienāk mūsu dzīvēs. Šī mājas kā mūsu dzimtene, ko nekad neaizmirst. „Smaidas” kā vieta, kurai piederam, un no kurienes nākam. Dzimtene - vieta, kura vienmēr paliks atmiņās.

4.2. Grupas „Menuets” dziesmu tekstu analīze

Dziesmu analīzei tiek izmantotas 15 „Menueta” dziesmas ar Māra Čaklā un Viktora Kalniņa tekstiem. Dziesmas no „Menuets” 1979. gadā izdotā albūma „Dzeguzes balss” un dziesmu cikla „Cilvēks, kas smejas”.

Menueta dziesmas tiek uzskatītas kā mazas pagrīdes revolūcijas, kas ļauj saglabāt dzīvu sapni par Latvijas brīvību.

Izpildītās dziesmas iespējams saskatīt 4 galvenās idejas, kas vijas cauri dziesmu tekstiem:

1. Sava likteņa un dzīves veidošana
2. Cilvēku savstarpējās attiecības, līdzāspastāvēšana
3. Vēlme mainīt notiekošo, protests un nepadošanās tēma
4. Cīnīšanās par brīvību, cerība uz to.

Pie pirmās tēmas pieskaitāmās dziesmas: „Sapņu grāmata”¹⁵⁶ ar Māra Čaklā vārdiem. Dziesmā saskatāma ironija par cilvēkiem, kas neko nedara, kas tikai tic, ka kaut kas mainīsies, ka viņiem ir tikai sapņi. Kā nosodījums un pasmiešanās par viņiem. Cilvēkiem tik aizmāļēt acis, lai viņi nedomātu par gaišāku, stiprāku nākotni, lai tikai sapņotu (sapņi var izbālēt). Nav jēga tikai sapņot un neko nedarīt. „Mīliet savu papēdi iekš rozā „ – nenostādāts papēdis, tāds, kad neko nedara, „Ticiet savam pūpēdim starp ausīm” - pūpēdis kā galva, kad tur nekā nav, tukša, kā pūpēdis, neko nevar izdomāt. Tāpat, savas dzīves veidošanas tēma iekļauta „Gvinplēna dziesmā”, kur viņš mudina dzīvot savu dzīvi kā gribi, riskēt (dejojot uz virves). Tos, kas uzdrošinās, tos pamana. Dzīve ir kā taisna virve, dejo uz priekšu – gaismā, neskatoties atpakaļ (dejo uz priekšu, tieši gaismā). Uz priekšu, jo nevar jau pagātni izmainīt. Dzīve – es tevi gribu kā sauli, es tevi gribu kā baltu tauri, sitiet plaukstas, nesitiet mani – kā aicinājums dzīvot kā vēlas, lai katrs domā par savām dzīvēm, nejaucoties citu. Jāatceras dzīvot dzīvi šodien, nenozēlojot kas izdarīts vakar.

Smejiet savus gaišos smieklus, dejojiet uz virves – pozitīva attieksme, skaidra doma arī saspringtos mirkļos.

---

¹⁵⁶ Latviešu dziesmu serveris. Dziesmas.lv. pieejams: http://www.dziesmas.lv/d/Sapnu_gramata_-_Menuets_-_Imants_Kalnins_-_Viktors_Kalnins/11584 [aplūkots 3.05.2012.]

Dziesmā „Piedod man”, ar Viktora Kalniņa tekstiem, mēs, lūdzam piedošanu par to, ka dzīvojam, nevis dzīvojam kā gribam. Piedod, piedod, piedod man, cauri visai dzīvei skan¹⁵⁷ – liekas, ka pietiks piedot un viss būs labi, ka mēs bieži nožēlojam padarīto vai nepadarīto. No vienas galējības otrā – piedod slimajiem, ka slimi, veseliem, ka vesels. Samierināšanās, ka mēs bez maz vai esam vainīgi, ka esam šai pasaulē, jājūtas vainīgiem, ka gribam pastāvēt, gribam būt kaut kas. Par labākas dzīves iespējām minēts Māra Čaklā dzejā „Floridas smiltis”, kur agaves zied, Floridas smiltīs vaļi metušies. Svešuma tēma, ka dzīve citur it kā ir labāka. Kāpēc vaļi, kuru dzīve ir okeāns, it kā tik skaists, domā, ka smiltis Floridā būs kaut kas labāks, izmetas smiltīs, visticamāk piedzīvo nāvi, izmisību, vilšanos. Var vilkt paralēles ar cilvēkiem, kas uzskata, ka citur būs labāk, nekā mājās. Vārdu spēle – pagaidām – tagad, ka tikai tagad uz laiku, pagaidām – kad gaidām kad būs kas cits.

Pie otrās tēmas par cilvēku savstarpējām attiecībām, mīlestību un draudzību pieskaitāma dziesma par Šerifa palīgu. Ar Viktora Kalniņa tekstiem. Billijs kā šerifa palīgs, kam tagad jā rūpējas par ģimeni, attiecības starp ģimenes locekļiem, kuram jāpelna nauda, kuram bērni jāauklē. Par vērtībām. Ironija, ja sieviete gaida bērnu, vīrietim ir jābūt atbildīgam, jāuzņemas viss uz sevi – naudas ziņā. Interesanti, ka personu vārdi – Marianna un Billijs nav latviešu, tāpat arī kā šerifs – kas nav arods Latvijā, iespējams, lai paustu attieksmi, ka tā var atļauties tikai citur, Latvijā sievietei arī jāstrādā. Par mīlestību kā vērtību parāda „Dziesmiņa dziedama pusčetros no rīta” ar Māra Čaklā vārdiem. Ka nevajag nemaz tik daudz, ka sākot ar mazumiņu Par mīlestību,” es tev neprasu nemaz pasauli šo piepildīt” – ar to var būt gana,(paņem šo violeto padebesi, nav jau diezkas, bet varbūt noderēs¹⁵⁸). Svarīgas ir skaistās lietas un kopējās atmiņas un mirkļi.

„Viņi dejoja vienu vasaru”, kuras vārdu autors ir Māris Čaklais, vasara kā skaistākais laiks – simbols tam, ka skaistākais gadalaiks, tāpat kā mīlestība ir kaut kas skaists. Taču, neviens nav teicis, ka mīlestībai jābūt mūžīgai, galvenais, lai tā ir skaista un izdzīvota, lai būtu labas atmiņas, vienalga, domājot par to apzināmās lietās vai neapzinātās – koku galotnēs spuldzes skrien, kā kaut kas, ko var apzināties, bet debesīs zvaigznes - kaut kas abstrakts. Viss iet uz priekšu, laiks nestāv uz vietas – Dienas skrien un sastājas nedēļās, top mēnesis rāmāks arvien. Piever acis un atkal kā toreiz, spuldzes skrien un zvaigznes skrien¹⁵⁹ – laiks ir aizgājis, bet atmiņas palikušas. Arī pēc laika, ja mīlestība bijusi svarīga, tāpēc : Klīdz kā jautājums, pārmetums, prasījums, kamēr mūžīgu miegu miedz.

---

¹⁵⁷ Latviešu dziesmu serveris. Dzasmas.lv, pieejams: [http://www.dziesmas.lv/d/Piedod_man - Menuets - Imants Kalnins - Viktors Kalnins/452\[aplukots](http://www.dziesmas.lv/d/Piedod_man_-_Menuets_-_Imants_Kalnins_-_Viktors_Kalnins/452[aplukots) 3.05.2012.]

¹⁵⁸ Čaklais M., Zāļu diena”, Rīga Liesma 1972., 24.lpp

¹⁵⁹ Čaklais M., Kājāmgājējs un mūžība, 1963.-1966. Rīga Liesma 1967. 34.lpp

Tēma par Savstarpējām Attiecībām caurvij dziesmu „Žoziannas tēma” ar Māra Čaklā vārdiem. Par cilvēku divkosību, „mutē medus – sirdī ledus”. Medūza ir un paliks medūza – to neviens nevarēs mainīt, medūzas paliks glumas un aukstas, bet medūza nāca no ledus un ledus tai vainagu vij. Lai arī tā ir dzīva, tai nav orgānu kā citām dzīvām būtnēm, kas liktu tai būt siltai un patīkamai. Medūza kā cilvēki, kas domā vienu, saka citu .

„Menueta” dziesmās caurvij tēmu par protestu pret notiekošo, par nepadošanos tam, kas notiek realitātē un vēlēšanos labot notiekošo. Par vienu no visvairāk protestējošām dziesmām varētu uzskatīt dziesmu „Atgādinājums”¹⁶⁰ ar V. Kalniņa tekstiem. Dziesmas nosaukums jau vien, atgādina par to, kas mums varētu būt. Protests pret krievisko, politisko un kultūras dominēšanu „Savējie sapratīs, ka dziesma ir kļiedziens”, nesamierināšanās. Uzdrošināties, jo savējie sapratīs. Dziedi par zemi zāli, par gaišu staru – ne tik labām, bet arī labām lietām, kaut tikai stars, bet tomēr gaišs. Stars uz cerību, ticība stars uz gaišo nākotni. Latvieši kā dziedātājtauta, tāpēc jau arī sapratīs. Māra Čaklā dzejolis „Dzeguzes balss” nozīmē, ka dzeguzes balss ir mums kaut kas piederīgs, tradīcijas, uzskati. Dzeguzes balss simbolizē latvisko. Globalizācijas tēma nedaudz – jo moderni ir domāt ārpus latviskajām tradīcijām, tāpēc tas tiek apslāpēts – Nē, tavs ku-kū par naivu šim gadsimtam, tāpēc mēs viņu atmetām sen¹⁶¹. Nevar prasīt, lai visi to saprot – kā naivais ku-kū kā brīvība, jo visi to nesaprot, tas ir svarīgi mums!

Bet tas visu laiku atgādina par sevi. Lai kā censtos noslēpt, nolikt malā, vienalga jebkas nāks gaismā, parādīsies (mēs to nolikām bedrē, sirds stūrī, bet kad mazliet atļaidās sals, tas kā naiva narcise izlīda). Dzeguzes balss, simboliski kā atgādinājums, lai mēģinātu, lai tas nekur nepazūd. Bet lai kā mēs mēģinātu pieņemt visu citu, mums vienmēr sanāks atgriezties pie savām saknēm – Hali gali un šeika vietā, vienu dzeguzes balsi pirkt!

„Raganas dziesmiņa pirms sprieduma pasludināšanas”¹⁶² (M. Čaklais) „tur saulīti dzelžos slēgs, Deviņāmi atslēgām” – Cilvēku ierobežošana, latviskā noliegšana. Uzskati par to, ka Latviešu tautas dziesmas ķecerīgas. Tad varbūt lai tā saule paliek dzelžu dzelžos slēgta – vieglāk, ka tiek apslāpēts, ierobežots, jo tas nesagādā nevienam problēmas, pielāgoties, nepretoties pret to. Taču vienmēr pastāv cerība – Tu man briesmās staru sviedi, atceries? Nu tad, saule, ziedi, ziedi, un atceries! uguns ņems acu gaismu – beidzot sapratīsim. Visi kopā mēs varam atbrīvot „sauli”, saule kā simbols cilvēkiem, lai beidzot saule var uzlēkt. Skrieniet

---

¹⁶⁰ Latviešu dziesmu serveris, dziesmas.lv, pieejams: http://www.dziesmas.lv/d/Dziesma_ar_ko_tu_sacies_-_Menuets_-_Imants_Kalnins_-_Viktors_Kalnins/455 [aplūkots 3.05.2012.]

¹⁶¹ Čaklais M., Lapas balss, Rīga Liesma 1969., 12.lpp

¹⁶² Čaklais M., Zāļu diena, Rīga Liesma 1972., 63.lpp

sauli atbrīvot, jo sāpi nevar pārsāpēt, visiem kopā nepadoties un neatsakoties no savām tautas tradīcijām, skrieniet ķēdes pārzāgēt!

Par pretošanos jauninājumiem vēsta „Dziesmiņa par to gadījumu ar Džordano Bruno” (M. Čaklais). Vecenīte, kas dzīvo pēc saviem standartiem, nepieņemot neko jaunu, dedzina ķecerus, kā jaunumu ieviesējus, bet tajā pašā laikā deg arī dvēselīte (tie nav mati- dvēselīte). Džordāno Bruno kā kāds, kas atļaujas ieviest jaunas lietas, atļaujas runāt un paust viedokli, ka ne viss vairs grozās ap vienu, iestāstītu viedokli vai likumsakarību, varbūt ir vērts ieklausīties pārmaiņās, nedrīkst paslēpties un baidīties.

Divās no „Menueta” dziesmās tiek minēta cilvēka tiekšanās pēc zināšanām par to, kas atrodas aiz robežām, kuras nav ļauts šķērsot. Tas saprotams dziesmā ar V. Kalniņa tekstu „Siena”, kurā šī siena ir kā simbols Latvijā par to, ka mums nebija iespēja uzzināt to, kas ir aiz sienas – kā aizsargs pret Rietumu dzīvi. Nav iespēja ieskatīties otrajā pusē. Diena – tā ir citur, tā visu zina, nav noslēpumu ne šajā sienas pusē. Šajā sienas pusē ir nakts – neziņa, noslēpumi. Par neziņu, kas atrodas otrajā pusē arī saprotams „Dziesmiņā, kas neko nepaskaidro” (V. Kalniņš). Tobijs un Pīters – divi cilvēki ar nelatviskiem vārdiem, ielikti ļoti latviskā vidē (klēts, dundurs, lievenis), parādot to, cik cilvēki var būt dažādi katrs savā pusē. „Jo durvis jau tāpēc ir, lai Tobijs dunduru ķer un Pīters pa iekšu dzer” – lai katrs dara savu katram savā vajadzīgajā pusē, un katram liekas, ka atrodas pareizajā pusē un vietā.

Salīdzinot apskatīto grupu tekstus, var secināt, ka lielā mērā dziesmās ietvertās domas ir līdzīgas. Sevišķi „Pērkona” un „Līvu” tekstos atklājas doma par dzimtenes mīlestību, nepadošanos, lai sasniegtu mērķus un cīnīšanos par mērķu sasniegšanu. Starp grupu izpildītajām dziesmām var vilkt paralēles, jo „Pērkons”, tāpat kā „Menuets” izpilda dziesmas par tautas modināšanu, kurā tiek izmantots dzeguzes motīvs. Tāpat „Pērkons” un „Credo” izmanto ironiju lai paustu attieksmi pret notiekošo. Visās dziesmās iespējams saskatīt vienojošo līniju – tautas mudināšanu uz labāku dzīvi.

SECINĀJUMI

Estrādes mūzika popularitāti Latvijā, ieguva sākot no sešdesmitajiem gadiem, kad parādījās tādi mūziķi kā Raimonds Pauls, Imants Kalniņš, Margarita Vilcāne, Mārtiņš Brauns u.c. Lai iegūtu iespēju muzicēt uz skatuves un saukt sevi par ansambli, vai vokāli instrumentālo grupu, bija nepieciešams iziet stingras tarifikācijas skates, un katrs koncerts jāapstiprina ar atļauju. Rokmūzika Latvijā iesākas ar līderu atdarināšanu, kam gribēja sekot gandrīz jebkurš latviešu estrādes ansamblis. Par pirmajiem rokmūzikas ieviesējiem minami Gunārs Šimkus un Vilnis Šmīdbergs, nodibinot grupu „Katedrāle”. Kā arī Valērijs Saifudinovs (Seiskis) un Pits Andersons (īstajā vārdā Alfrēds Pēteris Andersons), kad viņi izveido savu, vienu no pirmajām latviešu rokgrupām „Revengers”. Sākumā studējot „The Beatles”, Elvis Presley un citas ārzemju mūziķu dziesmas.

1965.gadā, rokmūzikai kā dzīvesveidam un mūzikas stilam pienāca grūti laiki, jo, lai varētu spēlēt, bija jāreģistrējas Estrādes orķestru birojā, repertuāram jābūt vismaz 70% padomju dziesmām, savukārt mūzikas ansambļi nedrīkstēja spēlēt ārpus skolas sienām.

Savu izaugsmi latviešu roks iegūs septiņdesmitajos gados, Liepājā, kur, kopš 1964.gada norisinās mūzikas festivāli. Kā vieni no spilgtākajiem festivālā uzskatāmi „Zvaigznītes”, „Menuets”, „Credo”, „Līvi”, „Neptūns”.

Festivāla „Liepājas dzintara” mērķis bija izveidot starptautisku festivālu Baltijas republikās, taču, pirmie mūziķi no Rietumiem uz tā skatuves kāpa tikai 1989.gadā. taču „Liepājas dzintars” Savu nozīmi nezaudēja visu tā pastāvēšanas laiku, mūziķiem tajā piedalīties bija kļuvis par goda lietu, bet klausītājiem iekļūt koncertos bija prestiža jautājums.

Par vienu no spilgtākajām latviešu rokgrupām viennozīmīgi var uzskatīt grupu „Pērkons”. „Pērkons” bija viena no 1980. gadu populārākajām un skandalozākajām grupām Latvijā. „Pērkons” uzskatāms par vienīgo, ar tik konsekventu tekstu mūzikai, pārsvarā tie bija Māra Melgava teksti, kuros nepārprotami atklājas jaunības maksimālisms, cinisms, jūtīgums, kas latviešu rokmūzikā vēl līdz šim nebija dzirdēts. Grupa tiek aizliegta trīs reizes, pamatojoties uz to, ka tā neatbilst padomju laikam piemērotajai ideoloģijai. Taču tas dod tikai nākamo pagrūdienu, lai turpinātu strādāt, nereti mainot nosaukumu uz Jura Kulakova grupa no Tukuma kolhoza „Selga”. Grupas darbība pamazām apsīkst sākot ar 1991. gadu.

Liepājas rokgrupa „Līvi” ir viena no populārākajām Latvijā. Šādu statusu veicina ne tikai mūzika, bet arī leģendas par grupas dalībnieku aizraušanos ar dažādām apreibinošām vielām un dažādās traumas, tādēļ sauklis „Līvi dzīvi” saglabājas¹⁶³. Tā ir grupa, kuras vārds ir gan latviešu roka sinonīms, gan tā simbols, un kas savos 30 pastāvēšanas gados kļuvusi par latviešu roka leģendu. „Līvi” izveidojas 1976. Gadā Pavītolam iepazīstoties ar Ēriku Ķīģeli, grupu dibina jaunatvērtajā Metalurgu kultūras pilī. Pirmajos gados repertuārā ietilpst Pavītola rakstītas un izpildītas dziesmas, kā arī pa dažas Ērika Ķīģeļa dziesmas.

Ansambļa pirmais sastāvs ir Juris Pavītols (ģitāra, balss), Ingrīda Liepiņa (vēlāk – Pavītola un Gūtmane, balss), Raimonds Gabaliņš (sitamie instrumenti) un Tālis Marhilēvičs (taustiņinstrumenti), taču laika gaitā grupas sastāvs ievērojami mainījies, līdz 1985.gadam, kad grupā iestājas Ainars Virga un pēc trim gadiem grupas pamatsastāvs jau ir nostabilizējies. Pastāvēšanas laikā līdz 1990.gadam tika ierakstīti 3 albumi – „Aprīļa pilieni”, „Iedomu pilsēta” un „Līvi” .

Latviešu rokgrupa „Credo” nodibināta, kad 1974.gadā Valdis Skujiņš pamet „Līvus” pēc „Liepājas Dzintara”. 1978.gadā, grupas dalībnieki iepazīstas ar Raimonu Paulu. Šis ir

¹⁶³ Rudaks U. Rokupācija, Rīga, Dienas Grāmata 2008. 459.lpp

sākuma punkts abu sadarbībai, kas lielā mērā uzskatāms par „Credo” izaugsmes un popularitātes iemeslu. Astoņdesmitajos gados „Credo” piedzīvoja savu lielāko slavas laiku. Koncerti un prese ir pārpildīti, nemitīgi skan grupas hīti un „Credo” kļūst par populārāko latviešu grupu, taču astoņdesmito gadu beigās ir arī laiks, kad pamazām visus „Credo” dalībnieku sāk aicināt pievienoties citām grupām, „Credo” darbība pamazām sāk apsīkt ap 1988.gadu.

Arī par „Menueta”, tāpat kā visu estrādes mūziķu iedvesmas avotiem var uzskatīt „The Beatles”, un netālu esošā, koncertējošo grupu „Katedrāle”, pirmā grupa, kas veidoja savas rokmūzikas konstrukcijas latviešu valodā. Grupas dibināšana notika Jūrmalas 4.vidusskolā. 1968.gadā, toreiz tā veidojās kā īsta „garāžas grupa” no pašu taisītiem instrumentiem. Visa sākumā mēģinādami spēlēt tautas dziesmu apdares. Pēc pirmā konkursa „Ko tu proti” viņus pamana Jānis Blūms, un aizsākas sadarbība, notiek nopietnas gatavošanās un mēģinājumi, lai sasniegtu visaugstākos mērķus. 1971. Gadā viņi iepazīstas ar Imantu Kalniņu un kopš tā laika viņi ir kā nedalāma savienība.

Darbā apskatītajām rokgrupām „Menuets”, „Līvi”, „Credo” un „Pērkons” repertuārā lielākoties iekļautas tēmas par dzīves veidošanu, mudinājums dzīvot labāk un nebaidīties riskēt, to darot. Liktenis un tā veidošana un apzināšanās. Kā arī iedrošinājumi nebaidīties sapņot par laimi, kā iegūt to. Par vienu no dominējošām tēmām varētu uzskatīt arī mēģinājumi noskaidrot, kas no sabiedrības tiek noslēpts, mēģinājumi ieviest dzīvē ko jaunu un vēl nebijušu. Tieši tāpat repertuārs iekļauj arī dziesmas par cilvēku savstarpējām attiecībām – mīlestību, draudzību un sabiedrības attieksmi vienam pret otru. Izteikti grupu repertuārā parādās dziesmas par pretošanos pret pastāvošo iekārtu un dzeja par dzimtenes mīlestību.

IZMANTOTO AVOTU UN LITERATŪRAS SARAKSTS

Nepublicētie avoti

1. Liepājas ZVA Liepājas pilsēta TDP IK 290.F., 8.A., 1017.L
2. Liepājas VZA Liepājas pilsēta TDP IK 290. F., 8,apr., 1017.L
3. Liepājas VZA Liepājas pilsētas Kultūras nodaļa, 293.F, 1.A, 96.L
4. Liepājas VZA Liepājas pilsētas Kultūras nodaļa, 293.F, 1.A, 703.L
5. Liepājas VZA Liepājas pilsētas Kultūras nodaļa, 293.F, 1.A, 1046. L
6. Latvijas Valsts Arhīvs, Latvijas Republikas Kultūras ministrijas Latvijas Filharmonija 413.F., 7.A., 112.L
7. LVA , Latvijas Republikas Kultūras ministrijas Latvijas Filharmonija, 413.F, 7.A, 669.L
8. LVA , Latvijas Republikas Kultūras ministrijas Latvijas Filharmonija, 413.F, 7.A, 856.L
9. Liepājas VZA Liepājas Pilsētas kultūras nams, 546.F., 1.apr., 55.L
10. Liepājas VZA Liepājas kultūras un izklaides centrs „Pūt, vējiņi”, grāmatvedība 743.F, 1.A., 703.L

11. Liepājas VZA Liepājas kultūras un izklaides centrs „Pūt, vējiņi” festivāls „Liepājas dzintars” 743F, 1.A 105.L
12. Liepājas VZA Liepājas kultūras un izklaides centrs „Pūt, vējiņi” festivāls „Liepājas dzintars” 743.F, 1.A, 103.L
13. Liepājas VZA Liepājas kultūras un izklaides centrs „Pūt, vējiņi” festivāls „Liepājas dzintars” 743.F, 1.A, 96.L
14. Liepājas VZA Liepājas kultūras un izklaides centrs „Pūt, vējiņi” festivāls „Liepājas dzintars” 743.F, 1.A, 38.L
15. Liepājas VZA Liepājas kultūras un izklaides centrs „Pūt, vējiņi” festivāls „Liepājas dzintars” 743.F, 1.A., 63.L

Publicētie avoti

Prese

1. Komunisti 1964. 17.jūn., 1964.g.21.jūn., 1967.g., 29.aug. , 1968.g., 13.sept., 1976.g. 4.sept., 1987.g., 20.aug., 1988.g., 4.jūn.
2. Padomju Jaunatne 1976.g. 8.sept., 1982.g. 31.janv.
3. Dzimtenes balss 1981.. Nr.12
4. Zvaigzne , 1981.g., Nr. 9.

Citi publicētie avoti

1. Kruks S. Par mūziku skaistu un melodisku! Padomju kultūras politika 1932.-1964., Rīga : Neputns, 2008., 224 lpp
2. Rudaks U. Rokupācija Rīga : Dienas Grāmata, 2008., 486 lpp
3. Liepājas pilsētas izpildkomitejas kultūras nodaļa. Liepājas pilsētas kultūras un atpūtas parks III vissavienības tautas daiļrades festivāls „Liepājas dzintars” , Liepāja, 1988., 29 lpp
4. Dzintarā kaltā rokenrola katedrāle. Liepāja : Kultūras firma "Pūt vējiņi", 1999., 71 lpp
5. Troitsky A., Back in the USSR The true Story of Rock in Russia, London, 1988., Boston ;London : Faber a. Faber, 1988., 60 p
6. Троицкий А., Рок-музыка в СССР. Москва, 1990. , Москва : Книга, 1990., 383 с

Literatūra

1. Auziņa T., Tikai tā! Bilde : mūzikas un mākslas festivāls 15 gados, Remix Mūzikas Menedžments, 2000., 303 lpp

2. Alksne A., „CREDO” Veltījums leģendārajai Latvijas rokgrupai „CREDO”, Liktenim un Laikam. Rīga : Poligrāfijas infocentrs, 2008, 335 lpp
3. Akurātere I., Mazvērsīte D., Aizpuriete A., Manai tautai Ieva Akurātere. Rīga: Pētergailis, Rīga : Pētergailis, 2007., 183 lpp
4. Čaklais M., ImKa Imants Kalniņš laikā un telpā. Rīga : Jumava, 1998., 189 lpp
5. Čaklais M., Kājāmgājējs un mūžība. Dzeja 1963.-1966., Rīga: Liesma, 1967. 143 lpp
6. Čaklais M., Lapas balss. Dzeja Rīga: Liesma 1969., 148 lpp
7. Čaklais M., Zāļu diena. Dzeja, Rīga: Liesma 1972., 115.lpp
8. Kreituse I., Pagājušo gadu Latvija, 1945.-1990. Kā dzīvojām, no kā iztikām, ko apsmējām, par ko priecājāmies. Rīga : Zvaigzne ABC, 2009., 168 lpp
9. Kuvass A., Interviju autore Una Griškevica „Menuets. Piever acis un atkal kā toreiz”. Rīga : Poligrāfijas Infocentrs, 2008., 111 lpp
10. Pabērza I., Menuets. Savējiem – kas bija, ir un būs. Rīga 1998., 98 lpp
11. Ruks M., No zemes un debesīm Pērkons., Rīga : Antava, 2006., 183 lpp
12. Valpēters E. Nenocenzētie. Alternatīvā kultūra Latvijā XX gs. 60.tie un 70.tie gadi. Rīga : Latvijas Vēstnesis, 2010., 315 lpp
13. Vāvere K., Neimane S., Līvi Rīga. Tandems-A, 1997., 74 lpp
14. Zemzare I., Pupa G., Jauno mūzika pēc divdesmit gadiem. Rīga : Jumava, 2000., 350 lpp

Interneta resursi

1. Liepājas Dzintara spožums un posts 2008.
Pieejams:<http://kllproject.lv/2008/09/20/liepajas-dzintara-spozums-un-posts/>
2. Juhņevičs R., Pērkons (1980.) Pieejams: <http://www.home.lv/raymond/perkons.html#>
3. Juhņevičs R. Kulakovs Juris. Pieejams:
http://www.home.lv/raymond/kulakovs_juris.html
4. MicRec Mikrofona ieraksti Mazvērsīte D., Vāvere K., Pērkons. Pieejams:
<http://www.micrec.lv/artists/latvian/?id=398571&offset=60>
5. Līvi Pieejams: <http://www.livi.lv/livi.html>
6. Papēdis M., Līvi Pieejams: <http://www.livi.lv/livi.html>
7. Vāvere K., Latviešu roks. Sešdesmitie gadi, 1989. Pieejams:
<http://www.hipiji.lv/content/view/599/376/>
8. Kultūras Latvijā pēc II Pasaules kara. Pieejams :
<http://valoda.ailab.lv/kultura/vesture/kultura/latvija/peckara/teksts.htm>
9. Latviešu dziesmu serveris www.dziesmas.lv

PIELIKUMI

1. Pielikums

Andžils Remess par „Liepājas dzintaru”

Intereses pumpurs par popmūziku bija sācis briest jau tad, kad no rokas rokā klīda uz rentgena uzņēmumiem ierakstītās Bila Haleja un Elvisa Preslija balsis, un, patafona adatai čirkstot pāri uzņēmumos redzamajam cilvēka skeletam, dārdēja tik vilinošais rokenrols. Kad Flotes virsnieku nama zālē itāliešu šlāgerus dziedāja tenors Miziāno no Maskavas un uzstājās slavenais Joza Tiškus orķestris no Lietuvas, bet teātra vai Kultūras nama zālē pie Ugunsdzēsēju laukuma koncertēja REO ar šarmanto diriģentu Egilu Švarcu, jauniņo Raimonu Paulu pie klavierēm un Aino Bāliņu, kas varēja nodziedāt arī bez mikroфона, ja tas sabojājās. Pumpurs turpināja briest, mūzikas vējiem arvien spēcīgāk pūšot no Rietumiem. Vasarās no namu atvērtajiem logiem skanēja pirātu radiostacija „Nord”, kas no kuģa, noenkurota pie Zviedrijas krastiem, cauru diennakti raidīja visu, kas pasaulē modē. Ļaudis pāri pusnaktij sēdēja pie televizoriem, kad vasaras nogalēs translēja Sopotas festivālu, jo Sopotā taču bija Polijā, tātad tik neaizsniedzamajās ārzemēs.

Un tomēr vajadzēja paiet vairākiem gadiem, lai 1964.gada 21.jūnijā atklātajā koncertdārzā piecas dienas pēc tam dzimušais Liepājas festivāls kļūtu par apjūsmotiem mūzikas svētkiem. Rihards Stankevics un viņa palīdzība Ināra Latvena brauca uz kaimiņrepublikām pierunāt mūziķus koncertēt Liepājā, uz estrādes „Pūt, vējiņi” skatuves kāpa Latvijā jau zināmi dziedātāji un ansambļi, skanēja ceļā uz popularitātes virsotnēm esošo Raimonda Paula un Imanta Kalniņa dziesmas, savu vārdu cīņā par balvām teica arī liepājnieki. Taču ar to nepietika. Skatītāju zāle pilnīgi tukša nebija, un tomēr rīkotāji ik pa stundai zvanīja uz pilsētas laikraksta redakciju, mudinot rakstīt tā, lai ieintrigētu cilvēkus pirkt biļetes. Pumpurs pa īstam pārsprāga tikai sešdesmito gadu pašā nogalē.

Labi atceros to it kā pārsteigumu, it kā izbīli, ar kādu pusstundu pirms noslēguma koncerta Stankevica kabinetā ieskrēja viena no biļešu kontrolierēm, sak, ko lai iesākam, aiz vārtiem tāds pūlis, ka mūs samīs, tikko taisīsim vaļā! Bet pārdesmit minūtes pēc tam kabinetā apjucis ienāca Izpildkomitejas priekšsēdētājs Kārlis Strautiņš, teikdams, ka tūlīt esot jākāpj uz skatuves pasniegt balvas, bet viņa goda uzvalkam burzmā pie ieejas izrautas pogas!

Ar ko tad festivāls sasniedza savu kulmināciju, kļūstot par vienu no spilgtākajiem Liepājas simboliem? Ar brīvdomības gaisotni, ar uzdrīkstēšanos mūziķiem spēlēt to, uz ko citviet skatījās ar sarauktu pieri. Ar to, ka tas bija izturējis laika pārbaudi un tātad pierādījis savu vērtību. Un ar neparastību. Neparasti šķita tas, ka rindas pie biļešu kasēm sāka stāties jau iepriekšējā vakarā. Zālienos dega uguns kuri, lai naktī sasildītos un uz rīta pusi uzceptu desiņas agrīnām brokastīm. Neparasti bija tas, ka ielās klīda „puķu bērni” no malu malām, tarbas pār pleciem pārlikuši, krāsainus gaisa baloniņus plivinādami un pūšot bērnu rotaļu veikalā iegādātās plastmasas taurītes. Koncertos viņi sēdēja ejās uz grīdas un par šausmām kārtības uzraudzītājiem aplaudēja ar gaisā paceltām rokām.

Protams, ka mūziķi tiecās pēc balvām. Dažkārt žūrija līdz rīta gaismai strīdējās par vietu sadalījumu un atvairīja temperamentīgos aizkaukāziešu orķestru vadītājus, kuri centās lēmumus ietekmēt ar līdzatvesto čačas kannu. Un priecājās arī par to, ka viņiem piešķīra diplomu ar visai pieticīgu ierakstu – par piedalīšanos. Bet kā lai nepriecātos, jo tas taču nozīmēja, ka viņi piedalījušies festivālā, ko respektēja visā lielvalstī.

Bet „Liepājas dzintars” savu bija izdarījis. Tas bija ne tikai pamodinājis un tautās izvedis Liepājas popmūziku, bet arī ļāvis apzināties, ka var domāt arī citādi, nekā pieņemts. Savējie to saprata, un ko tad vēl.¹⁶⁴

---

¹⁶⁴ Dzintarā kaltā rokenrola katedrālē” kultūras firma „Pūt vējiņi”, Liepājā, 1999.g. (54.lpp.)

2. Pielikums

Intervija ar Baibu Sējāni par „Menuetā” pavadīto laiku.

Baiba Sējāne grupai „Menuets” pievienojās 1971.gadā, kad viņai esot bijuši apmēram 16 gadu un flautu spēlējusi tikai divus gadus.

Grupas sākotnējais mērķis esot spēlēt mūziku kā „The Beatles”, vienkārši muzicēt savam priekam, zēni savākušies mūzikas skolā, ar pašdarinātiem instrumentiem, savās garāžās taisīja bungas un ģitāras.

Pirmo reizi viņus pamanījis Jānis Blūms konkursā „Ko tu proti”, ar Kukuvasa dziesmu „Krīt visbaltākie sniegi”. „Ar Jāni mums arī sākās visnopietnākā spēlēšana. Tika tīrītas katras notis, pats viņš obojists, ar absolūto dzirdi, dzird visu un „piesienas” katrai notij, līdz ar to, viņam bija augstākas prasības pret visiem mums, taču ar to arī cēlās līmenis mūzikai. Ar Jāni mēs nonācām arī Rīgas Popova radio rūpnīcā, kā vokāli instrumentālais ansamblis.”

Vēlāk „Menuets” sāk mēģinājumus gumijas rūpnīcā, kur telpas sarunājis arī Jānis Blūms. Telpas tiek iegūtas par ballīšu spēlēšanu. Tas bijis kā pilnas slodzes darbs, visas nedēļas nogales aizņemtas ar mēģinājumiem, no rīta līdz vakaram. Nekādas atpūtas, lai sasniegtu kvalitatīvu līmeni. Instrumenti bija pašu pirkti, no kultūras nama viņiem tikusi tikai aparatūra. Naudu instrumentiem ieguvuši spēlējot kāzās un ballītēs, jo par koncertiem naudu nesaņēmuši. Un pēc skolas beigšanas Baiba Sējānei piedāvāts patstāvīgs darbs orķestrī „Rīga” ar garantētu ikmēneša algu, par ko jau varēja atļauties instrumentus un pārējo nepieciešamo.

Baiba Sējāne „Menuetā” nonākusi pēc tam, kad sākusi savas gaitas māsas (Aija Krauce, festivālā „Liepājas dzintars” piedalījusies kā vokāliste), dziedātajā vokāli instrumentālajā ansablī „Suvenīrs”, tad vēl ansamblis dziedājis auto-transporta namā (tagadējā Vernisāža). Tur Baibu pamanījis Jānis Sējāns, laikā, kad grupas biedri iesaukti dienestā un spēlējuši „Zvaigznītē”, un piedāvājis viņai pamēģināt spēlēt „Menuetā”. Baiba: „Aizgāju uz noklausīšanos un tiku pieņemta. Kaut gan šī noklausīšanās bija smieklīga. Ar Jāni jau visu laiku mācījāties vienā skolā, viņš jau mani labi zināja. Neviens gan no grupas nezināja par manu pieņemšanu, Jānis pats personiski bija nolēmis, bet viņi mani pieņēma, un viss bija kārtībā. Jānis Blūms vēl joprojām strādāja ļoti nopietni pie grupas līmeņa celšanas, līdz ar to, ieguvām atzinības gan „Liepājas dzintarā”, gan Kauņā festivālā „Dzintara Taure” (divreiz)”

Par koncertu darbību Baiba atceras : „Pirmās Imantdienas Piebalgā notika 1976.gadā, ar mērķi, vienkārši nosvinēt Imantam vārda dienu, kopā ar kori „Daile”. Atskaņojām „Dzejnieks un nāra”. Skumīgi, ka pagājušo gadu izlēma, ka Menuetu Imantdienās vairs nevajagot, bet šogad atkal spēlēsim!

Pirmā koncerttūre pa Latviju bija vienkārši super! Pēdējais koncerts mums bija Popē, aparatūra jau salikta, un esam gatavi koncertam, bet, uz koncertu ieradušies tikai 2 apmeklētāji. Sprotams, rudens un ražas novākšanas laiks. Tad nu arī spēlējam diviem cilvēkiem, beigās pat naudu par iegādātajām biļetēm atdevām. Katrs nopelnījām vienu latu, ko samaksāt skaņotājiem. Vispār mūsu koncerti nekad nav iztikuši bez humora piesitiena, it kā sīkumi, bet tomēr jāsmejas visu koncertu. Svarīgākais, ka neviens nekad neapvainojas, visi saprot, ka jokojamies un tā katru koncertu. Gan par tērpiem, gan muzicēšanu. Reiz pat man vaicāja, kā varot smiedamās flautu paspēlēt – vienkārši - esmu jau pieradusi.”

Interesanti, jautājot par repertuāru Baiba atbild, ka visi atceras tikai vecās dziesmas, tā teikt, klasiku, kā „Dziesma, ar ko tu sācies”, „Viņi dejoja vienu vasaru” u.c., reiz Imantdienās spēlējuši „piecas balādes par Matisonu” publika neesot sapratusi.

Tāpat kā visi koncerti, arī ārzemju koncerti un tūres nekad nav bijušas bez interesantiem notikumiem un atgadījumiem. Baiba atceras, ka brauciens uz Portugāli esot veidots lai prezentētu Padomju Savienības roku: „Bija jāiziet pārrunas, par to, ko ģērbt, ko spēlēt, kā uzvesties. Speciāli lika šūt džinsus un ieplēstus kreklus, lai izskatītos „kičīgāk” , vairāk pēc ārzemniekiem, laikmetīgiem, ne tik pareizi, kā tas bija te, pie mums, kur uz skatuves varēja kāpt tikai žaketītē un garos svārkos. Speciāli šim notikumam uzšuvu zaļas brezenta kļošenes.” Tādus pašus brezenta tērpus, šoreiz baltus, visi šuvām priekš Kijevas festivāla, Jānis Sējāns visiem sašuvis bikses. Kaut kur dabūjām augstpapēžu koka kurpes, ko Jānis apstrādāja ar sudraba materiālu.”

Pēdējā tūre „Menuetam” pirms četriem gadiem bijusi ar saukli, ka nu šis ir pēdējais koncerts, ka „Menuets” savu darbību beidz, taču, ja aicināšot, tad spēlēšot! Par 1982.gada grupas diskvalificēšanu un pārtraukšanu spēlēt Baiba Sējāne atceras, ka: „Ja jau žūrijas komisija izteicās, ka nemākam spēlēt un neesam nekam derīgi, tad tā arī darījām, beidzām spēlēt. Vienkārši par spīti uz 10 gadiem pārtraucām savu darbību, līdz Jāņa Blūma piemiņas koncertam”.

Par svarīgāko grupas dalībnieku īpašību Baiba min to, ka vienalga, kas notiek uz skatuves, vienmēr vari paļauties uz saviem grupas biedriem, „nav svarīgi, kas notiek zālē, tu vienmēr jūti, ko darīs tavs grupas dalībnieks, pat neskatoties uz viņu”.¹⁶⁵

---

¹⁶⁵ Intervija 8.05.2012. Juglas mūzikas skolā

3. Pielikums

E-pasts no Valda Skujiņa, „Credo” dibinātāja par „Liepājas dzintaru”

Pilsētas mērs zina, ka šis ir viņa laiks. Tāpat kā Vismina, Ozola, Eņiņa... Saviem padotajiem viņš uzdevis sagatavot projektu līgumam ar trīsdesmitā – jubilejas festivāla organizatoriem. Bet pirms līguma kā jau valsts likumā paredzēts – nolikums konkursam par organizēšanas iespējām. Sludinājums avīzēs...

Cik būs pilsētas devums? Cik liels balvu fonds uzvarētājiem konkursā ?

Varbūt festivāls sāksies jau ceturtdien ? Varbūt notiks tikai divas dienas ? Varbūt...

... Sākums dienas vidū un auditorijas vecums – padsmiņnieki. Uz skatuves viņu elki un skan mūzika, ko viņi uzskata par savējo. Izpildītāju vidū gan populārās vietējās grupas, gan no radio topa. Pauzes, kas rodas uz centrālās skatuves, aizpilda populāri dīdžeji – neizjaucot muzicējošo mākslinieku radīto noskaņu. Dzērienus, marķējumā līdz sešiem grādiem, pārdod tikai iepazīstoties ar personas apliecību, kas apliecina par astoņpadsmitās dzimšanas sasniegšanu. Mainās pulksteņa rādītāju novietojums un auditorija.

Savējie, viesi un īpaši uzaicinātie, kas parasti ir divas grupas – viena par otru labāka – sāk muzicēt ap deviņiem vakarā. Šovs beidzas vēl šodien. Pilsēta saviem viesiem un tiem, kas nolēmuši negulēt, piedāvā nakts dzīvi esošajos mūzikas klubos. Ir izveidoti arī speciāli festivāla klubi. Katrā sava stila mūziķi un mūzika - roks, blūzs, šlāgeris un noteikti vieta festivāla “džeimam”. Iegādātā aprobe ir ieejas karte visos klubos. Visa pilsēta un visā pilsētā ir festivāls....

Katrs, kas ir bijis kādā mūzikas festivālā, noteikti izstāstīs savu divriteni !

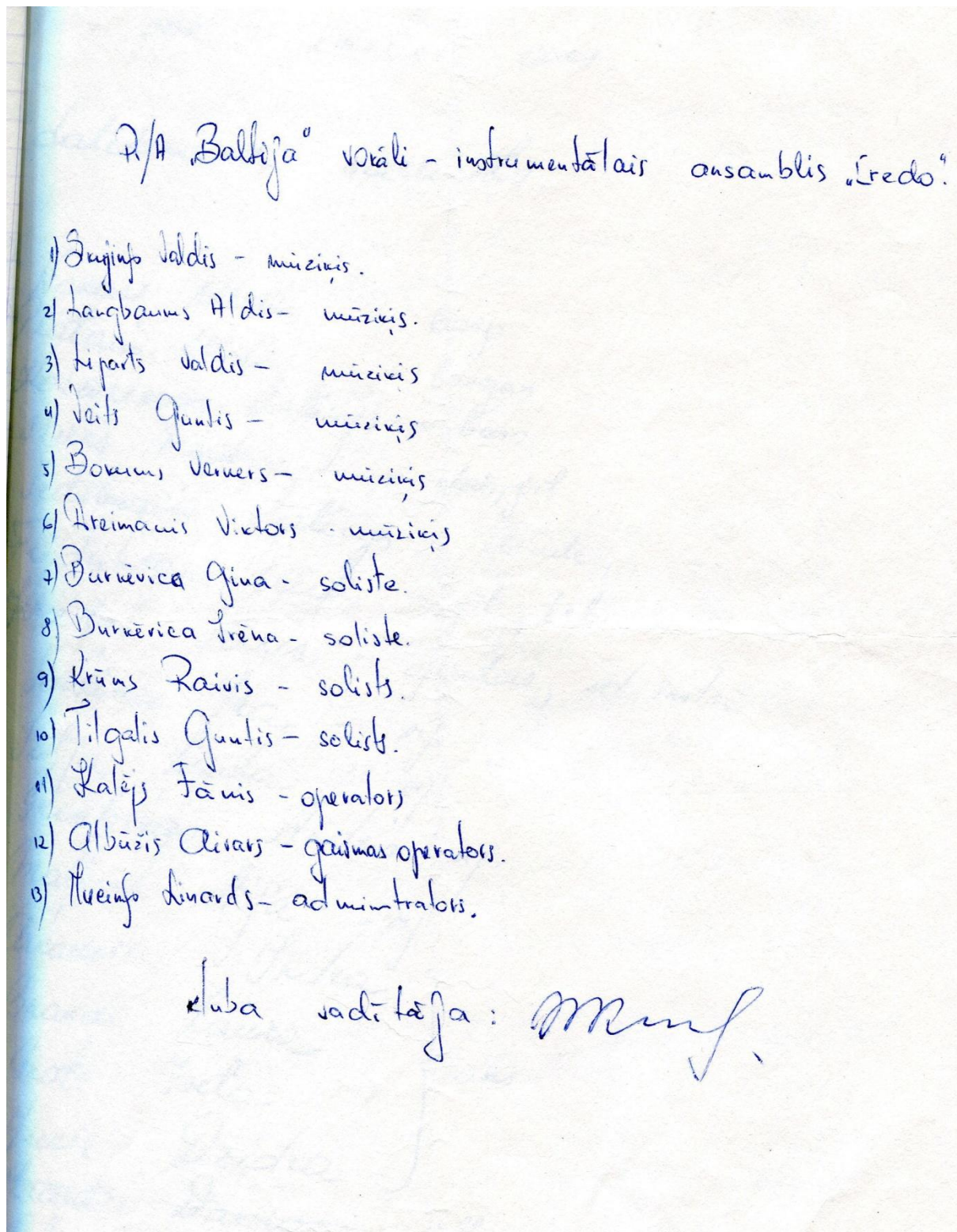
Mēdz sacīt, ka mūzikā pēc Baha neko jaunu uzrakstīt nevar !

Producenti, pasākumu menedžeri izlasīs nolikumu. Noteikti domās. Raivis, Aivars, Imants u.c. Dace ir teikusi – ja, neviens nebūs...

Cerēt, ka festivāls iekļūs kultūrvēsturisko - nemateriālo vērtību sarakstā ... Vai vispār tāds ir ? Kultūrkapitāla fonds ar mūsdienu popmūziku saistītiem pasākumiem ir uz - jūs!¹⁶⁶

4. Pielikums

R/A „Baltija” vokāli – instrumentālā ansambļa „Credo” dalībnieku saraksts

5. Pielikums

Kultūras nodaļas ziņojums par notikušajiem „Liepājas dzintars” festivāliem

NOTIKUŠAJIEM STARPREPUBLIKĀNISKAJIEM ESTRĀDES FESTIVĀLIEM							
Nr. p.k.	Festivāla nosaukums	Gads	Republiku skaits	Kolektīvu skaits	Daļībnieku skaits	Koncertu skaits	Klausītāju skaits
I.	"Kad tiekas draugi ..."	1966.	3	4	90	2	1.500
II.	"Liepājas dzintars - 50"	1967.	4	7	130	4	2.500
III.	"Liepājas dzintars - 51"	1968.	4	8	200	4	3.500
IV.	"Liepājas dzintars - 69"	1969.	5	10	250	4	4.500
V.	"Liepājas dzintars - 70"	1970.	5	15	300	5	7.500
VI.	"Liepājas dzintars - 71"	1971.	7	19	350	6	12.000
VII.	"Liepājas dzintars - 72"	1972.	8	24	400	10	30.000

Liepājas pilsētas Kultūras un atpūtas pārka
direktore: /A.Grošuma/

Liepājas VZA Liepājas Pilsētas kultūras nodaļa 293.f, 1.apr. 63.lieta, 38.lpp

6. Pielikums

Liepājas Pilsētas kultūras nodaļas lūgums, laikrakstam „Komunists” organizēt preses centra darbu festivālā

2. M1

9. Laikraksta "Komunists" redakcijai organizēt festivāla preses centra darbu.

IZPILDKOMITEJAS PRIEKŠSĒDĒTĀJA
PIRMAIS VIETNIEKS

IZPILDKOMITEJAS SEKRETĀRE

.....

Izsūtāms: LPSR Ministru Padomei,
LPSR Kultūras ministrijai,
pilsētas prokuroram, Kultūras nodaļai,
Komunālās saimniecības pārvaldei,
Tirdzniecības pārvaldei, Iekšlietu daļai,
laikraksta "Komunists" redakcijai, pils.
Kultūras un atpūtas parkam.

V. MATJAHS
I. KĻAVA

Liepājas ZVA Liepājas Pilsēta TDP IK 290.f, 8.apr., 1017.lieta, 71.lpp

7. Pielikums

Vokāli-instrumentālā ansambļa „Līvi” apstiprinātā koncerta programma 1974.gadā

Atļauts	
195. g.	
Paraksts:	
Liepājas pilsētas kultūras nama vokāli -- instrumentālā ansambļa "LĪVI" koncerta programma.	
1. Ievads.	
2. Kas tie tādi, kas dziedāja	-- latviešu tautas dziesma
3. Kur sakīti vakar bijī?	-- latviešu tautas dziesma
4. Rindām euga ozoliņi	-- latviešu tautas dziesma
5. Sveces dziesma	-- Im. Kalniņa mūz.
6. Gaujas bigbits	-- Im. Ziedoga vārdi
7. Pilsēta, kura piedzimst vējš	-- Im. Kalniņa mūz.
8. Sen jau ...	-- M. Čaklā vārdi
9. Šī ir māsu tēvu zeme	-- A. Sosedkina mūz.
10. Ziemeļu serenāde	-- R. Bernesa (S. Maršaka) v.
11. Devīpi amati	-- R. Vicupa mūz.
12. Istabas dziesma	-- A. Elksnes vārdi
13. Bet cilvēki avoti ir	-- J. Biržkopa mūz.
14. Mana baskāja diena	-- O. Vācieša vārdi
15. Galores fotoram	-- J. Pavītola mūz.
16. Tapcz wolna wyspo	-- Im. Ziedoga vārdi
17. Opowieść nam	-- J. Pavītola mūz.
18. Šūpulis no zvaigznēm	-- Im. Ziedoga vārdi
19. A Time for us	-- J. Pavītola mūz.
20. Vientulība	-- Im. Ziedoga vārdi
21. Nobeigums.	-- U. Stabulnieka mūz. vārdi
	-- A. Kublinska mūz.
	-- M. Bārbales vārdi
	-- J. Popłowska mūz.
	-- O. Walezaka vārdi
	-- W. Korda mūz.
	-- O. Walezaka vārdi
	-- M. un K. Kisuna mūz. un v.
	-- N. Rota mūz.
	-- L. Kusika un Snydera v.
	-- A. Hermapa mūz.
	-- Im. Ziedoga vārdi

Liepājas pilsētas darbinātāju deputātu
Izdevuma Izpildes komitejas
Kultūras nodaļa
Pieteikts

Uz laiku no novembris
1974g. „11.” novembrī № 331

Paraksts: *Brunas*

„Liepājas dzintara” 1974.gada apbalvojumu akts

Apbalvojumu
1974.g.

AKTS

Liepājā, 1974.gada 25. augustā.

Aktu sastādīja VII tradicionālā padomju estrādes mūzikas, pašdarbības estrādes orķestru, ansambļu un individuālo izpildītāju festivāla "Liepājas dzintars - 74" organizācijas komitejas locekļi V.Brunova, I.Volodkevičs, A.Reness, L.Muciņš un I.Latvena par to, ka vadoties no festivāla šūrijas komisijas lēmuma, festivāla uzvarētāju apbalvošanai izsniegtas sekojošas balvas sekojošiem kolektīviem-uzvarētājiem un individuāliem izpildītājiem:

I. koks, metāls, dzintars, plastisks griezums, kodināts, lakots -

III vietas ieguvējiem, Liepājas s/k "Boļševiks" estrādes orķestra "Neptūns" kolektīvam, balvas cena Rbļ. 70.- / septiņdesmit rubļi/.

II vietas ieguvējiem, Tallinas Jana Tompa vārdā nosuktā Kultūras pils. estrādes ansambļa "Andromeda" kolektīvam, balvas cena Rbļ. 70.- /septiņdesmit rubļi/.

II vietas ieguvējiem, A.Popova Rīgas RR Kultūras nama vokāli-instrumentālā ansambļa "Memets" kolektīvam, balvas cena Rbļ. 70.- / septiņdesmit rubļi /.

III vietas ieguvējiem, Liepājas Kultūras un atpūtas parka estrādes ansambļa kolektīvam, balvas cena Rbļ. 70.- / septiņdesmit rubļi /.

2. koks-metāls, dzintars, plastisks griezums, lakots -

Par obligātā skaidrība - latv.t.ds. "Visas manas skaistas dziesmas" labāko apdari apbalvots A.Popova Rīgas RR Kultūras nama vokāli-instrumentālā ansambļa "Memets" vad. J.Blūms, balvas cena Rbļ. 50.- /piecdesmit rubļi/.

3. koka balvas:

Instrumentālistiem, Liepājas Kultūras un atpūtas parka solo ģitāristam - A.Hermanin, balvas cena Rbļ. 50.- /piecdesmit rubļi/

Kaupas Siltumtīklu instrumentālistu Arvidas Jofe, balvas cena Rbļ. 50.- / piecdesmit rubļi /,

Abhāzijas Suhumi tiraniecības darb.šrēdbiedrības Kultūras

pils.vokāli-instrumentālā ansambļa "Apsni-67" vijolniekam V.Čuvaniņam, balvas cena Rbļ.50.- /piecdesmit rubļi/.

Liepājas a/k "Neptūns" estrādes orķestra pianistu U.Liekni, balvas cena Rbļ. 50.- /piecdesmit rubļi/.

4. Adrese - šda, plastiska veidojums:

II vietas ieguvējai, Jelgavas Kultūras nama estrādes ansambļa "Salve" solistei A. Kraucei, balvas cena Rbļ.40.- /četrdesmit rubļi/.

Jelgavas Kultūras nama estrādes ansambļa "Salve" skaņu reži-
soru Z.Lazmani, balvas cena Rbļ.30.-
/trīsdesmit rubļi/.

Maskavas Zujeva vārdā nos.Kultūras nama Teātra kolektīvam "Melodija", balvas cena Rbļ.50.-
/piecdesmit rubļi/.

Par dzīvesprīcīgāko programmu Sahmi tirzniec. darb.Kultūras pils.vokāli-instrumentālā ansambļa "Apsni-67" kolektīvam, balvas cena Rbļ.55.- /trīsdesmit pieci rubļi/.

5.-kakla rota-dabīgais dzintars,metāls-

III vietas ieguvējai, Liepājas a/k "Boļševiks" estrādes orķestra "Neptūns" solistei A.Bērziņai, balvas cena Rbļ.40.-
/četrdesmit rubļi/.

III vietas ieguvējai, Rīgas raj.kolh."Ādaži" estrādes ansambļa "Suvēnirs" solistei N.Bergmanei, balvas cena Rbļ. 30.-
/trīsdesmit rubļi/.

6. Grafika - oriģāls:

Par sugstu māksliniecisko sniegumu, Jūrmalas pils.estrādes orķestra biroja orķestri "Jūrmala", balvas cena Rbļ.50.-
/piecdesmit rubļi/.

Pavisam norakstītas 16 balvas, kopsummā Rbļ.805.-
/astoti simti pieci rubļi/.

Kultūras nodaļas inspektors: - *Bruna*
/V.Brunova/

Pilsētas komjaunatnes komitejas II sekretārs: *Polaka*
/I.Velodceviča/

Kultūras un atpūtas parka inžen.-mehāniķis: *Ymmmy*
/L.Mucipā/

Laikraksta "Komunists" atbildīgais sekretārs: *A. Brun*
/A.Bruna/

Kultūras un atpūtas parka administratore: *Lat*
/I.Latvāna/

Par Padomju estrādes mūzikas festivāla „Liepājas dzintars 87” organizēšanu

LATVIJAS PSR
Л А Т В И Й С К А Я С С Р

**LIEPĀJAS PILSETAS
TAUTAS DEPUTĀTU PADOME**
ИЗ П И Л Д К О М И Т Е Ј А

**ЛИЕПАЙСКИЙ ГОРОДСКОЙ
СОВЕТ НАРОДНЫХ ДЕПУТАТОВ**
ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ

L Ē M U M S

03.04.87. № 130

"Par padomju estrādes mūzikas festivāla "LIEPĀJAS DZINTARS-87" organizēšanu" Liepāja /г. Лиепая

Istenojot Lielās Oktobra sociālistiskās revolūcijas 70. gadadienai veltītā II Vissavienības Tautas daiļrades festivāla mērķus un uzdevumus, Liepājas pilsētas Tautas deputātu padomes izpildkomiteja

N O L Ē M J :

1. Uzdot Kultūras nodaļai organizēt padomju estrādes mūzikas festivālu "LIEPĀJAS DZINTARS-87" augstā mākslinieciskā līmenī koncertestrādē "Pūt, vējiņi!" no š.g. 13.-16. augustam.
2. Apstiprināt festivāla nolikumu saskaņā ar pielikumu Nr. 1.
3. Apstiprināt festivāla Organizācijas komiteju saskaņā ar pielikumu Nr. 2.
4. Lūgt Latvijas PSR Valsts cenu komiteju apstiprināt cenas koncertu biļetēm rbl. 2,-.
5. Apstiprināt festivāla ienākumu un izdevumu tāmi saskaņā ar pielikumu Nr. 3.
6. Komunālās saimniecības pārvaldei nodrošināt festivāla dalībniekus un viesus ar naktsmītnēm.
7. Tirdzniecības pārvaldei nodrošināt festivāla dalībnieku ēdināšanu, kā arī nodrošināt sabiedriskās ēdināšanas punktu izvēršanu un darbību festivāla laikā Jūrmalas parkā un koncertestrādē "Pūt, vējiņi!". Līdz š.g. 15. jūlijam iesniegt izpildkomitejai priekšlikumus par ēdienu sortimentu un tirdzniecības organizēšanu.
8. Iekšlietu daļai nodrošināt sabiedrisko kārtību festivāla laikā Jūrmalas parkā un koncertestrādē "Pūt, vējiņi!", kā arī vietās, kur izvietoti dalībnieki un viesi.

Liep. tip. 16.04.86. 174s 2000

Liepājas ZVA Liepājas pilsēta TDP IK 290.f, 8.apr. 1017.lieta, 70.lpp

